พระทรงเป็นยิ่งกว่า

มหากษัตริย์

คำนำ

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นหน่วยงานราชการภายใต้รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้จัดนิทรรศการเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๖ ในหัวข้อ “พระทรงเป็นยิ่งกว่ามหากษัตริย์” ณ ศูนย์การค้าสยามพารากอน ระหว่างวันที่ ๑ ถึงวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติที่กล่าวข้างต้นเป็นนิทรรศการที่ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระราชสถานะตามรัฐธรรมนูญ พระราชสมัญญา และพระเกียรติยศในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นำมาเผยแพร่ในรูปแบบที่ง่ายแก่ความเข้าใจ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและเพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณให้ประชาชนได้รับทราบ ในการนี้เพื่อให้การเผยแพร่พระเกียรติคุณแผ่ขยายกว้างขวางออกไปอย่างต่อเนื่อง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจึงเห็นสมควรถ่ายทอดนิทรรศการดังกล่าวในรูปแบบหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมอบหมายให้นายชัชพล ไชยพร รองคณบดีคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และนายศิรธัช ศิริชุมแสง เป็นผู้ช่วย ดำเนินการประมวลข้อมูลที่ปรากฏในนิทรรศการ สอบทาน และปรับปรุงเรียบเรียงเนื้อหาเพิ่มเติมบางส่วน เพื่อให้ครบถ้วนสมบูรณ์ แต่ยังรักษาไว้ซึ่งรูปแบบเนื้อหาที่ไม่ซับซ้อน ง่ายแก่การทำความเข้าใจ คงไว้ซึ่งลักษณะข้อมูลและบรรยากาศการนำเสนอของนิทรรศการ เป็นที่ระลึกสำหรับเหตุการณ์นิทรรศการที่มีประชาชนเข้าร่วมชมจำนวนมาก เป็นประวัติการณ์และเพื่อแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อพระประมุขของชาติ

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขอพระราชทานน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายหนังสือนี้เป็นราชสักการะ ราชสดุดีในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐยิ่งของผองเราชาวไทย

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สารบัญ

• **ภาค ๑ บทนำ** ๘

๑.๑ ความเบื้องต้น ๘

๑.๒ อักษรพระปรมาภิไธย ภปร ๑๖

๑.๓ ธงไตรรงค์ ๑๘

๑.๔ ประเทศที่ปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ๒๒

• **ภาค ๒ พระราชสถานะตามรัฐธรรมนูญ** ๒๔

๒.๑ พระราชสถานะตามรัฐธรรมนูญของพระมหากษัตริย์ไทย ๒๔

๒.๒ ดวงประทีปแห่งชาติ ๓๒

๒.๓ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย ๓๘

๒.๔ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก ๕๒

• **ภาค ๓ พระราชสมัญญา** ๖๖

๓.๑ พระราชสมัญญาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๖๖

๓.๒ พระอัจฉริยภาพและพระราชกรณียกิจอันนำไปสู่
การถวายพระราชสมัญญาและรางวัลเฉลิมพระเกียรติคุณ ๘๖

• **ภาค ๔ ปริญญากิตติมศักดิ์และสมาชิกกิตติมศักดิ์** ๑๑๒

๔.๑ ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ที่สถาบันการศึกษา
ภายในประเทศทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๑๑๒

๔.๒ ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ที่สถาบันการศึกษา
ต่างประเทศทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๑๔๓

๔.๓ สมาชิกกิตติมศักดิ์ที่ทรงดำรงตำแหน่ง ๑๔๘

• **ภาค ๕ สิทธิบัตรและรางวัล** ๑๕๐

๕.๑ สิทธิบัตรในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๑๕๐

๕.๒ รางวัลต่าง ๆ ที่สถาบันและองค์กรต่างประเทศทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ๑๕๒

• **ภาค ๖ บันทึกภาพเหตุการณ์งานนิทรรศการ “พระทรงเป็นยิ่งกว่ามหากษัตริย์”** ๒๐๔

ภาค ๑ บทนำ

๑.๑ ความเบื้องต้น

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ ๙ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ได้เสด็จดำรงสิริราชสมบัติในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สืบสนองพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทรสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ ได้พระราชทานอารักขาแก่ประชาชาติไทยให้ร่มเย็นเป็นสุขอยู่ใต้ร่มพระบารมีมายาวนานเกือบ ๗๐ ปีแล้ว

คำว่ากษัตริย์นั้น ความหมายแต่ดั้งเดิมแปลว่า “นักรบ” หน้าที่ของพระมหากษัตริย์โดยหลักจึงได้แก่การป้องกันขอบขัณฑสีมา หากแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงบำเพ็ญพระองค์ “สมกับหน้าที่” และ “วิเศษกว่าหน้าที่” ของความเป็นพระมหากษัตริย์หลายเท่าพันทวี ได้ทรงพระราชอุตสาหะประกอบพระราชกรณียกิจสมกับหน้าที่ “กษัตริย์” “นักรบ” โดยแท้จริง แต่ราชศัตรูของพระองค์นั้น หาใช่หมู่อมิตรที่มาย่ำยีพระราชอาณาเขต หากแต่เป็นความยากจน ความลำบากเดือดร้อนของประชาชนชาวไทย และชัยชนะของพระองค์ก็ยังผลให้ประเทศไทยเจริญวัฒนาสถาพรมาได้ดังที่ปรากฏแก่ตาแก่ใจของเราทั้งหลายอยู่ในบัดนี้

พระราชสถานะ พระราชสมัญญา รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณ ที่จะแสดงต่อไปนี้ ย่อมเป็นเครื่องหมายอันปรากฏแสดงให้คนไทยได้ตระหนักว่า เราทั้งหลายมีวาสนาอันสูงปานใดที่มีพระประมุขผู้ประเสริฐสุด เพราะเหตุว่า “พระทรงเป็นยิ่งกว่ามหากษัตริย์”

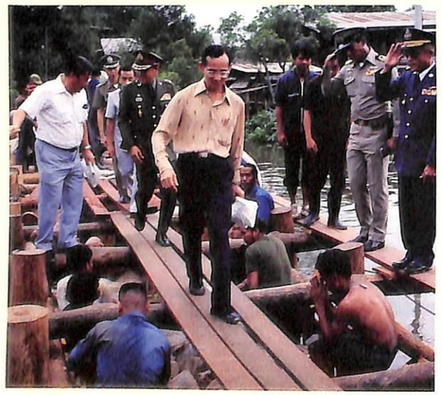

๑.๒ อักษรพระปรมาภิไธย ภปร

นับแต่เราทั้งหลายได้เกิดมาในแผ่นดินไทย ภาพคุ้นตาที่เรามักจะได้เห็นคือ ภาพธงพื้นสีเหลืองมีอักษรพระปรมาภิไธย ภปร ประดิษฐานอยู่ ธงเช่นนี้แช่มชัดในความนึกคิดของเราอยู่เสมอ เพราะนอกจากจะเป็นธงที่ปรากฏเป็นพระบรมราชสัญลักษณ์ของพระประมุขแล้ว ยังปรากฏในโอกาสที่ธงนี้จะได้เป็นเครื่องหมายแห่งการเสด็จพระราชดำเนินมายังท้องถิ่นของเรา ไม่ว่าที่นั้นจะไกลหรือกันดารเพียงใด และสิ่งที่จะติดตามมาภายหลังจากที่เสด็จพระราชดำเนินกลับไปแล้ว ก็คือคุณภาพชีวิตของประชาชนที่พัฒนาขึ้น

อักษรพระปรมาภิไธย ประกอบด้วยอักษร ภปร ภายใต้อุณาโลมและพระมหาพิชัยมงกุฎ เปล่งรัศมี อักษรย่อ “ภปร” ย่อมาจาก “ภูมิพลอดุลยเดช ปรมราชาธิราช” ในภาษาไทย หรือ “ภูมิพโล ปรมราชาธิราชา” ในภาษามคธ อักษรสยาม

อักษร “ภ” สีเหลือง หมายถึง สีประจำวันพระบรมราชสมภพ คือวันจันทร์

อักษร “ป” สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์

อักษร “ร” สีขาว หมายถึง สีประจำพระชนมวาร คือ พระจันทร์ ตามคัมภีร์มหาทักษา

อักษรพระปรมาภิไธย ภปร นี้ จึงหาได้เป็นแต่เพียงสิ่งหมายรู้ถึงพระมหากษัตริย์เท่านั้น หากแต่ยังเป็นสิ่งที่เราชาวไทยทั้งหลายเมื่อเห็นคราวใดก็ยังใจให้ร่มเย็นว่าเราทั้งหลายนี้อยู่ใต้พระบรมโพธิสมภารของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

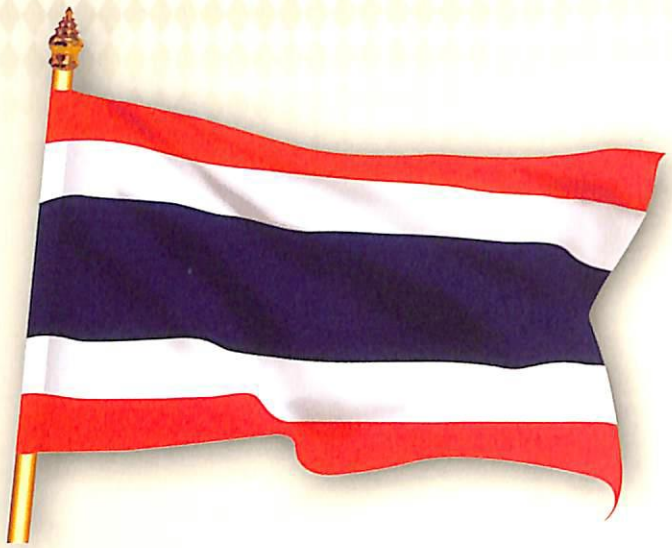

๑.๓ ธงไตรรงค์

พัฒนาการของธงชาติไทย : จากธงพื้นแดงในอดีตถึงธงไตรรงค์ในปัจจุบัน

ตามประวัติศาสตร์ไทยนั้น ครั้งสมัยกรุงสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยาตอนต้นไม่ปรากฏว่ามีการใช้ผืนธงชนิดใดเป็นธงชาติโดยเฉพาะ คงปรากฏแต่ธงสีต่าง ๆ ประจำทัพยามศึกสงครามเท่านั้น ต่อมาในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ชาวต่างประเทศได้เข้ามาติดต่อค้าขายกับสยามประเทศมากขึ้น ด้วยเหตุผลทางการค้าและการต่างประเทศทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีธงประจำชาติขึ้น โดยในสมัยนั้นใช้ธงพื้นแดงเป็นธงชาติ

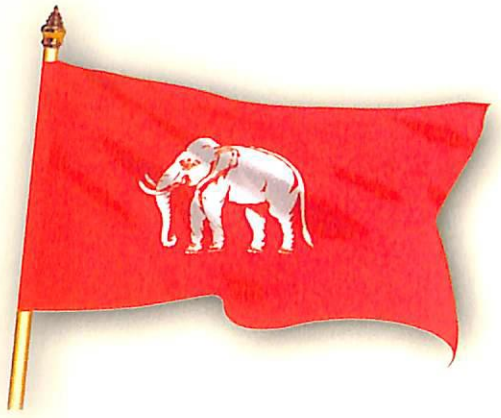

หลังจากนั้นเป็นต้นมา ธงชาติไทยได้มีพัฒนาการตามยุคตามสมัยแตกต่างกันไป ด้วยเหตุผลทางการค้า การต่างประเทศ และเหตุผลอื่น ๆ ครั้งรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้น ธงประจำชาติในขณะนั้นเป็นธงพื้นแดง กลางเป็นรูปช้างเผือก

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปยังวัดเขาสะแกกรังและได้ทอดพระเนตรเห็นชาวบ้านประดับธงช้างเผือกกลับหัว ดูเป็นที่น่าละอาย จึงทรงพระราชดำริจะเปลี่ยนธงช้างเป็นธงแถบสีสลับแดงขาวแดงขาวและแดง ไม่สามารถกลับหัวได้ อีกทั้งประชาชนสามารถทำธงใช้เองได้ ไม่ต้องพิมพ์ภาพช้างซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยีการพิมพ์จากต่างประเทศ ซึ่งมีราคาแพง จึงทรงพระราชดำริใช้ธงพื้นขาวริ้วแดงเป็นธงประจำชาติ

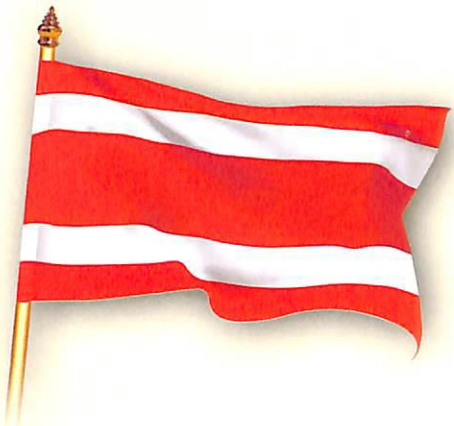

ต่อมาด้วยมีผู้ติชมและเสนอแนะผ่านทางหนังสือพิมพ์กรุงเทพฯ เดลิเมล์ ภาษาอังกฤษ โดยเสนอแนะให้เพิ่มแถบสีน้ำเงินตรงกลางธงเพื่อความสง่างามมากยิ่งขึ้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะนี้ ดังพระราชหัตถเลขา ความว่า

"...เพื่อนชาวต่างประเทศของผู้เขียน (อะแคว์ริส) ได้ปรารภถึงธงชาติแบบใหม่ว่า ยังมีลักษณะไม่สง่างามเพียงพอ ผู้เขียนก็มีความเห็นคล้อยตามเช่นนั้น และเสนอแนะด้วยว่า ริ้วตรงกลางควรจะเป็นสีน้ำเงินซึ่งเป็นสีส่วนพระองค์ของพระมหากษัตริย์ ซึ่งถ้าเปลี่ยนตามนี้แล้ว ธงชาติไทยก็จะประกอบด้วยสีแดง ขาว น้ำเงิน มีสีเหมือนกับธงสามสีของฝรั่งเศส ธงยูเนียนแจ็คของอังกฤษ และธงดาวของสหรัฐอเมริกา ประเทศพันธมิตรทั้งสามประเทศ คงเพิ่มความพอใจในประเทศไทยยิ่งขึ้น เพราะเสมือนยกย่องเขา ทั้งการที่มีสีของพระมหากษัตริย์ในธงชาติ ก็จะเป็นเครื่องเตือนให้ระลึกถึงพระองค์ในวาระที่ประเทศไทยได้เข้าสู่เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ด้วย..."

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้ร่างแบบธงถวายพระองค์ และทรงนำเข้าสู่ที่ประชุมเสนาบดีเพื่อทรงสดับความคิดเห็น ที่ประชุมเสนาบดีได้ให้ความเห็นชอบต่อแบบธงแบบใหม่ จึงได้ประกาศใช้แบบธงแบบใหม่เป็นธงประจำชาติ เรียก "ธงไตรรงค์" และใช้มาจวบจนปัจจุบัน

“ขอร่ำรำพรรณบรรยาย ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด
ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์ หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคุ้มจิตไทย
แดงคือโลหิตเราไซร้ ซึ่งยอมสละ
ได้เพื่อรักษาชาติศาสนา
น้ำเงินคือสีโสภา อันจอมประชา
ธ โปรดเป็นของส่วนองค์
จัดริ้วเข้าเป็นไตรรงค์ จึ่งเป็นสีธง
ที่รักแห่งเราชาวไทย
ทหารอวตารนำไป ยงยุทธ์วิชัย
วิชิตก็ชูเกียรติสยาม”

ข้อความข้างต้นนี้เป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาวชิราวุธ พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จอมปราชญ์ของชาติไทย ผู้ทรงพระราชดำริให้สยามใช้ธงไตรรงค์เป็นธงชาติมาตราบเท่าถึงทุกวันนี้ ได้มีพระบรมราชาธิบายความหมายของธงไตรรงค์ไว้อย่างแจ่มชัด

สีแดง หมายถึง ชาติ

สีขาว หมายถึง ศาสนา

สีน้ำเงิน หมายถึง พระมหากษัตริย์

ธงไตรรงค์นี้ นอกเหนือจากที่จะเป็นสิ่งที่แสดงหมายรู้ให้คนทั้งหลายรู้ว่า ธงผืนนั้น ๆ หมายถึงชาติไทยของเราแล้ว ธงไตรรงค์ยังเป็นสิ่งที่หมายรู้ถึงพระราชภาระ และพระราชสถานะตามรัฐธรรมนูญของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ที่ได้ทรงพระมหากรุณาปฏิบัติโดยบริบูรณ์มายาวนานกว่า ๖๘ ปีแล้ว ในพระราชสถานะที่ทรงเป็นประมุขของชาติไทย ทรงเป็นพุทธมามกะ และอัครศาสนูปถัมภกของทุกศาสนา และทรงดำรงพระราชสถานะพระมหากษัตริย์ผู้ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะและทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจตามรัฐธรรมนูญ

๑.๔ ประเทศที่ปกครองโดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ในปัจจุบันการปกครองรัฐต่าง ๆ ในโลกนี้มีความแตกต่างกันไปตามความนิยมนับถือ ความเชื่อ ความเลื่อมใสของประชาชนผู้อยู่ในรัฐนั้น บางประเทศปกครองโดยมีประมุขของรัฐที่มาจากการเลือกตั้ง บางรัฐก็ยังคงยึดถือการปกครองตามรูปแบบที่มีมาแต่เดิม มีกษัตริย์เป็นประมุขของรัฐ ไม่ว่าจะโดยทรงใช้พระราชอำนาจโดยสิทธิ์ขาดในลักษณะเป็นพระมหากษัตริย์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ หรือที่ได้ทรงดำรงอยู่ในพระราชสถานะพระมหากษัตริย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในเวลาบัดนี้มีประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอยู่ในทวีปต่าง ๆ ทั่วโลกดังนี้

ตะวันออกกลาง บาห์เรน จอร์แดน คูเวต โอมาน กาตาร์ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

ยุโรป เบลเยียม เดนมาร์ก ลิกเตนสไตน์ ลักเซมเบิร์ก โมนาโก เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ สเปน สวีเดน สหราชอาณาจักร (สมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบธที่ ๒ แห่งสหราชอาณาจักร ทรงเป็นประมุขแห่งรัฐของแอนติกาและบาร์บูดา ออสเตรเลีย บาฮามาส บาเบโดส เบลีซ แคนาดา เกรเนดา จาเมกา นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เซนต์คิตส์และเนวิส เซนต์ลูเซีย เซนต์วินเซนต์และเกรนาดีนส์ หมู่เกาะโซโลมอน)

เอเชีย ภูฏาน บรูไน กัมพูชา ญี่ปุ่น มาเลเซีย ไทย

แอฟริกา เลโซโท โมร็อกโก สวาซิแลนด์

หมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ซามัว ตองกา

วันนี้ไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ยังคงมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นหลักชัยของชาติอยู่ และคงจะไม่ผิดที่จะกล่าวต่อไปว่า เป็นความมุ่งหมายของพวกเราทุกคนที่จะร่วมกันรักษาเอกลักษณ์ความภาคภูมิใจประการนี้ตลอดไป

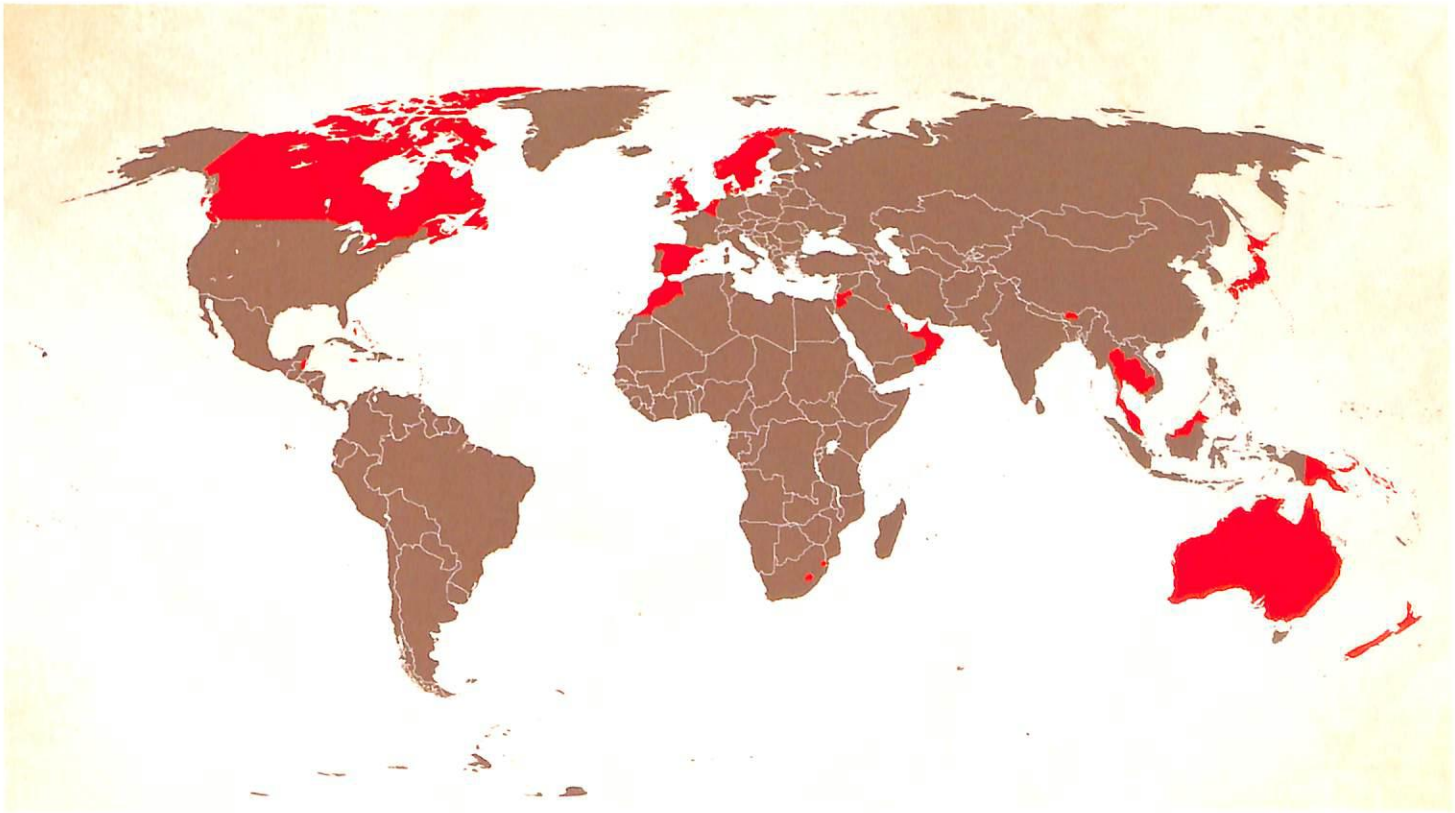

ภาค ๒
พระราชสถานะตามรัฐธรรมนูญ

๒.๑ พระราชสถานะตามรัฐธรรมนูญของพระมหากษัตริย์ไทย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นพระมหากษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) และในรัฐธรรมนูญไทยทุกฉบับกล่าวถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ไว้ในรัฐธรรมนูญเสมอ ในฐานะที่เป็นสถาบันอันเก่าแก่ ยาวนาน และมีความสำคัญยิ่งต่อการเมืองการปกครองของไทย จนมีนักกฎหมายบางท่านถึงกับกล่าวว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันเดียวที่แสดงความต่อเนื่องของประเทศไทยให้เห็นเป็นรูปธรรมมากที่สุด ส่วนสถาบันอื่น ๆ เช่น ศาสนาก็เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และสถาบันพระมหากษัตริย์นี้เองที่ทำให้เห็นเอกลักษณ์ที่เป็นรูปธรรม เช่น การกำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ เป็นต้น ตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์นั้นได้กล่าวถึงพระราชสถานะไว้ดังนี้

❖ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของรัฐ

รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๑ ว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกมิได้” และมาตรา ๒ “ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข”

จากความในมาตรา ๑ คำว่า “ราชอาณาจักร” มีความหมายชัดเจนอยู่แล้วว่าประเทศไทยเป็นอาณาจักรซึ่งมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขของรัฐ ความในมาตรา ๒ จึงเป็นเพียงการยืนยันถึงระบอบการปกครองของประเทศเท่านั้น มิได้มีความหมายใหม่แต่อย่างใด หน้าที่ของพระมหากษัตริย์ในพระราชสถานะประมุขแห่งรัฐนั้น สามารถแบ่งออกได้ ๓ กรณีด้วยกัน คือ

๑. พระราชสถานะประมุขแห่งรัฐ มีหน้าที่ในทางพิธีการเกียรติยศในการแต่งตั้ง หรือกำหนดให้มีการสำคัญของบ้านเมืองอันเนื่องด้วยกฎหมายและการบริหารราชการแผ่นดินบางประการ เช่น การแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี หรือการยุบสภา เป็นต้น

๒. พระราชสถานะประมุขแห่งรัฐ ที่ทรงปฏิบัติพระราชกิจด้านพิธีการสัญลักษณ์ของประเทศ และพระบรมราชูปถัมภกแห่งการกุศลสาธารณะ เช่น พระราชพิธี รัฐพิธี หรืองานการกุศลต่าง ๆ เป็นต้น

๓. พระราชสถานะที่ทรงเป็นสัญลักษณ์และศูนย์รวมใจของคนทั้งชาติ ซึ่งถือว่าเป็นพระราชภารกิจที่สำคัญอย่างยิ่งยวดของพระมหากษัตริย์

นอกจากนี้ วอลเตอร์ แบตชอต (Walter Bagehot) ได้กล่าวเอาไว้ในหนังสือรัฐธรรมนูญอังกฤษ (The English Constitution) ว่า มีความแตกต่างระหว่างองค์ประกอบที่เรียกว่าประสิทธิภาพ (Efficient) และองค์ประกอบที่ทรงไว้ซึ่งเกียรติยศ (Dignified) ของรัฐธรรมนูญไว้ว่า องค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ องค์ประกอบที่มีอำนาจที่จะสร้างแนวนโยบายหรือทำให้นโยบายประสบผลสำเร็จ ดังเช่น คณะรัฐมนตรี เป็นต้น ส่วนองค์ประกอบที่ทรงไว้ซึ่งเกียรติยศ ก็ดังเช่นสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งมีลักษณะที่มีการใช้อำนาจในทางก่อให้เกิดประสิทธิภาพน้อยกว่า อย่างไรก็ดีนั่นไม่ได้หมายความว่ามีความสำคัญน้อยหรือไม่สำคัญ แต่สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นกลไกหรือสัญลักษณ์ของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนทั้งประเทศ

การที่แยกองค์ประกอบทั้งสองนี้ออกจากกันจะเป็นผลดีในแง่ที่ว่า หากฝ่ายที่ทำกิจกรรมในเชิงประสิทธิภาพก่อให้เกิดปัญหาและความเห็นที่ไม่ลงรอยกันขึ้นมา ประมุขของรัฐก็ย่อมไม่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งนั้น พระมหากษัตริย์จะคงเป็นสัญลักษณ์แทนน้ำใจของคนทั้งชาติเช่นเดิม

แต่หากพระมหากษัตริย์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายที่ทำกิจกรรมเชิงประสิทธิภาพ พระมหากษัตริย์ก็จะกลายเป็นตัวแทนของฝ่ายที่เห็นพ้องต้องกันเท่านั้น แนวคิดนี้จึงสนับสนุนให้มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามหลักการที่ว่า “ทรงปกเกล้าฯ แต่มิได้ทรงปกครอง” (Reign but not rule) โดยแยกประมุขฝ่ายบริหารออกจากประมุขของรัฐเพื่อประโยชน์ในทางที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ

❖ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย” อันเป็นบทบัญญัติที่มีอยู่ในรัฐธรรมนูญไทยทุกฉบับ ซึ่งก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากในอดีตกาลที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นนักรบและเป็นผู้นำในการทำศึกสงคราม คำว่า “กษัตริย์” นั้น มีความหมายว่า

นักรบ ในภาษาบาลีใช้คำว่า ขัตติยะ แปลว่านักรบเช่นกัน แต่อย่างไรก็ดีพระราชสถานะนี้ไม่ได้ทำให้พระมหากษัตริย์มีอำนาจในการบัญชาการกองทัพได้แต่อย่างใด แต่เป็นการเชิดชูพระบรมเดชานุภาพตามเหตุผลทางประวัติศาสตร์ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงเป็นธงชัยของเหล่าทหาร

❖ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ในมาตรา ๙ ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก” กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ต้องเป็นพุทธศาสนิกชนตามความหมายของคำว่า “พุทธมามกะ” และมีหน้าที่ต้องเป็นผู้อุปถัมภ์ของศาสนาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศไทย ตามความหมายของคำว่า “อัครศาสนูปถัมภก” ซึ่งสอดคล้องกับบทบัญญัติว่าด้วยเรื่องสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลในรัฐธรรมนูญที่ให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการเลือกนับถือศาสนา ตราบใดที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน

❖ พระมหากษัตริย์ทรงปกเกล้าฯ แต่มิได้ปกครอง

เป็นหลักการทางนิติศาสตร์และรัฐศาสตร์นับแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดซึ่งกำหนดว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขของรัฐ”

รัฐธรรมนูญยังได้กำหนดฐานะของ “พระประมุขของรัฐแบบพระมหากษัตริย์” โดยบัญญัติยกย่องมากยิ่งกว่าประมุขของรัฐในแบบอื่น ทั้งนี้ เพราะเหตุผลทางด้านประวัติศาสตร์ของชาติ ซึ่งพระมหากษัตริย์ได้ทรงปกครองบริหารราชการแผ่นดินอย่างผาสุกมาโดยตลอดเป็นเวลานาน ประชาชนมีความภักดีต่อพระมหากษัตริย์เสมอมา และเหตุผลในทางทฤษฎี ซึ่งถือกันแต่เดิมว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็น “เทวราช” และ “สมมติเทพ”

พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจผ่านสถาบัน ๓ ฝ่าย ตามทฤษฎีแบ่งแยกอำนาจ คือ นิติบัญญัติ (รัฐสภา) บริหาร (คณะรัฐมนตรี) และตุลาการ (ศาล)

การที่พระมหากษัตริย์มิได้กระทำการใด ๆ ด้วยพระองค์เอง ทรงเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ แต่คณะรัฐมนตรี ศาล รัฐสภา หรือองค์กรรัฐอื่น ๆ คือผู้ใช้อำนาจทางการเมืองที่แท้จริง หากแต่ต้องใช้ในนามของพระมหากษัตริย์ เช่นนี้ ระบบการลงพระปรมาภิไธยและการสนองพระบรมราชโองการจึงเกิดขึ้น กล่าวคือ การใช้อำนาจอธิปไตยใด ๆ ต้องใช้ในนามของพระมหากษัตริย์ โดยให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยในการกระทำต่าง ๆ แต่เมื่อเป็นการลงนามโดยปราศจากอำนาจที่แท้จริง พระมหากษัตริย์จึงมิควรต้องรับผิดชอบในการกระทำเหล่านั้น จึงต้องให้บุคคลหรือองค์กรที่ใช้อำนาจเข้ามาเป็นผู้รับผิดชอบแทน โดยการให้มาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ด้วยเหตุนี้ทำให้พระมหากษัตริย์ได้รับการคุ้มครองจากรัฐธรรมนูญ ห้ามมิให้ผู้ใดกล่าวหาหรือฟ้องร้อง เพราะมิได้เป็นผู้กระทำการใด ๆ ด้วยพระองค์เอง

๒.๒ ดวงประทีปแห่งชาติ

แม้บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์จะถูกกำหนดขอบเขตด้วยรัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทย แต่ด้วยพระราชจริยวัตรและพระราชกรณียกิจอันจับใจราษฎรไทยมาทุกยุคทุกสมัย กับทั้งความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา ทำให้ชาวไทยมีความผูกพัน และยกย่องเทิดทูน พระมหากษัตริย์มีพระราชสถานะเป็นที่เคารพสักการะสูงสุดมาโดยตลอด เป็นเวลากว่า ๘๐ ปีแล้ว ที่ประเทศไทยเข้าสู่ระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การเสด็จขึ้นครองราชย์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ ในขณะพระชนมพรรษาเพียง ๑๘ พรรษา นำพาขวัญและกำลังใจกลับคืนสู่ประเทศชาติและประชาชนในยามที่ต้องเผชิญกับผลกระทบจากสงครามมหาเอเชียบูรพา และวิกฤตผันผวนนานาประการ ประทีปแห่งความหวังจากยุวกษัตริย์ในเวลานั้นได้จุดประกายขึ้นแล้วในใจคนไทยทุกคน

เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๙ ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินออกจากพระนครไปทรงศึกษา ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อรถยนต์พระที่นั่งผ่านพสกนิกร ทรงได้ยินเสียงใครคนหนึ่งร้อง “อย่าละทิ้งประชาชน” พระองค์ได้ทรงบันทึกไว้ว่าทรงปรารถนาจะตอบแก่ผู้นั้นว่า “ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะละทิ้งอย่างไรได้”

ระยะเวลาอันยาวนานนับแต่เวลานั้นได้พิสูจน์แล้วว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงยึดถือตามถ้อยคำที่ได้ทรงปรารถนาจะมีพระราชดำรัสตอบแก่ประชาชนผู้นั้นอย่างมั่นคง ไม่เคยมีแม้แต่เวลาเดียวที่จะทรงละเลยทอดทิ้งประชาชน ประชาชนทุกคนมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับพระองค์ในฐานะที่พวกเขาเหล่านั้นเป็น “ประชาชน” ของพระองค์

ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก อันเป็นพิธีที่พราหมณ์ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระสุพรรณบัฏจารึกพระปรมาภิไธยอย่างวิเศษ มีความหมายตามโบราณราชประเพณีว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร”

คำว่า “สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร” อันมีความหมายว่า “ผู้เป็นใหญ่ในสยาม” “ผู้เป็นที่พึ่งที่ยิ่งใหญ่” มิได้เป็นแต่เพียงพระปรมาภิไธยที่มีขึ้นตามโบราณราชประเพณีเท่านั้น หากแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในประเทศนี้ เพราะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็น “พระผู้เป็นที่พึ่งที่ยิ่งใหญ่” ของชาติไทยอย่างแท้จริง

นอกจากนั้น ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในวันเดียวกันนั้นเอง ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการแก่ประชาชน ความว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

คงเป็นที่ประจักษ์แก่ตาแก่ใจของพวกเราทุกคนแล้วว่าพระองค์ได้ทรงบำเพ็ญ “สัจบารมี” ที่ได้พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทยเพียงไร ด้วยเป็นที่ปรากฏชัดแจ้งว่าได้ทรงปกครองบ้านเมืองด้วยหลักทศพิธราชธรรม ตลอดจนอุทิศกำลังพระวรกายและกำลังพระปัญญาเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในสยามประเทศ จึงสามารถกล่าวได้ว่า ทรงเป็นดวงประทีปแห่งชาติโดยแท้

๒.๓ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

ในอดีตพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็น “จอมทัพ” ในการต่อสู้กับข้าศึกของประเทศด้วยพระองค์เอง ล่วงมาถึงปัจจุบัน แม้การรบในลักษณะเช่นนั้นจะไม่เกิดขึ้นแล้ว แต่พระมหากษัตริย์ไทยยังทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพตามที่รัฐธรรมนูญได้ถวายพระเกียรติยศไว้เป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพสยาม” และนับแต่วาระนั้นเป็นต้นมา รัฐธรรมนูญที่ตราขึ้นภายหลังก็ได้มีบทบัญญัติทำนองเดียวกันนี้ปรากฏอยู่ทุกฉบับ และบางครั้งก็มีการบัญญัติเพิ่มเติมในตอนท้ายด้วยว่า “ทรงเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของทหารทั้งปวง” แต่ทั้งนี้พระบรมราชวินิจฉัยและพระบรมราชโองการที่ทรงสั่งการตามบทบัญญัติดังกล่าว โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ซึ่งเท่ากับว่าทรงสั่งการโดยถูกต้องตามขอบเขตพระราชอำนาจในรัฐธรรมนูญตามคำแนะนำ และความยินยอมของคณะรัฐมนตรีที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย

รย.ล960

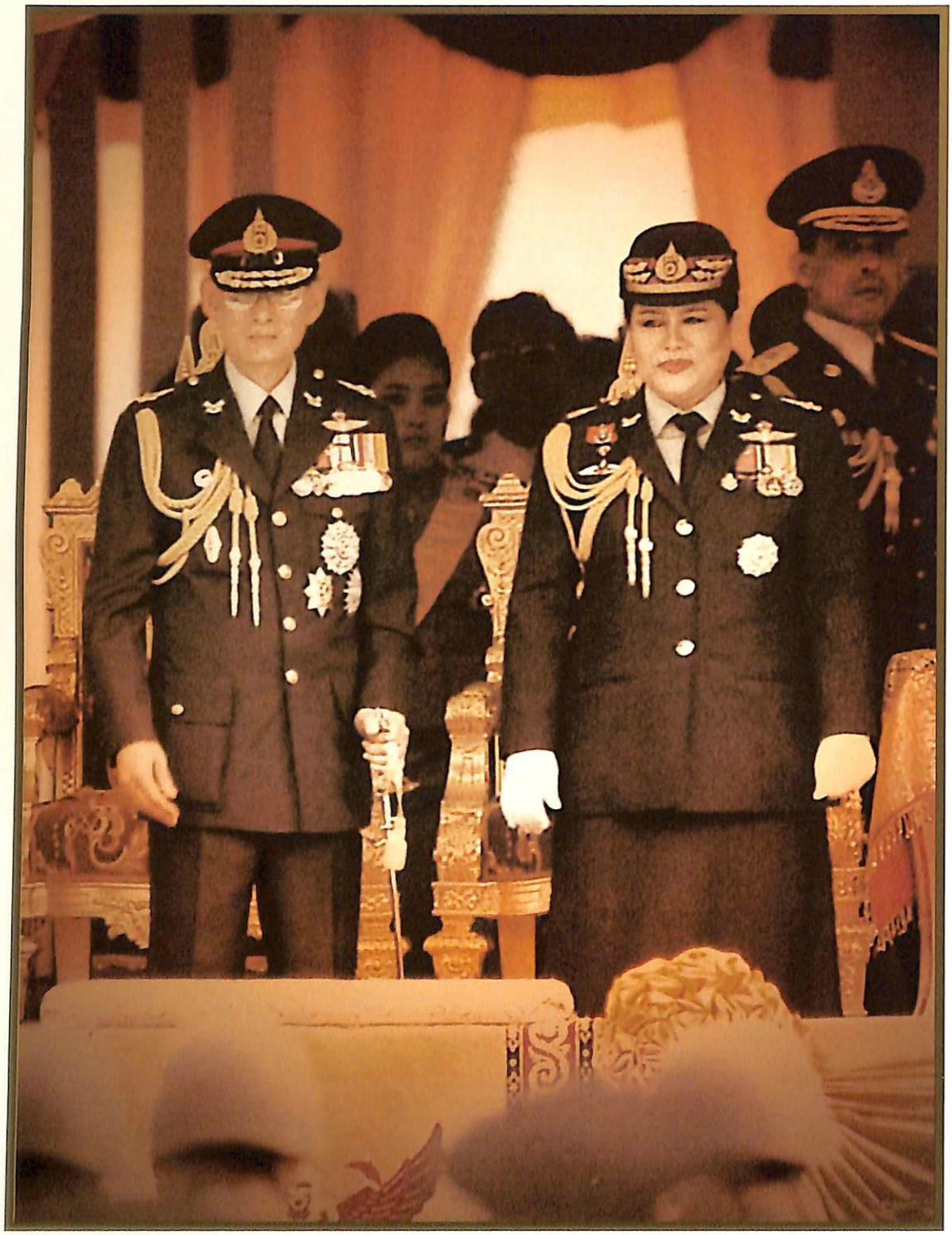

❖ มิ่งขวัญทหารหาญ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำรงตำแหน่ง “จอมทัพไทย” พระองค์จึงทรงเป็นมิ่งขวัญและกำลังใจของเหล่าทหารหาญทุกหมู่เหล่าหน่วยรบ ซึ่งปกปักรักษาประเทศ เป็นรั้วของชาติ

ในการเสด็จพระราชดำเนินออกเยี่ยมยังค่ายทหารและตำรวจตระเวนชายแดน บางครั้งทรงอยู่ในเหตุการณ์ระหว่างการสู้รบ ได้เสด็จพระราชดำเนินเข้าในสนามรบ อยู่ในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงซึ่งมีภยันตรายมากมาย แต่ก็หาได้ทรงพระราชปริวิตกถึงพระราชสวัสดิภาพของพระองค์เองไม่ นอกจากนั้นยังได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากสมรภูมิที่กลับมารักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลต่าง ๆ พร้อมทั้งพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ทุกด้านแก่ครอบครัวผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตตลอดมา ทำให้เหล่าทหาร ตำรวจ และอาสาสมัคร รวมถึงลูกเสือชาวบ้านซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ มีขวัญและกำลังใจเข้มแข็ง พร้อมที่จะต่อสู้กับข้าศึกศัตรูของแผ่นดินด้วยความกล้าหาญและเสียสละเพื่อประเทศชาติ

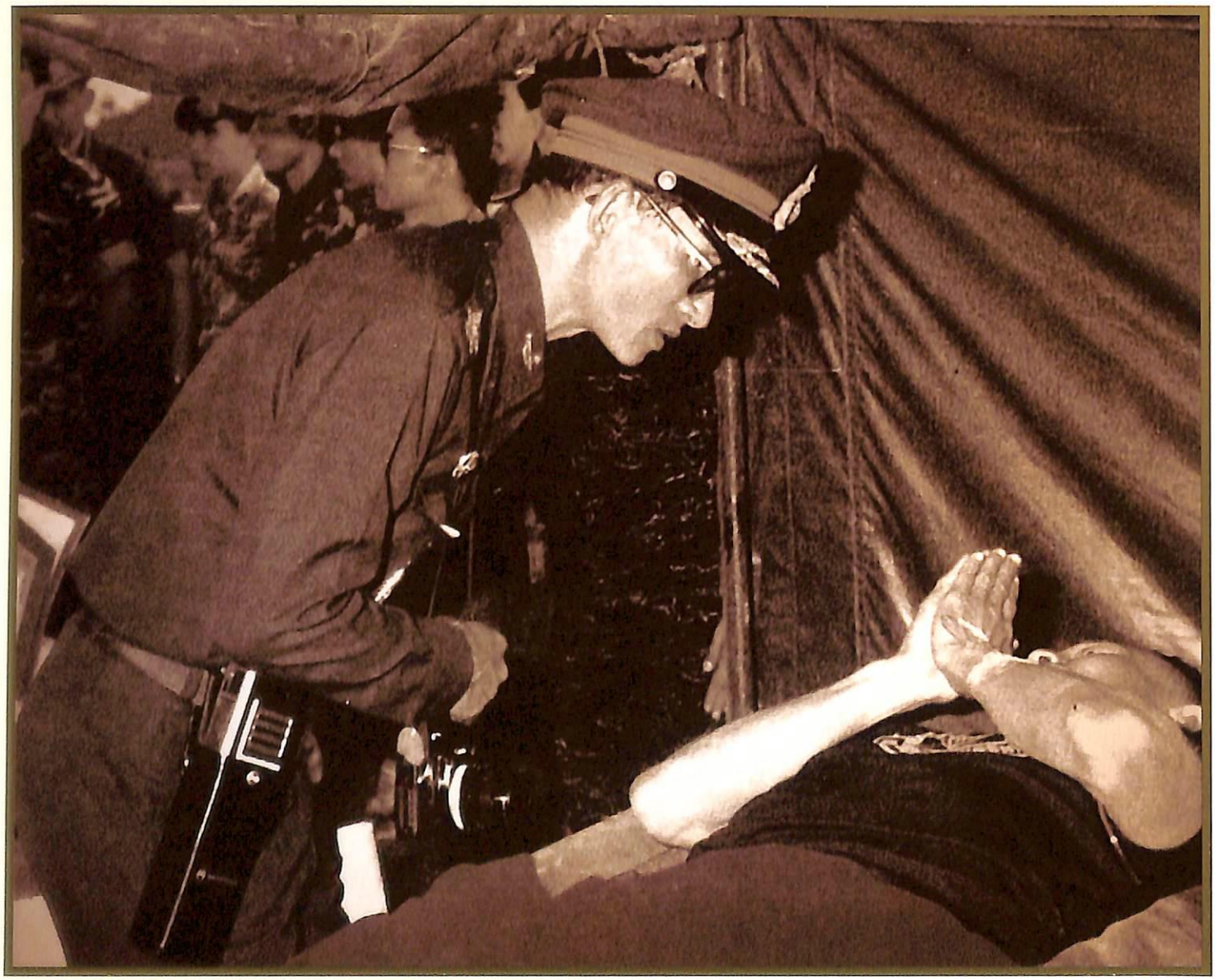

ครั้งหนึ่งที่เป็นสิ่งที่ติดตรึงในความทรงจำของเหล่าทหารหาญทั้งหลายไม่มีวันเสื่อมคลาย ก็คือ เหตุการณ์ในการสู้รบกับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ในช่วงพุทธศักราช ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ เมื่อได้ทรงทราบว่ามีทหารถูกผู้ก่อการร้ายยิงได้รับบาดเจ็บ ไม่สามารถนำตัวผู้บาดเจ็บออกจากสมรภูมิ ได้มีพระราชดำรัสสั่งให้นำเฮลิคอปเตอร์ขึ้นไปรับผู้บาดเจ็บ และได้เสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เอง เพื่อทรงเยี่ยมปลอบขวัญผู้บาดเจ็บถึงในเขตสู้รบ พร้อมทั้งได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ส่งผู้บาดเจ็บไปรักษาตัวอย่างดีที่สุด บางรายถึงกับทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ส่งไปรักษาตัวยังต่างประเทศ

เชื่อแน่เหลือเกินว่า สิ่งที่ทำให้ทหารไทยมีชัยชนะเหนืออริราชศัตรู นอกจากความสามารถและอาวุธยุทโธปกรณ์แล้ว ก็คือ “กำลังใจ” จากมิ่งขวัญของพวกเขานั่นเอง

❖ ธงชัยเฉลิมพล สิ่งมงคลของเหล่าทัพ

ธงชัยเฉลิมพลประจำกองทหารนั้น นับเป็นสิ่งมงคลสูงสุดสำหรับหน่วย ด้วยเหตุว่าเป็นสัญลักษณ์แทนพระองค์ “จอมทัพไทย” ได้ทรงบรรจุเส้นพระเจ้า (เส้นพระเกศา) ไว้ในพระกรัณฑ์บนยอดธง ดังนั้น เมื่อกองทหารและธงชัยเฉลิมพลไปปรากฏอยู่ ณ ที่ใด จึงเสมือนหนึ่งว่าพระมหากษัตริย์ได้เสด็จพระราชดำเนินร่วมไปในกองทัพนั้นด้วย ทหารไทยจึงมีขวัญกำลังใจที่มั่นคง เพราะต่างตระหนักดีว่าตนปฏิบัติหน้าที่เสี่ยงภัยเพื่อประโยชน์สูงสุดของชาติเช่นเดียวกับพระประมุขของพวกเขา

ประวัติความเป็นมาของธงชัยเฉลิมพลนั้น เริ่มมีขึ้นในกองทัพบก เดิมจำแนกออกเป็นสองชนิด คือ ชนิดแรก ได้แก่ ธงชัยประจำกองทัพ คือ ธงจุฑาธุชธิปไตย และ ธงมหาไพชยนต์ธวัช ชนิดที่สอง คือ ธงชัยเฉลิมพลประจำกองทหาร

ธงจุฑาธุชธิปไตย นับเป็นธงชัยเฉลิมพลประจำกองทัพธงแรกของไทย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้นพระราชทานแก่กองทัพไทย เมื่อพุทธศักราช ๒๔๑๘ เพื่อแทนพระองค์ไปในกองทัพที่ยกไปปราบพวกฮ่อที่เข้ามาก่อการจลาจลในแคว้นหัวพันทั้งห้าทั้งหก และแคว้นสิบสองปันนาของไทยในครั้งนั้น

ธงมหาไพชยนต์ธวัช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สร้างขึ้น เมื่อพุทธศักราช ๒๔๕๕ เพื่อพระราชทานให้เป็นธงชัยเฉลิมพลประจำกองทัพอีกธงหนึ่งคู่กับธงจุฑาธุชธิปไตย

สำหรับธงชัยเฉลิมพลที่ประดิษฐานเป็นมิ่งขวัญของเหล่าทหารหาญทั้งหลายอยู่ในเวลานี้นั้น เป็นธงที่มีลักษณะคล้ายกับธงชัยเฉลิมพลที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริขึ้น

ธงชัยเฉลิมพลที่ประจำกองทหารนั้น เป็นธงที่ได้ผ่านพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์และภาคภูมิสมกับที่จะเป็นสิ่งแทนพระองค์ของ “จอมทัพไทย” ทั้งในส่วนที่เป็นพิธีทางศาสนา คือพระราชพิธีตรึงหมุดธงชัยเฉลิมพลในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และในส่วนพิธีพระราชทานธงนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเสด็จพระราชดำเนินไปพระราชทานธงชัยเฉลิมพลนั้นด้วยพระองค์เองต่อหน้าแถวทหารทั้งหลาย ต่อเมื่อมีพระชนมพรรษามากขึ้นแล้วจึงได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สมเด็จพระยุพราชทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์

❖ พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตน และสวนสนามของทหารรักษาพระองค์

ภาพการเดินสวนสนามอย่างพร้อมเพรียงเข้มแข็งของเหล่าทหารหาญ ซึ่งแต่งกายในชุดเครื่องแบบเต็มยศหลากสีต่างกันไป นอกจากจะแสดงถึงความมีระเบียบวินัย ความสามัคคี และการฝึกฝนอันดีเยี่ยมแล้ว ยังแสดงถึงความจงรักภักดีอย่างสุดหัวใจต่อพระประมุข ผู้ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ ผู้ทรงเป็นจอมทัพของเหล่าทหารหาญทั้งหลาย

พิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์[๑] จัดขึ้นครั้งแรกในรัชกาลปัจจุบัน เมื่อพุทธศักราช ๒๔๙๖ และเริ่มจัดพิธีนี้อย่างต่อเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา นับตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๐๔ จนถึงปัจจุบัน

แต่เดิมพิธีนี้มิได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี หากแต่จัดเป็นครั้งคราวตามที่กระทรวงกลาโหมหรือกองทัพบกจะกำหนด ปรากฏมีบันทึกว่า พิธีนี้เริ่มขึ้นครั้งแรกในรัชกาลปัจจุบัน ในพุทธศักราช ๒๔๙๖ สมัยที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โดยจัดให้มีขึ้น เนื่องในวันคล้ายวันสถาปนากรมทหารราบที่ ๑ มหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ (ร. ๑ รอ.) ซึ่งตรงกับวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน และเพื่อสนองพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานธงชัยเฉลิมพล เพื่อใช้แทนธงชัยเฉลิมพลของเดิม

---

[๑] ที่มาข้อมูล : กรมทหารปืนใหญ่ที่ ๑ รักษาพระองค์ http://www.1artillery.org/

หลังจากพิธีในครั้งนั้นก็ได้ว่างเว้นมาอีกเป็นเวลาหลายปี จนถึงสมัยที่จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดให้มีการถวายพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินนิวัตพระนคร หลังจากทรงเสร็จสิ้นพระราชกรณียกิจในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศในทวีปยุโรปและสหรัฐอเมริกา โดยได้จัดพิธีสวนสนามของบรรดาทหารบก ทหารเรือ และทหารอากาศ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๔ ซึ่งรัฐบาลประกาศให้เป็น “วันพระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม” แต่ทหารทั้งสามเหล่าแต่งกายด้วยเครื่องแบบของแต่ละเหล่าทัพ มิได้แต่งเครื่องแบบเต็มยศ

ต่อมาในวันที่ ๕ ธันวาคม ปีเดียวกัน จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีบัญชาให้กองพลที่ ๑ รักษาพระองค์ (พล. ๑ รอ.) จัดพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของทหารรักษาพระองค์ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาขึ้นเป็นครั้งแรก โดยใช้หน่วยทหารรักษาพระองค์ในกรุงเทพมหานครเข้าร่วมพิธี จำนวนทั้งหมด ๘ กองพัน จัดเป็น ๒ กรมสวนสนาม

ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๒๕ หน่วยทหารรักษาพระองค์ในส่วนภูมิภาคและเหล่าทัพอื่น ๆ คือ กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ได้เข้ามาร่วมพิธีด้วย จึงกำหนดการจัดหน่วยเข้าร่วมพิธีเพิ่มขึ้นจาก ๘ กองพัน เป็น ๑๒ กองพัน แบ่งออกเป็น ๔ กรมสวนสนาม

หลังพุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นมา กองพันทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์ ได้จัดให้กำลังพลขี่ม้าเข้าร่วมพิธีด้วย จำนวนกองพันที่เข้าร่วมพิธีจึงเพิ่มเป็น ๑๒ + ๑ กองพัน โดยกองพันทหารม้าดังกล่าวจะเป็นกองพันสุดท้ายในขบวนสวนสนาม

ในพิธีการอันศักดิ์สิทธิ์นี้หลังจากทหารทุกกองพันประจำที่แล้ว ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะกล่าวนำถวายสัตย์ปฏิญาณตนด้วยถ้อยคำของชายชาติทหารต่อหน้าพระพักตร์ของจอมทัพไทยผู้ทรงเป็นที่เคารพเทิดทูนยิ่งของเหล่าทหารทั้งหลาย

"...ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปกเกล้าปกกระหม่อม ข้าพระพุทธเจ้า (ยศ - ชื่อ - นามสกุล) ขอถวายคำสัตย์ปฏิญาณ ต่อใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทว่า

ข้าพระพุทธเจ้า จะยอมตายเพื่อรักษาไว้ ซึ่งพระบรมเดชานุภาพ แห่งพระมหากษัตริย์เจ้า

ข้าพระพุทธเจ้า จะจงรักภักดี และถวายความปลอดภัย ต่อใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท จนชีวิตหาไม่

ข้าพระพุทธเจ้า จะเชิดชูและรักษาไว้ ซึ่งเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ ของทหารรักษาพระองค์ ทั้งจะปฏิบัติตนให้เป็นที่ไว้วางพระราชหฤทัย ของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททุกประการ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ..."

ถ้อยคำที่กล่าวปฏิญาณนี้เปรียบประดุจเสียงจากหัวใจของเหล่าทหารทุกคน ที่ต่างจงรักภักดี เทิดทูนหวงแหนสถาบันพระมหากษัตริย์ และเชื่อว่าคนไทยหลายคนที่รับชมการถ่ายทอดสดผ่านทางสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยในขณะนั้น ก็ได้ร่วมกล่าวคำปฏิญาณนี้พร้อมกับเหล่าทหารรักษาพระองค์โดยไม่รู้ตัว ด้วยความปลื้มปีติ ภาคภูมิใจที่ได้เกิดใต้พระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๒.๔ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

เนื่องจากประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ดังนั้น บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจึงได้กำหนดไว้ว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทำนุบำรุงพระบวรพุทธศาสนาอย่างยิ่งยวด ทรงศึกษาและปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมมิได้คลาดเคลื่อน ทรงได้รับการอบรมอันประเสริฐจากสมเด็จพระบรมราชบุพการีให้ทรงมีความเชื่อถือยึดมั่นในพระบวรพุทธศาสนา และได้ทรงปฏิบัติดังที่ได้ทรงรับการอบรมนั้น จนเป็นที่ประจักษ์ว่า ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ซึ่งทรงเป็นพุทธมามกะโดยแท้

นอกจากในพระราชสถานะพุทธมามกะแล้ว ยังได้ทรงอุปถัมภ์บำรุงศาสนาทุกศาสนาในราชอาณาจักรให้ได้รับความผาสุกเสรีโดยเสมอหน้า ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใด นิกายใด โดยไม่ทรงมีพระราชหฤทัยรังเกียจหรือลำเอียงเลยแม้แต่น้อย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงทรงเป็นดั่งสัญลักษณ์แห่งความเป็นชาติไทย ด้วยทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทยทุกหมู่เหล่า แม้จะมีความหลากหลายทางเชื้อชาติและการนับถือศาสนาก็ตาม

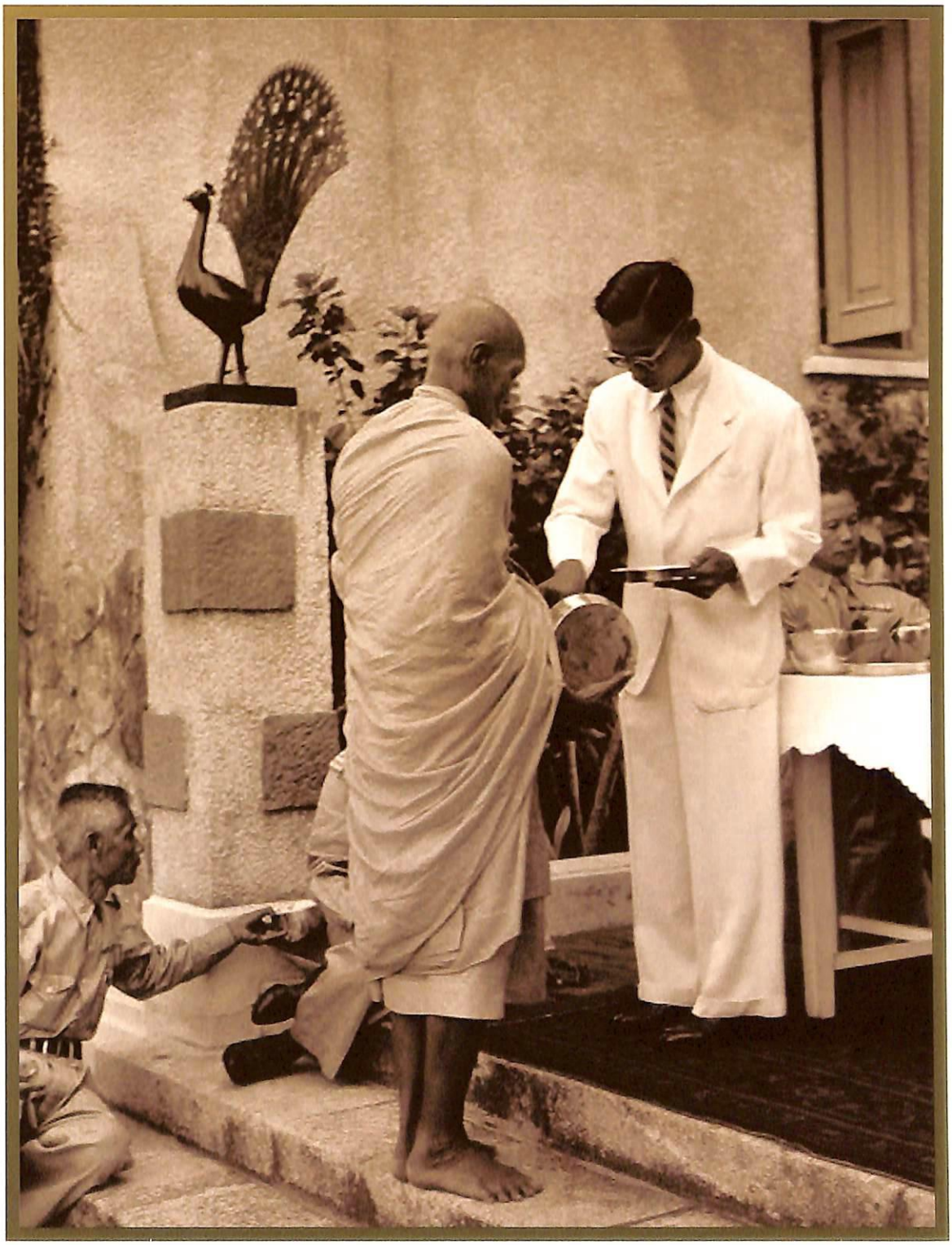

❖ ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภกที่สมบูรณ์

รัฐธรรมนูญมีบทบัญญัติที่กำหนดให้พระมหากษัตริย์ทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก คือ พระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์แก่ศาสนาทุกศาสนาที่ประชาชนชาวไทยนับถือ แม้จะมีสัดส่วนน้อยก็ตาม ส่งผลให้การศาสนาเป็นกิจการส่วนหนึ่งของรัฐ ที่รัฐจะต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างเท่าเทียมกัน และทำให้เกิดการเชื่อมประสานสามัคคีกันระหว่างศาสนา เนื่องจากทุกศาสนาล้วนอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ด้วยกันทั้งสิ้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันได้พระราชทานความช่วยเหลือ ความอนุเคราะห์ อุปถัมภ์แก่ศาสนาทุกศาสนามาโดยตลอด ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการที่เป็นการทำนุบำรุงศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย ทรงวางพระองค์สมพระราชสถานะตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้อย่างวิเศษ

❖ ทรงเป็นแบบอย่างพุทธมามกะ

"อันพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของเรานี้ ตามความอบรมที่ได้รับมาก็ดี ตามความศรัทธาเชื่อถือส่วนตัวข้าพเจ้าก็ดี เห็นเป็นศาสนาที่ดีศาสนาหนึ่ง มีคำสั่งสอนให้คนประพฤติตนเป็นคนดี ทั้งเพียบพร้อมด้วยบรรดาสัจธรรมอันชอบด้วยเหตุผลน่าเลื่อมใสยิ่งนัก ข้าพเจ้าเคยคิดอยู่ว่าถ้าโอกาสอำนวยก็น่าจะได้อุปสมบทในพระศาสนาตามพระราชประเพณีสักเวลาหนึ่ง ซึ่งจักเป็นทางสนองพระเดชพระคุณพระราชบุรพการีตามคตินิยมอีกโสดหนึ่งด้วย..."

พระราชดำรัสที่ได้เชิญมาข้างต้นนี้ เป็นพระราชดำรัสที่ทรงแสดงพระราชประสงค์จะเสด็จออกผนวชต่อประชาราษฎร ณ พระที่นั่งสุทไธสวรรยปราสาท เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ นับเป็นพระราชดำรัสที่แสดงให้เห็นถึงพระราชจริยวัตรอันงามพร้อม ทรงเป็นแบบอย่างพุทธมามกะ มีพระราชจรรยาตรงตามลักษณะแห่งพระราชาที่ดีตามนัยแห่งพระพุทธศาสนา คือ ทรงทศพิธราชธรรม

ราชสังคหวัตถุ และจักรวรรดิวัตร พร้อมทั้งยังทรงนำหลักคำสอนในพระพุทธศาสนามาเป็นหลักในการเกื้อกูลประโยชน์สุขแก่ประชาราษฎร์เสมอมา

เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๙ มีพระราชศรัทธาเสด็จออกทรงพระผนวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนา ณ พระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และเสด็จพระราชดำเนินไปทรงกระทำทัพหีกรรมเป็นพระภิกษุในคณะธรรมยุติกนิกาย มีพระราชฉายาในพระพุทธศาสนาว่า “ภูมิพโล ภิกขุ” แล้วจึงเสด็จพระราชดำเนินไปประทับอยู่ ณ วัดบวรนิเวศวิหารเป็นเวลา ๑๕ ราตรี จึงได้ทรงลาสิกขากลับมาทรงครองสิริราชสมบัติตามเดิม ในระหว่างที่ทรงพระผนวชอยู่นั้น ได้ทรงบำเพ็ญศาสนกิจของสงฆ์ในพระพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัดเช่นเดียวกับพระภิกษุสงฆ์อื่น ๆ อาทิ เสด็จทรงรับภัตตาหารบิณฑบาต เสด็จลงพระอุโบสถสวดมนต์ทำวัตรเช้า ทำวัตรค่ำ และทรงศึกษาพระธรรมวินัย โดยมีสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ เป็นพระราชอุปัชฌาจารย์ ทรงถวายคำแนะนำโดยใกล้ชิด และมีสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เป็นพระอภิบาล

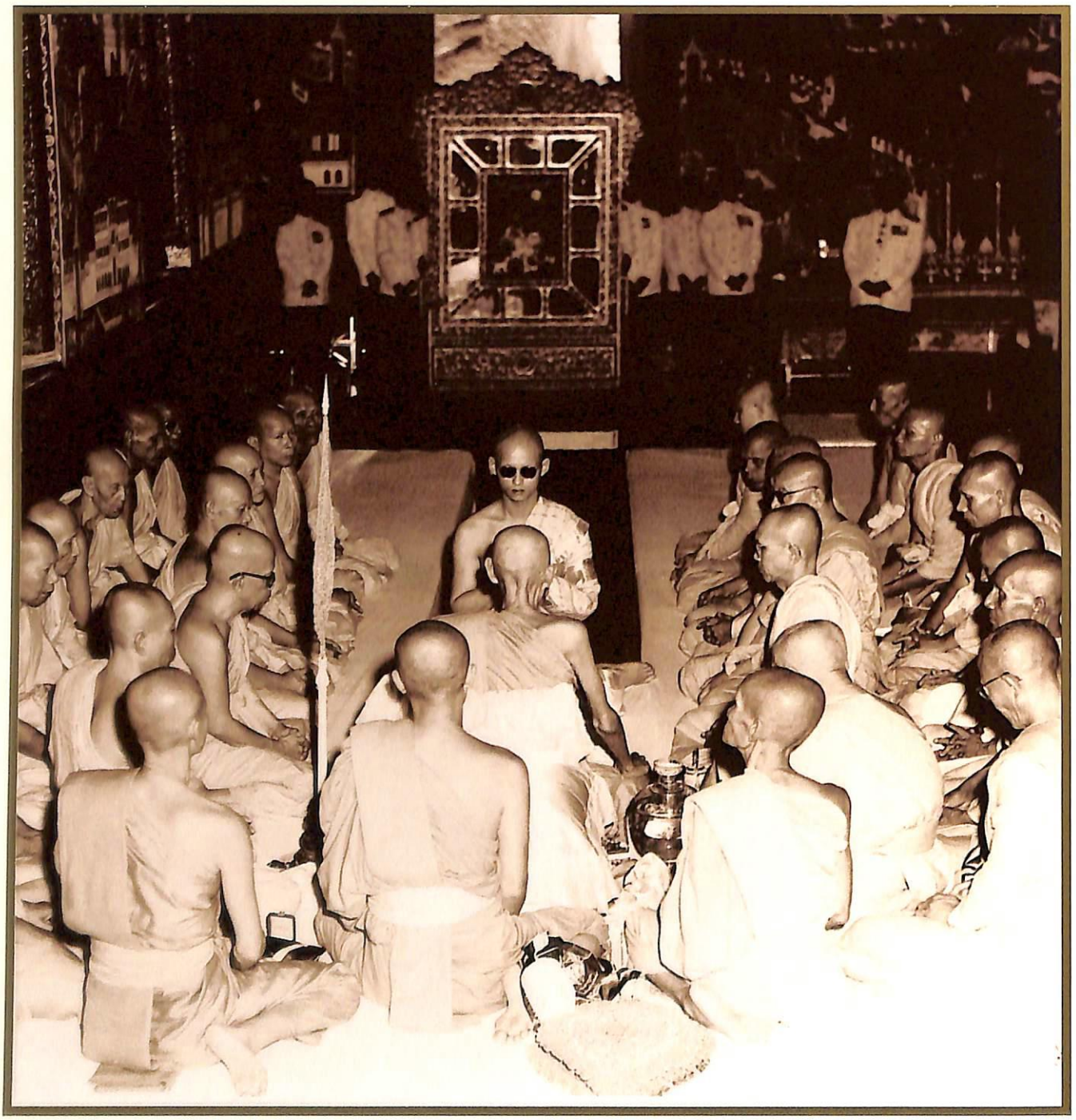

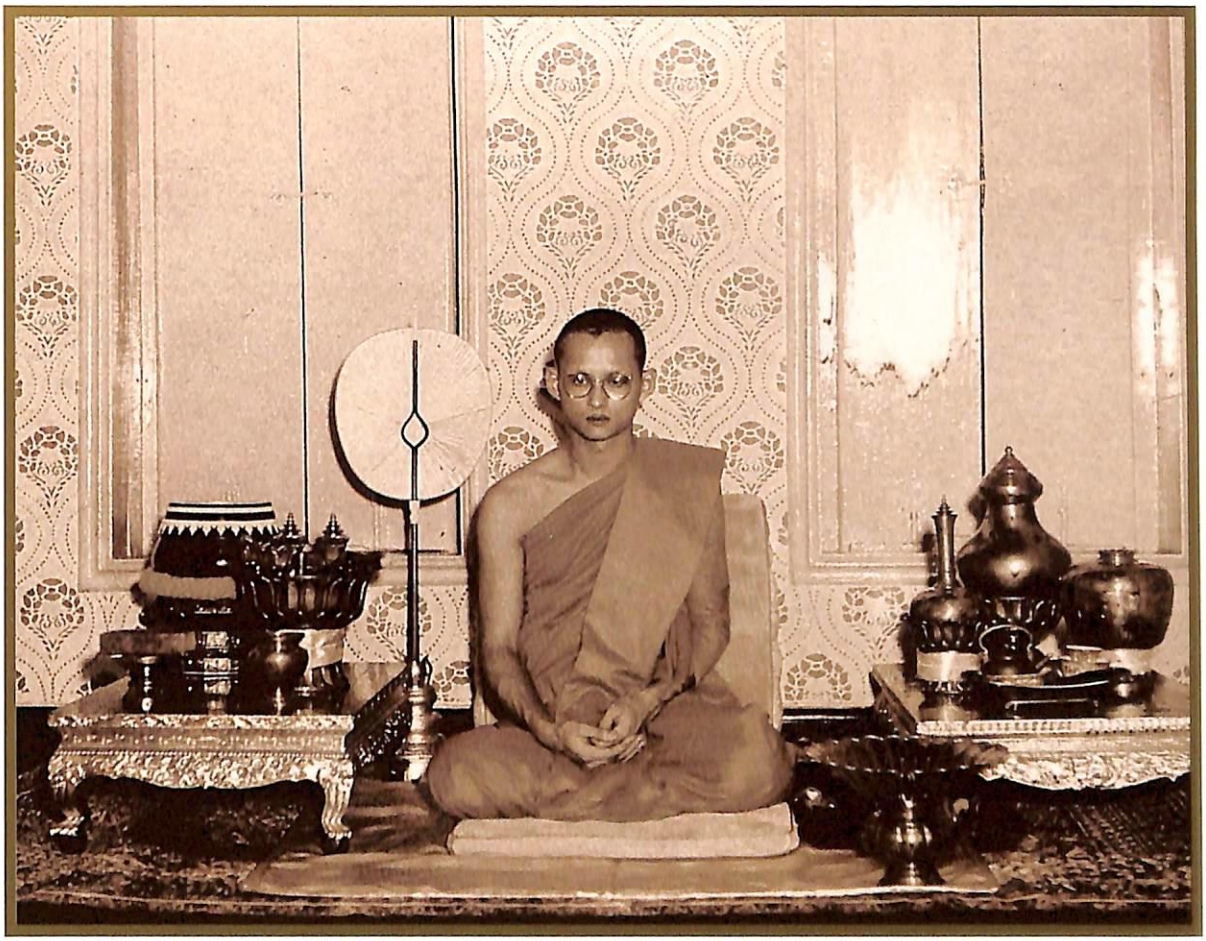

ครั้นเมื่อได้เสด็จดำรงเพศฆราวาสก็ยังทรงพระราชอุตสาหะ ทรงศึกษาพระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระบรมศาสดา ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงสักการะและทรงสนทนาธรรมกับพระเถระผู้ทรงคุณอีกเป็นอันมาก ทั้งได้ทรงพระมหากรุณาส่งเสริมการศึกษาพระพุทธศาสนาทั้งของพระภิกษุสามเณร และของประชาชนทั่วไปให้แผ่ขยายก้าวไกลไปเป็นอันมาก พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับพระบวรพุทธศาสนาของ “ธรรมิกราชา” พระองค์นี้เกินกว่าจะพรรณนาได้หมดสิ้น เพียงแต่เราทั้งหลายย่อมประจักษ์ในความนึกคิดแล้ว

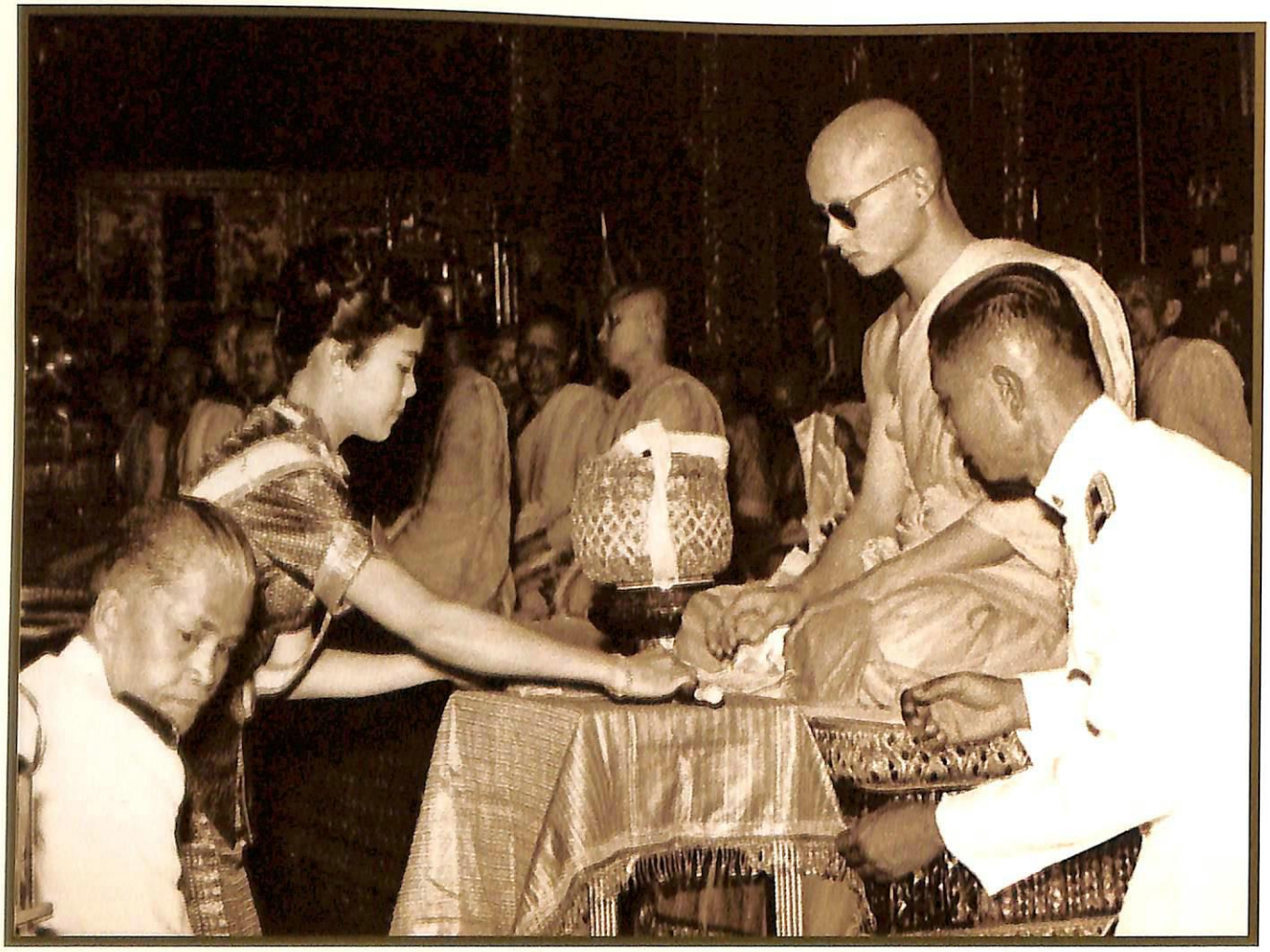

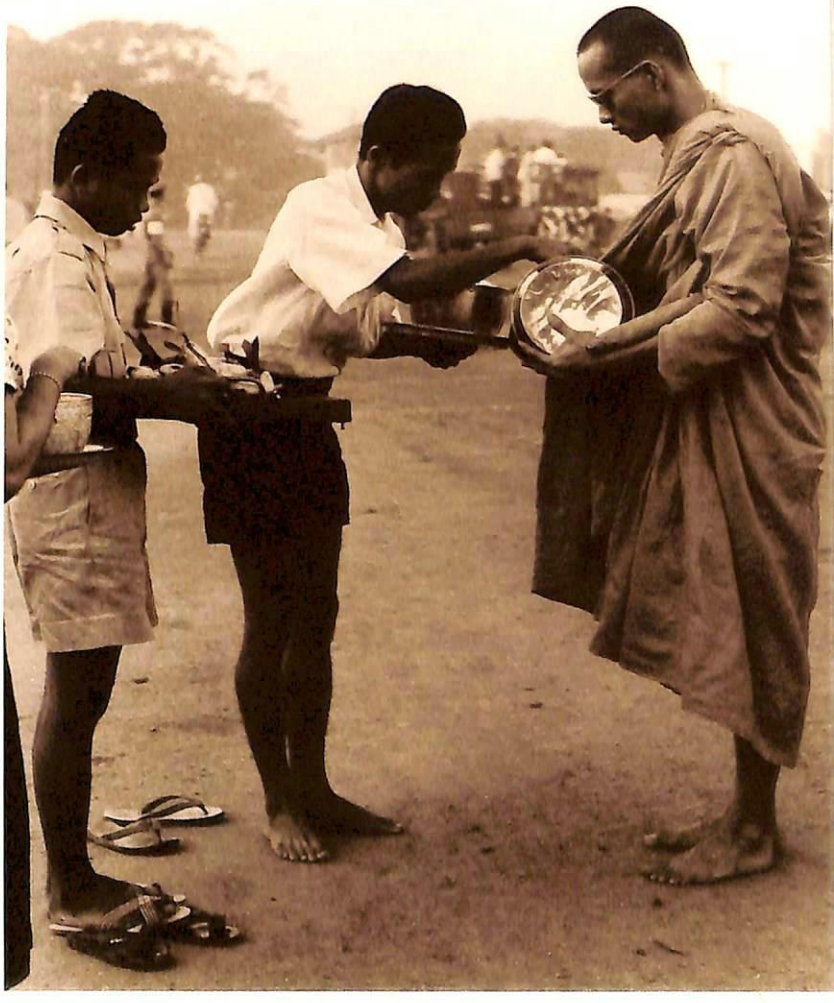

❖ ทรงเป็นศาสนูปถัมภกของทุกศาสนา

ศาสนาอิสลาม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตราพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช ๒๕๔๐ ขึ้น โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภาเพื่อเป็นหลักในการบริหาร ตามความในมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดว่า พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจุฬาราชมนตรีคนหนึ่งเพื่อเป็นผู้นำกิจการศาสนาอิสลามในประเทศไทย นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์แก่อิสลามิกชนนานัปการ เช่น ได้พระราชทานพระราชทรัพย์สำหรับใช้จ่ายในการพิมพ์พระมหาคัมภีร์

อัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย ได้พระราชทานเงินอุดหนุนสร้างและบำรุงมัสยิดหลายแห่ง นอกจากนี้ยังเสด็จพระราชดำเนินด้วยพระองค์เอง หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระบรมวงศ์เสด็จแทนพระองค์ในงานเมาลิดกลางเป็นประจำทุกปี

ศาสนาคริสต์

สำหรับคริสต์ศาสนานั้นก็ได้ทรงพระมหากรุณาอุปถัมภ์บำรุงเฉกเช่นศาสนาทั้งปวงที่เข้ามาเผยแผ่อยู่ในพระราชอาณาเขต พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินไปในงานพิธีสำคัญ ๆ ของคริสต์ศาสนิกชนเป็นประจำ ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนนครรัฐวาติกัน เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนทวีปยุโรปเพื่อกระชับพระราชไมตรีระหว่างประเทศไทยกับศาสนจักร ณ นครรัฐวาติกัน ฝ่ายนครรัฐวาติกันก็ได้แต่งตั้งเอกอัครสมณทูตมาประจำในประเทศไทย

ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

ศาสนาพราหมณ์เป็นศาสนาที่ถือได้ว่าเป็นศาสนาที่เก่าแก่ที่สุดศาสนาหนึ่งของโลก ในประเทศไทยได้รับความเชื่อทางศาสนาพราหมณ์มายาวนานโดยเฉพาะพิธีกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับพระมหากษัตริย์ ได้ทรงพระมหากรุณารับเป็นพระราชธุระในกิจการศาสนาพราหมณ์นานาประการ

มิได้ทอดทิ้ง ทรงรักษาราชประเพณีอันเนื่องด้วยลัทธิพราหมณ์-ฮินดูไว้อย่างมั่นคง การใดเกี่ยวกับศาสนาพราหมณ์อันจะบำรุงขวัญแก่ราษฎร แต่เสื่อมซาไป ก็ทรงพระราชดำริให้ฟื้นฟูกลับมาปฏิบัติ มีพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นอาทิ นี้ย่อมแสดงให้เห็นถึงพระราชปฏิบัติบำรุงต่อศาสนาพราหมณ์ซึ่งเป็นศาสนาที่เกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยมาช้านาน

ศาสนาซิกข์

ศาสนาซิกข์เป็นศาสนาหนึ่งที่ได้รับพระมหากรุณาเฉกเช่นเดียวกับศาสนาอื่น เหตุการณ์หนึ่งที่ประทับอยู่ในความทรงจำของพี่น้องซึ่งเป็นศาสนิกชนชาวซิกข์ก็คือ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๙ ที่ชาวซิกข์ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ ในโอกาสที่พระศาสดาศิริ สัตคุรุ ยัคยีต ซิงค์ ยี เสด็จเยือนประเทศไทยเป็นการส่วนพระองค์ ซึ่งพระศาสดาได้ทรงแสดงความชื่นชม และถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถือได้ว่าศาสนาซิกข์เป็นอีกหนึ่งศาสนาที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์โดยตลอดมา และชาวซิกข์ก็มีความเป็นอยู่อย่างมีความสุขภายใต้ร่มพระบรมโพธิสมภาร

แผ่นดินไทยซึ่งเป็นแผ่นดินที่ร่มเย็นไปด้วยร่มเงาของศาสนา ประดุจดังแผ่นดินที่ห่มหุ้มด้วยต้นไม้ใหญ่หลายต้น ต้นไม้ใหญ่เหล่านั้นได้รับน้ำหล่อเลี้ยงให้เจริญเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขาให้ประโยชน์และร่มเงาแก่คนที่อยู่บนผืนแผ่นดินนั้นก็คือคนไทยทั้งหลาย น้ำที่หล่อเลี้ยงต้นไม้เหล่านั้นหาใช่อื่นใด แต่หากเป็นน้ำพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐนั่นเอง

ภาค ๓
พระราชสมัญญา

๓.๑ พระราชสมัญญาของ พระบาทสมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว

ด้วยพระราชกรณียกิจนานัปการ ส่งผลคือความผาสุกสวัสดี ไม่เพียงแต่เฉพาะแก่ประชาชนชาวไทยเท่านั้นหากแต่รวมถึงชาวต่างประเทศด้วย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญานามจากบุคคล องค์กร ทั้งในและนอกประเทศเป็นจำนวนมาก ดังจะได้แสดงเป็นสังเขปพอแก่การที่จะร่วมกันสำนึกในพระปรีชาญาณและพระมหากรุณาธิคุณ ดังต่อไปนี้

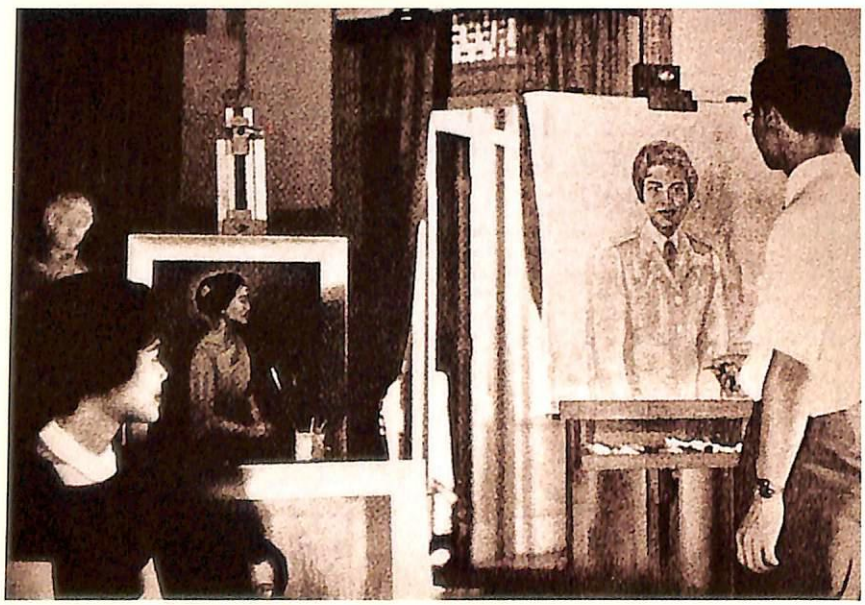

❖ พุทธศักราช ๒๕๒๙ *"อัครศิลปิน"*

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ถวายพระราชสมัญญา เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๙ เพื่อเทิดทูนเฉลิมพระเกียรติพระปรีชาสามารถในศิลปะหลายสาขา

MAHAJANAKA
His Majesty King Bhumibol Adulyadej
The Story of
MAHAJANAKA
ติโต
นายอินทร์
ผู้ปิดทองหลังพระ

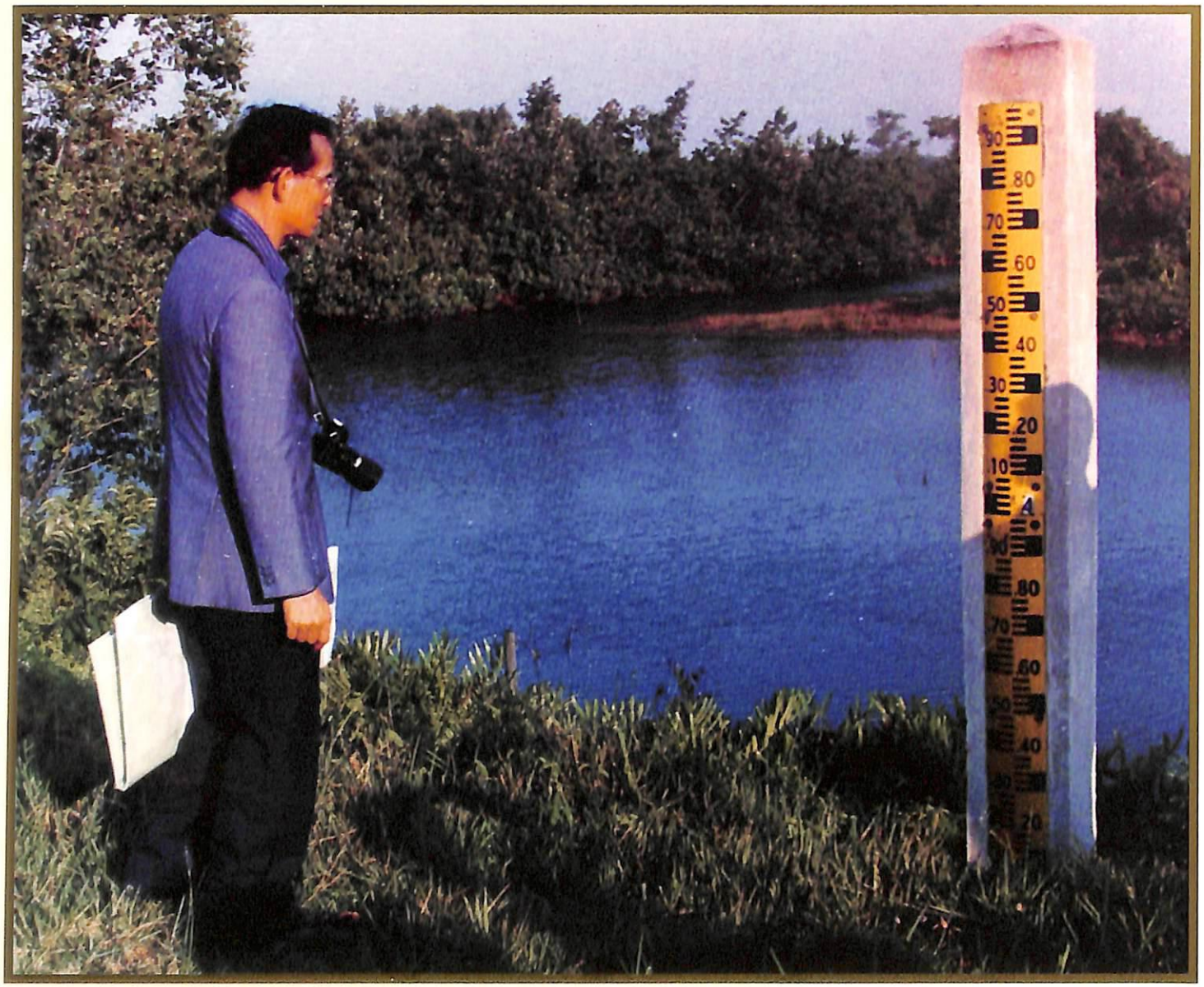
90
80
70
60
50
40
30
20
10
A
80
70
60
50
40
30
20

❖ พุทธศักราช ๒๕๓๙ *"พระบิดาแห่งการจัดการทรัพยากรน้ำ"*

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบถวายพระราชสมัญญานี้ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๙ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ ในฐานะที่มีพระมหากรุณาธิคุณในการพัฒนาทรัพยากรน้ำ โดยได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านการพัฒนาแหล่งน้ำเป็นจำนวนมาก เพื่อแก้ปัญหาน้ำเสีย น้ำแล้ง และน้ำท่วม

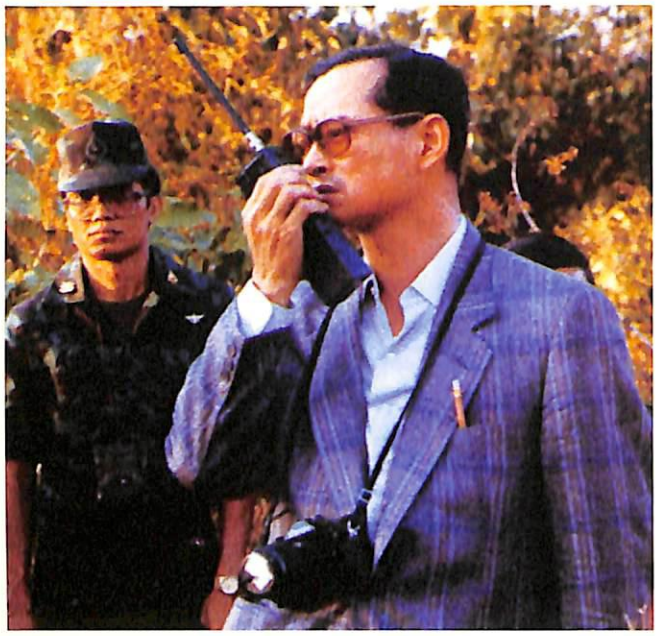

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๓
"พระบิดาแห่งเทคโนโลยีของไทย"

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบถวายพระราชสมัญญานี้ เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓ และกำหนดให้วันที่ ๑๙ ตุลาคม ซึ่งเป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงอำนวยการสาธิตฝนเทียมสูตรใหม่ครั้งแรกของโลกในพุทธศักราช ๒๕๑๕ เป็นวันเทคโนโลยีของไทย

นอกจากพระราชดำริเรื่องฝนเทียมแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ยังทรงค้นคว้า ทดลอง และนำเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยุสื่อสาร ดาวเทียม และคอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงานบริหารจัดการน้ำและการคาดการณ์ในภาวะฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ทรงทดลองโครงการบำบัดน้ำเสีย เช่น การใช้น้ำดีไล่น้ำเสีย สระเติมอากาศชีวภาพบำบัด และการบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีเติมอากาศ

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๕ *"พระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม"*

"...ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่มีความสำคัญควบคู่กับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า ซึ่งเป็นปัญหาร่วมกันของทุกประเทศ กล่าวคือ การพัฒนายิ่งรุดหน้า ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและภาวะมลพิษก็ยิ่งก่อตัว และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่ง ที่กำลังประสบกับปัญหาดังกล่าวอยู่ในขณะนี้..." พระราชดำรัสเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ นี้ สะท้อนถึงพระราชกรณียกิจหลายด้าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

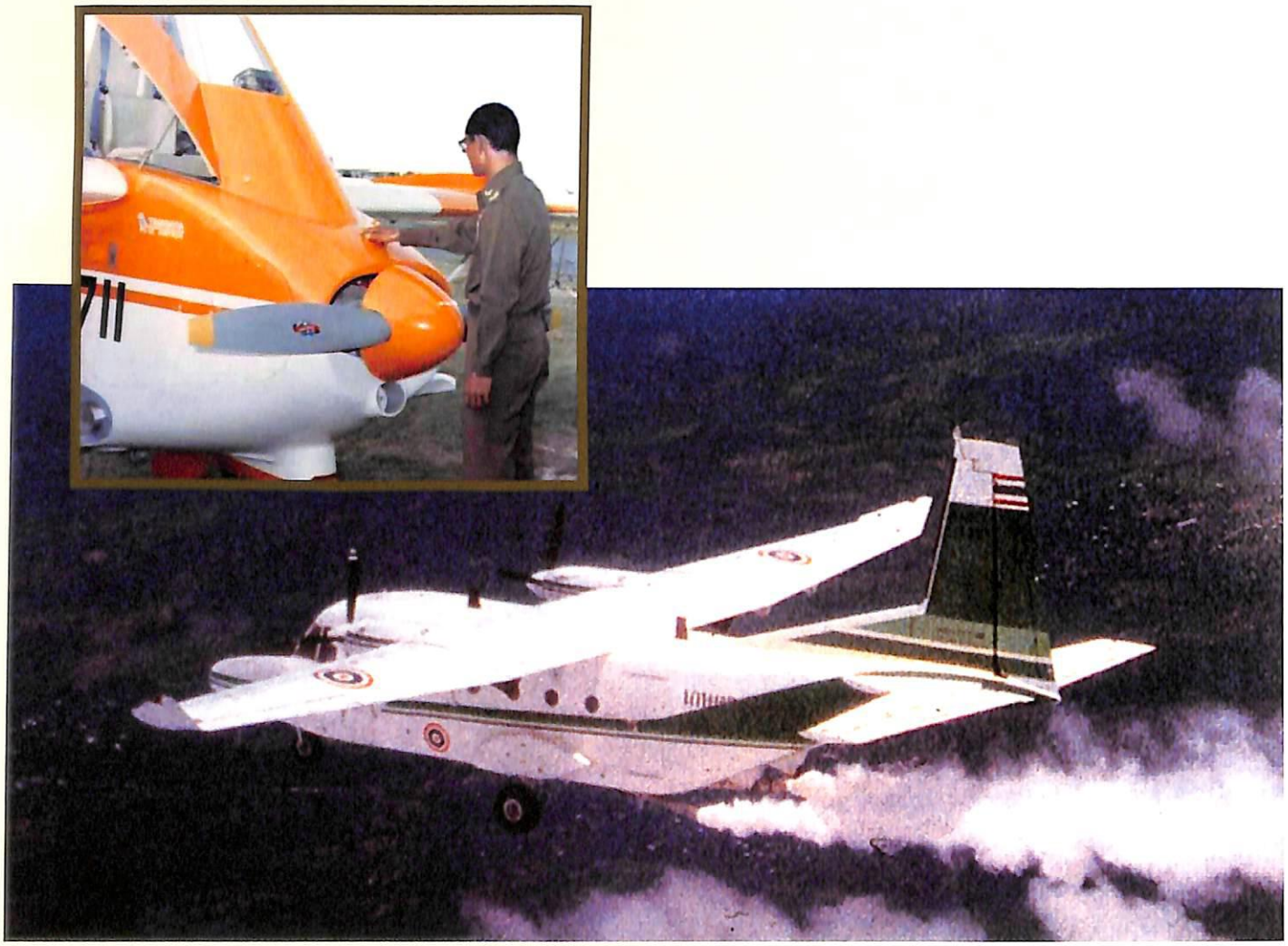

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๕ *"พระบิดาแห่งฝนหลวง"*

คณะรัฐมนตรีมีมติถวายพระราชสมัญญานี้เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕ และกำหนดให้วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ของทุกปี เป็นวันพระบิดาแห่งฝนหลวง ด้วยเหตุที่ทรงทำวิจัยและพัฒนากรรมวิธี โดยทดลองปฏิบัติจริงในท้องฟ้าครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒

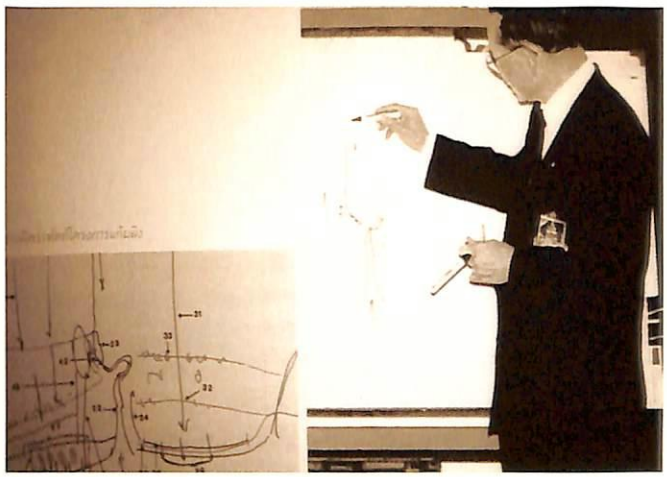

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๘ *"พระบิดาแห่งการพัฒนาพลังงานไทย"*

พุทธศักราช ๒๕๔๙ กระทรวงพลังงานได้จัดทำหนังสือ "พระบิดาแห่งการพัฒนาพลังงานไทย" เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีพลังงานทดแทน และเทคโนโลยีการประหยัดพลังงาน ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อันเกิดขึ้นจากพระปรีชาสามารถและพระวิสัยทัศน์อันกว้างไกลด้านพลังงานทดแทน ทั้งพลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานน้ำ และที่สำคัญคือการศึกษาวิจัยการผลิตเอทานอลไบโอดีเซล และพลังงานจากเชื้อเพลิงชีวภาพที่ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง สร้างความมั่นคงด้านพลังงานและลดการพึ่งพาการนำเข้าเชื้อเพลิง อีกทั้งยังช่วยให้พสกนิกรชาวไทยมีรายได้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนชาวไทยและประชาคมโลก และเทิดพระเกียรติพระองค์ว่าทรงเป็นดั่ง "พระบิดาแห่งการพัฒนาพลังงานไทย" จึงขออัญเชิญพระราชดำรัสที่แสดงถึงความห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับเรื่องพลังงาน ความว่า

"...ถ้าไม่ได้ทำเชื้อเพลิงทดแทน เราก็เดือดร้อน เราก็เป็นห่วง แต่เราไม่ต้องเป็นห่วง ถ้าคนอื่นเขาไม่ทำ เขาอาจจะไม่มีน้ำมันไบโอดีเซลใช้ แต่ว่าเรามี เราคือข้าพเจ้าทำเอง คนอื่นอาจจะไม่มีก็ไม่เป็นไร ต้องเห็นแก่ตัว แต่ละคนถ้าเห็นแก่ตัว ก็รู้ว่าไม่เป็นไร เพราะแต่ละคนก็ต้องพยายามที่จะหาพลังงานทดแทนทั้งนั้น..."

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต
เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘)

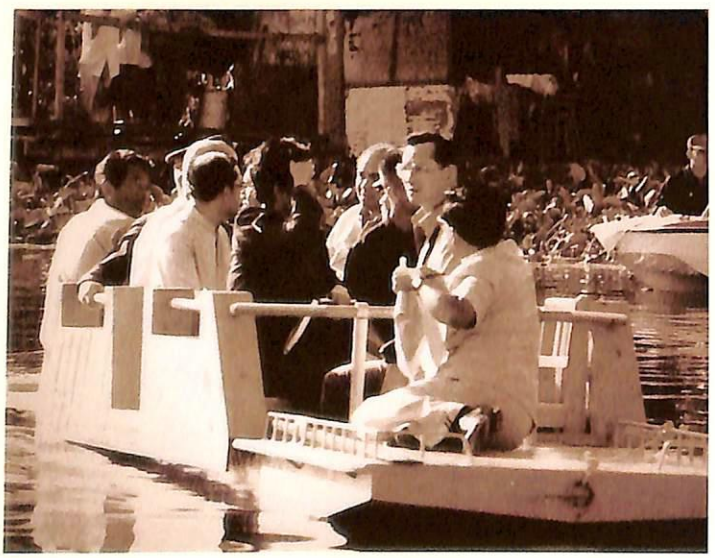

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๙
“พระมหากษัตริย์นักพัฒนา”

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัล “ความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ (The Human Development Lifetime Achievement Award)” เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นรางวัลแรกที่จัดทำเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี จากการที่ได้ทรงอุทิศกำลังพระวรกายและทรงพระวิริยอุตสาหะในการประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของปวงชนชาวไทยอยู่เป็นนิจศีลจนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาชาวโลก จึงได้ถวายพระราชสมัญญาว่าทรงเป็น “พระมหากษัตริย์นักพัฒนา”

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๙ *"พระบิดาแห่งนวัตกรรมไทย"*

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้ดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว "พระบิดาแห่งนวัตกรรมไทย" เนื่องในโอกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และกำหนดให้วันที่ ๕ ตุลาคม ของทุกปี เป็นวันนวัตกรรมแห่งชาติ เนื่องจากวันที่ ๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการดำเนินโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และได้มีพระราชดำรัสเกี่ยวกับโครงการแกล้งดินอย่างเป็นทางการ

โครงการแกล้งดิน ในเขตจังหวัดนราธิวาส จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ที่มีสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัดทำการเพาะปลูกไม่ได้เพราะมีกรดกำมะถันอยู่สูง ด้วยวิธีการทำให้ดินแห้งและดินเปียกสลับกันโดยใช้ระบบชลประทานควบคุมน้ำใต้ดินและนำน้ำมาเจือจางดินเปรี้ยว แล้วจึงใช้ปูนขาวโรย ซึ่งนับเป็นนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาดินเปรี้ยวในประเทศเขตร้อน ยังไม่มีที่ใดในโลกที่ใช้วิธีดำเนินงานในลักษณะดังกล่าว

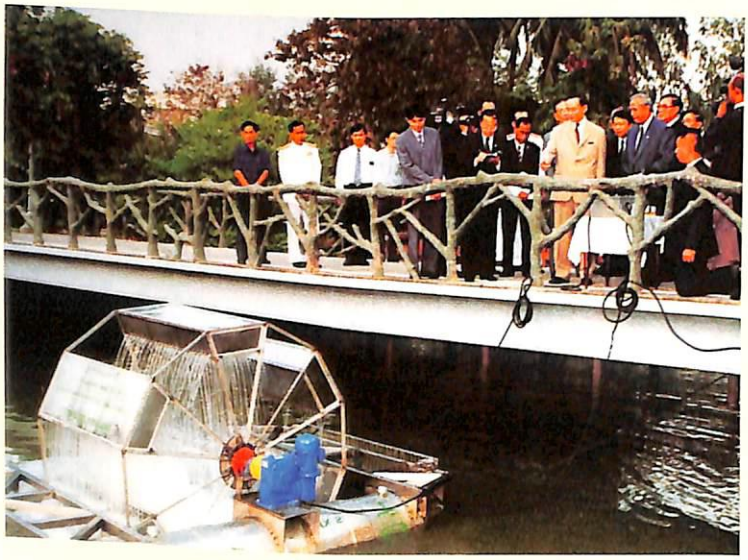

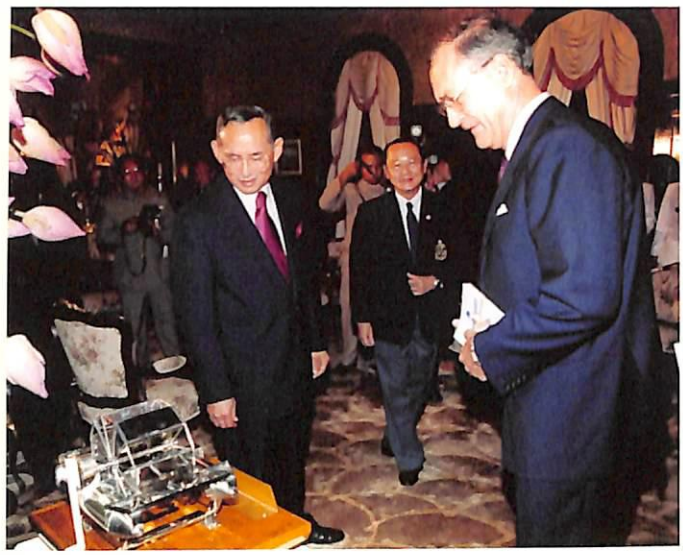

❖ พุทธศักราช ๒๕๔๙ *"พระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย"*

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบถวายพระราชสมัญญานี้เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเสนอ และกำหนดให้วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็นวันนักประดิษฐ์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้ทรงประดิษฐ์คิดค้นเครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย หรือ "กังหันน้ำชัยพัฒนา" เพื่อใช้บำบัดน้ำเสีย และทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตรการประดิษฐ์เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖ ต่อมาสมาพันธ์นักประดิษฐ์นานาชาติ ซึ่งมีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงบูดาเปสต์ สาธารณรัฐฮังการี ได้ร่วมกำหนดให้วันที่ ๒ กุมภาพันธ์ เป็น "วันนักประดิษฐ์โลก" เพื่อเทิดทูนในพระอัจฉริยภาพการเป็นนักประดิษฐ์ และร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

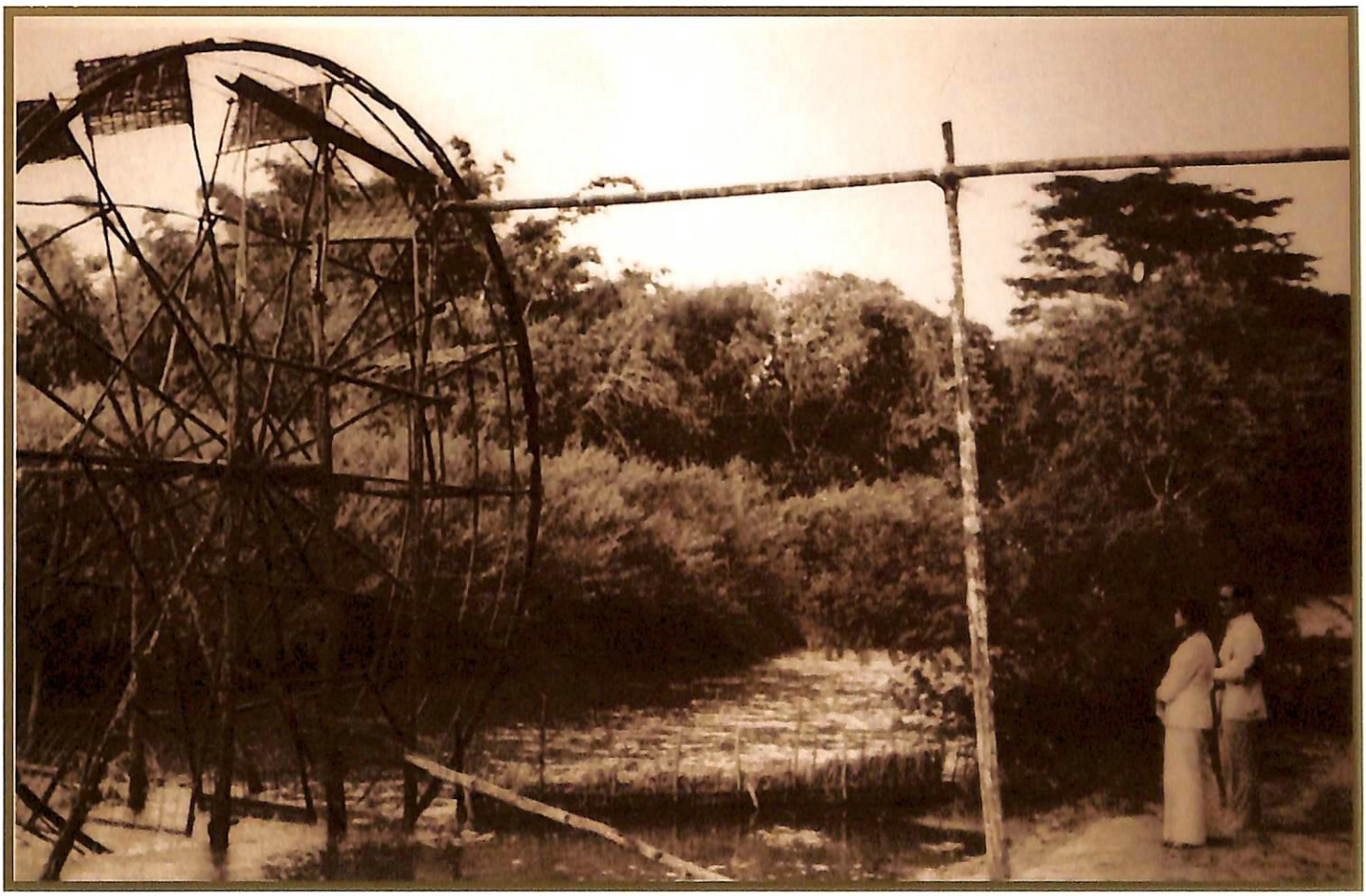

❖ พุทธศักราช ๒๕๕๐ *“พระบิดาแห่งการอนุรักษ์มรดกไทย”*

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบถวายพระราชสมัญญานี้ตามที่กระทรวงวัฒนธรรมเสนอ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เนื่องในโอกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเอาพระราชหฤทัยใส่กับการอนุรักษ์มรดกของชาติอย่างยิ่ง ได้ทรงส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางประวัติศาสตร์ของชาติมาตลอด ดังตัวอย่างแนวพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้ช้านานแล้ว แต่ยังคงทันสมัยเหมาะสมกับการรักษามรดกทางประวัติศาสตร์ของชาติว่า

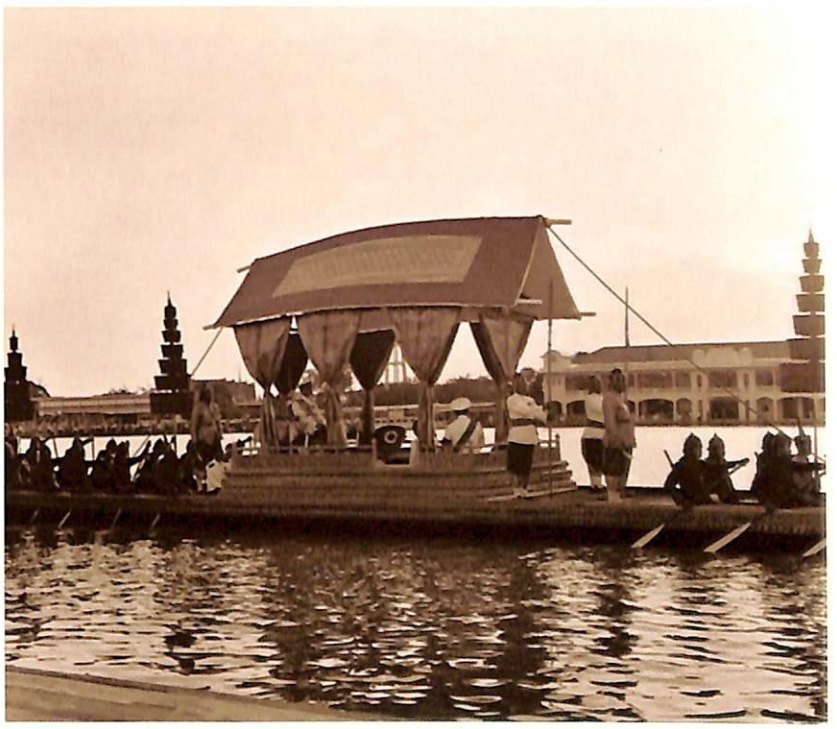

"...โบราณวัตถุและศิลปวัตถุของท้องถิ่นใดก็ควรจะเก็บรักษา และตั้งแสดงในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติของจังหวัดนั้น ๆ ..." จึงทรงสนับสนุนให้มีการจัดตั้งพิพิธภัณฑสถานในทุกภูมิภาค และทรงเล็งเห็นถึงคุณค่าของมรดกไทย ดังเคยมีพระราชดำรัสว่า

"...เรื่องโบราณสถานนั้นเป็นเกียรติของชาติ อิฐเก่า ๆ แผ่นเดียวก็มีค่า ควรที่จะช่วยกันรักษาไว้ ถ้าขาดสุโขทัย อยุธยา และกรุงเทพฯ แล้ว ประเทศไทยก็ไม่มีความหมาย..." พระราชสมัญญานี้จึงสมแก่พระราชปฏิบัติทุกประการ

❖ พุทธศักราช ๒๕๕๐ *"พระบิดาแห่งการวิจัยไทย"*

สภาวิจัยแห่งชาติมีมติถวายพระราชสมัญญาเมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐ เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีผลงานวิจัยจำนวนมากที่ได้พระราชทานแนวพระราชดำริและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ในการแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน เช่น ทฤษฎีใหม่ ซึ่งทฤษฎีการเกษตรที่จัดสรรที่ดินและพืชพันธุ์ที่เพาะปลูกอย่างเหมาะสม

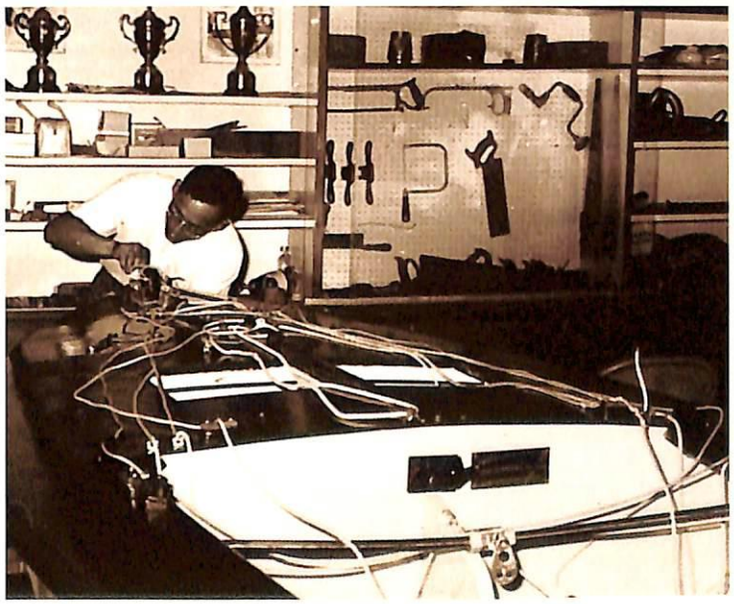

❖ พุทธศักราช ๒๕๕๒
“พระบิดาแห่งมาตรฐานการช่าง”

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบถวายพระราชสมัญญานี้เมื่อวันนี้ ๑๗ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๒ และกำหนดให้วันที่ ๒ มีนาคม ของทุกปี เป็น “วันมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ” ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระปรีชาสามารถทางการช่าง ทรงมีผลงานการออกแบบและการต่อเรือใบที่ดีเลิศ โดยพระองค์ทรงชนะเลิศการแข่งขันกีฬาเรือใบ ในการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ พุทธศักราช ๒๕๑๐ ณ ประเทศไทย ด้วยเรือที่ทรงต่อขึ้นด้วยพระองค์เอง และวันที่ ๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓ เป็นวันที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นประธานในพิธีเปิดงานแนะแนวอาชีพและการแข่งขันฝีมือแห่งชาติ ครั้งที่ ๑ ณ ลุมพินีสถาน กรุงเทพฯ

❖ พุทธศักราช ๒๕๕๔ “พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน”

กระทรวงศึกษาธิการได้ถวายพระราชสมัญญานี้เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๔ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงให้ความสำคัญต่อการศึกษาของคนไทยเป็นอย่างมาก ดังมีพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งว่า *“...การศึกษาตลอดชีวิตจะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัว และประเทศชาติสืบต่อไป...”*

๓.๒ พระอัจฉริยภาพและพระราชกรณียกิจ อันนำไปสู่การถวายพระราชสมัญญาและรางวัลเฉลิมพระเกียรติคุณ

❖ กว่าจะเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมุ่งพัฒนาประเทศและชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎรเป็นสำคัญ ทรงบากบั่น ตรากตรำ และรังสรรค์ผลงานผ่านโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ดังนั้น จึงทรงมุ่งมั่นตั้งแต่การสำรวจและสังเกตการณ์ข้อเท็จจริง ข้อมูล หลักฐาน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล “ภูมิสังคม” ในพื้นที่แต่ละแห่ง ประกอบด้วยข้อมูลส่วนแรก คือ ภูมิศาสตร์ ได้แก่ พื้นดิน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และข้อมูลส่วนที่สอง คือ สังคม ซึ่งหมายถึงการเข้าใจ “คน” ที่มีความคิดและวัฒนธรรมแตกต่างกัน ซึ่งมีวิถีชีวิตคนละแบบ หลังจากนั้น จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และบริบททางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมร่วมสมัย ตลอดทั้งทรงมีการติดตามและประเมินผลด้วยพระองค์เองเสมอ ทำให้โครงการต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

❖ วิธีการทำงานโครงการพระราชดำริ

๑. การศึกษาข้อมูล : ก่อนเสด็จพระราชดำเนินยังพื้นที่ใด ๆ จะทรงศึกษาข้อมูลจากเอกสาร แผนที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อให้ทราบถึงสภาพในท้องถิ่นนั้น ๆ อย่างละเอียดก่อนเสมอ

๒. การหาข้อมูลในพื้นที่ : เมื่อเสด็จฯ ถึงพื้นที่นั้น ๆ ก็จะทรงหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งด้วยวิธีการ

❖ สอบถามจากประชาชนถึงการประกอบอาชีพ สภาพหมู่บ้าน ภูมิประเทศ ผืนฟ้าอากาศ

❖ สำรวจพื้นที่ โดยเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพื้นที่จริงที่คาดว่าจะดำเนินการพัฒนาได้

❖ สอบถามเจ้าหน้าที่ ทรงปรึกษากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ถึงความเหมาะสมความเป็นไปได้อีกครั้ง พร้อมทั้งทรงคำนวณวิเคราะห์ทันทีด้วยว่า เมื่อดำเนินการแล้วได้ประโยชน์อย่างไร และคุ้มค่าลงทุนหรือไม่ แล้วจึงพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาในขั้นรายละเอียด

๓. การศึกษาข้อมูลและการจัดทำโครงการ : เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับพระราชทานพระราชดำริแล้ว ก็จะไปศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ อีกครั้ง เพื่อประกอบการจัดทำโครงการให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ ซึ่งพระองค์มีพระราชดำรัสเสมอว่า พระราชดำริของพระองค์เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น ควรพิจารณากลั่นกรองก่อน เป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องพิจารณาตัดสินใจเอง และในกรณีที่วิเคราะห์พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมก็ล้มเลิกได้

๔. การดำเนินงานตามโครงการ : เมื่อได้รับพิจารณาอนุมัติโครงการและงบประมาณตามลำดับขั้นตอนแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการในทันที โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ

เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นหน่วยงานกลางในการประสานแผนการดำเนินงานต่าง ๆ

๕. การติดตามผลงาน : หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสำนักงาน กปร. จะมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินกลับไปยังโครงการนั้นทุกครั้งที่มีโอกาส เพื่อทอดพระเนตรความก้าวหน้าและติดตามผลงานต่าง ๆ ในกรณีที่เกิดปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ จะทรงชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไป

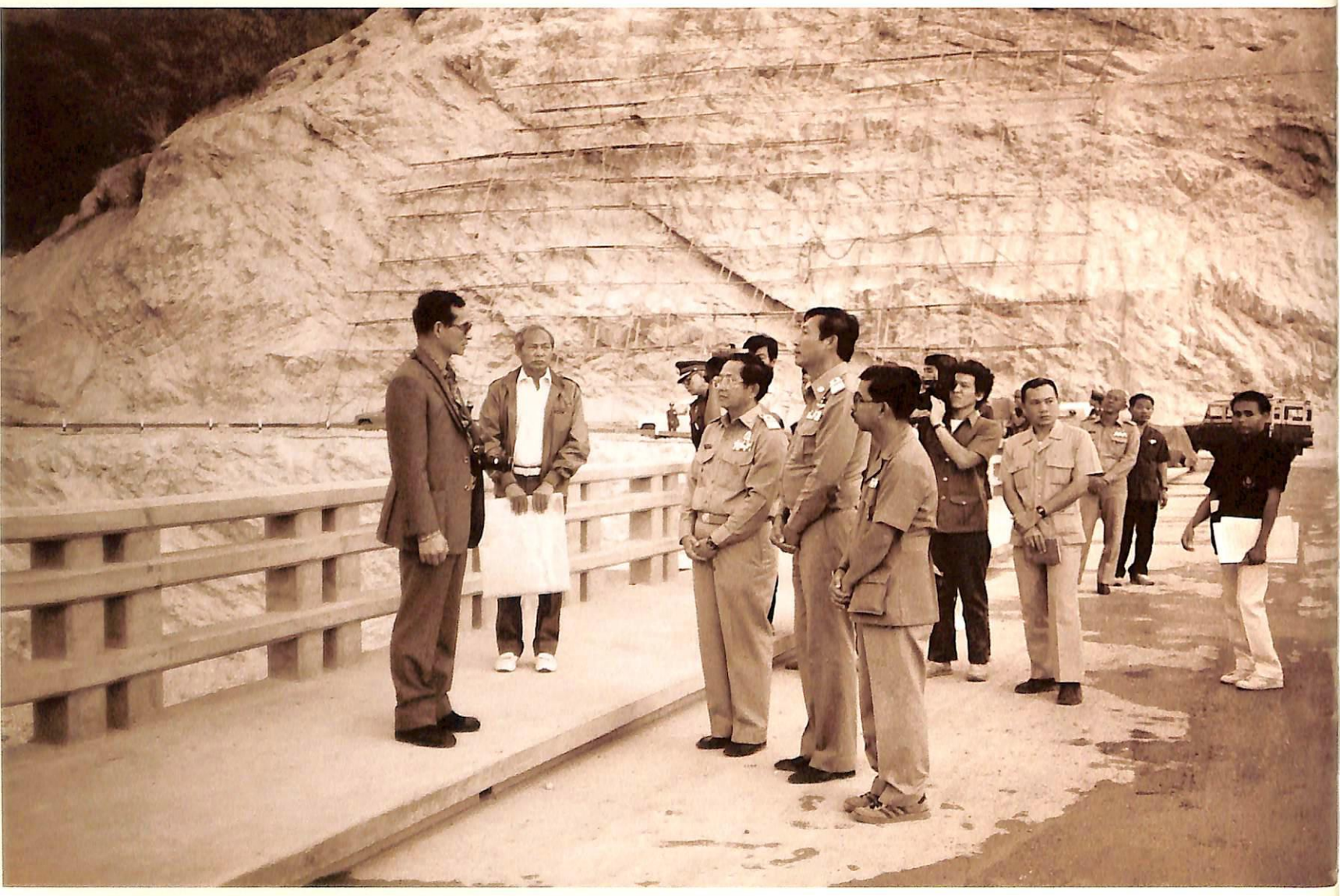

❖ พัฒนาชนบท เรื่องใหญ่ในพระราชหฤทัย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเข้าพระราชหฤทัยถึงลักษณะและภูมิประเทศไทยอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น แนวพระราชดำริหลักที่ทรงมุ่งมั่นในการพัฒนาประเทศและบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎร คือ การพัฒนาชนบทเพื่อก่อประโยชน์ที่สอดคล้องกับความเป็นอยู่ และชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศที่เป็นเกษตรกร ดังแนวพระราชดำริที่พระราชทานแก่คณะผู้บริหารเร่งรัดพัฒนาชนบท ระดับผู้ว่าราชการจังหวัด ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๒ ว่า

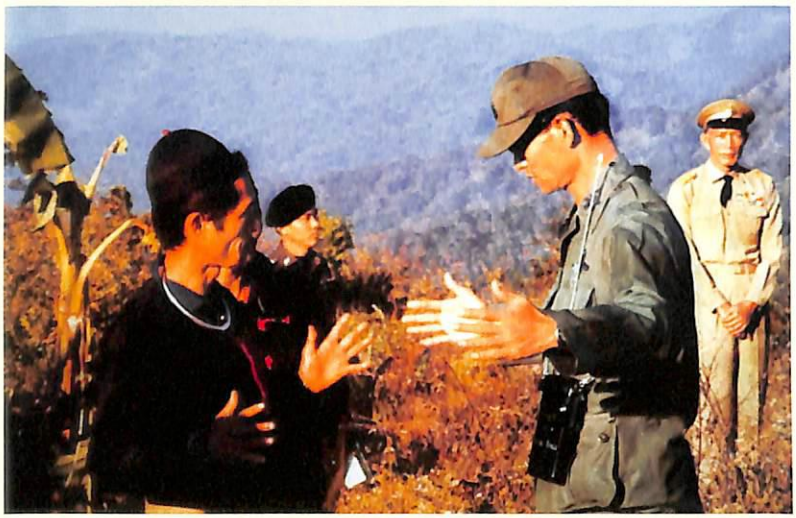

"การพัฒนาชนบทเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศคือ ชาวชนบท ต้องพิจารณาปัญหาในส่วนรวมก่อน ทำเมื่อไร ตอบว่า ทำเดี๋ยวนี้ ทำที่ไหน ตอบว่าอยู่ในชื่อของพัฒนาชนบทแล้ว ทำทำไม ตอบว่าทำเพื่อมนุษยธรรม เมตตาต่อเพื่อนร่วมชาติ เพื่อความอยู่รอดของประเทศชาติ เพื่อความปลอดภัยและความก้าวหน้าของบ้านเมือง ทำอย่างไร ตอบว่าเรื่องนี้มีปัญหามาก การให้ความต้องการพื้นฐานอย่างถนนหรือชลประทานเป็นเบื้องต้น แต่ความเจริญอื่น ๆ ไม่ได้ตามเข้าไปทันทีย่อมเกิดผลร้ายได้ ต้องจัดการให้ความเจริญทุกสิ่งทุกอย่างเข้าไปพร้อมกัน..."

พระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการพัฒนาชนบทได้แผ่ขยายไปในไพรัชประเทศ เป็นที่ประจักษ์ทั่วไป ดังที่นายโคฟี อันนัน (Kofi Annan) อดีตเลขาธิการสหประชาชาติ กล่าวไว้เมื่อพุทธศักราช ๒๕๔๙ มีใจความสรรเสริญพระราชกรณียกิจอันได้ทรงบำเพ็ญว่า

"พระองค์ทรงเอื้อมพระหัตถ์เอื้อไปยังผู้ที่ยากจนที่สุดและเปราะบางที่สุดในสังคมไทย ทรงรับฟังปัญหาของพวกเขาเหล่านั้นและให้ความช่วยเหลือให้พวกเขาเหล่านั้น สามารถดำรงชีวิตของตนเองได้ด้วยกำลังของตัวเอง... โครงการเพื่อการพัฒนาชนบทต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังประโยชน์ให้แก่ประชาชนนับเป็นล้าน ๆ คนทั่วทั้งสังคมไทย"

รางวัลความสำคัญสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์

เหรียญทองเฉลิมพระเกียรติคุณแห่งสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราช ผู้ทรงพระปรีชาสามารถเลิศล้ำ
ในการนำชนบทให้วัฒนา ทูลเกล้าฯ ถวายโดยสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT)
เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

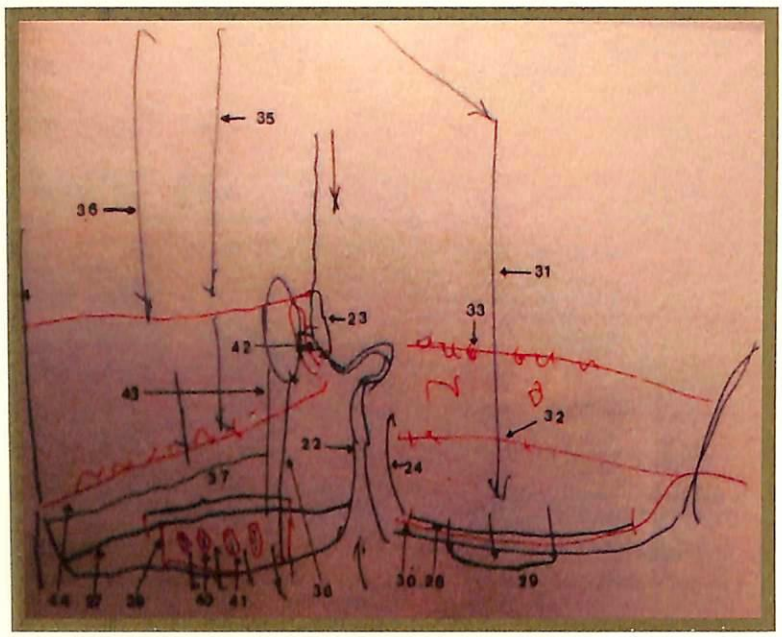

ภาพฝีพระหัตถ์โครงการแก้มลิง

❖ แก้มลิงอมน้ำท่วม

เหตุการณ์น้ำท่วมกรุงเทพมหานครครั้งใหญ่เมื่อเดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๘ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินไปยังหลายพื้นที่ชานเมืองของกรุงเทพฯ เพื่อทรงสำรวจสถานที่พร้อมทั้งทรงศึกษาแผนที่ วางแผนควบคุมน้ำที่ไหลหลากอย่างละเอียด จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริเกี่ยวกับพื้นที่หน่วงน้ำ โดยวิธีการเรียกว่า “แก้มลิง” เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมอย่างถาวร ซึ่งมีแนวคิดจากการที่ลิงอมกล้วยในกระพุ้งแก้มได้คราวละมาก ๆ ดังพระบรมราชาธิบายว่า

“...ตามปกติเวลาเราให้กล้วยกับลิง ลิงจะเคี้ยว เคี้ยวแล้วเก็บไว้ในแก้มลิง... เขาเคี้ยวแล้วเอาเข้าไปเก็บในแก้ม น้ำท่วมลงมา ถ้าไม่ทำ “โครงการแก้มลิง” น้ำท่วมนี้จะเปรอะไปหมด อย่างที่เปรอะปีนี้ เปรอะไปทั่วภาคกลาง จะต้องทำ “แก้มลิง” เพื่อที่จะเอาน้ำนี้ไปเก็บไว้...”

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๓๘)

โครงการแก้มลิงจึงยึดหลักการเดียวกันนี้ โดยเมื่อถึงฤดูน้ำหลาก น้ำจำนวนมากจากทางเหนือไหลล้นลงมาตามแม่น้ำสายต่าง ๆ ผ่านลงมายังกรุงเทพฯ เมืองเศรษฐกิจหลักของประเทศ ก่อนมุ่งหน้าสู่อ่าวไทย ในบางปีได้สร้างความเสียหายหนักจนระบบเศรษฐกิจของประเทศต้องหยุดชะงัก พระองค์จึงมีพระราชดำริเรื่องแก้มลิงขึ้นเพื่อป้องกันน้ำท่วมเมืองหลวง คือ การเตรียมสถานที่เก็บน้ำไว้ทางตะวันตกและตะวันออกของกรุงเทพฯ เปรียบเสมือนแก้มลิงซ้ายขวาที่อมน้ำจำนวนมากเอาไว้เพื่อปล่อยลงอ่าวไทย เมื่อน้ำเหนือหลากมาถึงตอนบนของกรุงเทพฯ จะมีการจัดการให้น้ำไหลเลี่ยงเป็นสองทางไปสู่แก้มซ้ายขวา จากนั้นในช่วงเวลาที่น้ำทะเลลดต่ำลงกว่าน้ำในแก้มลิงจะเร่งรีบสูบน้ำจากแก้มลิงทั้งแก้มซ้ายและขวาลงทะเล เมื่อน้ำในแก้มลิงน้อยลงน้ำเหนือจะเติมมาในแก้มลิงเรื่อย ๆ เมื่อน้ำทะเลหนุนสูงจะปิดแก้มลิงเอาไว้ รอคอยจังหวะน้ำลงอีกหนจึงเริ่มสูบ ทำอย่างนี้ไปเรื่อยจนหมดฤดูน้ำหลาก

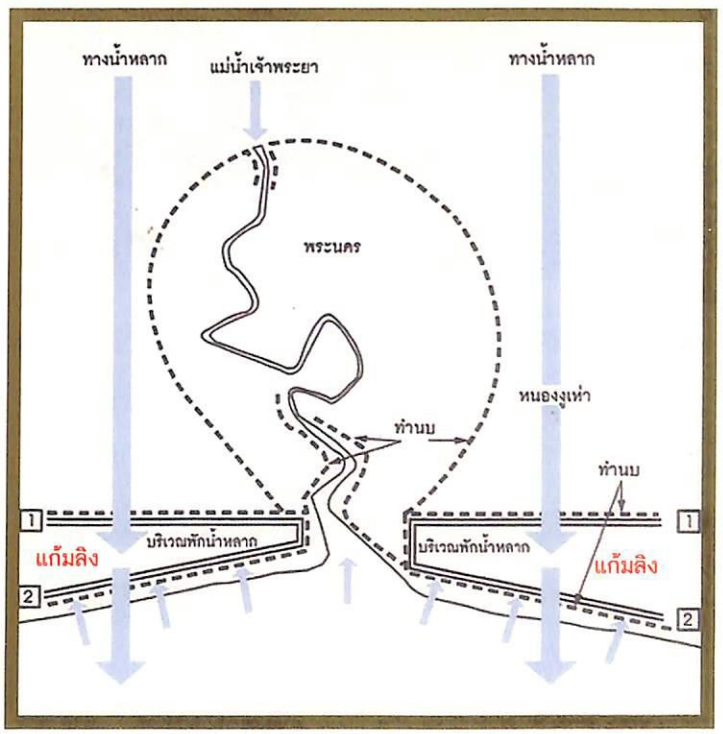

แบบจำลองโครงการแก้มลิง

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้จัดเตรียมแก้มลิง จำนวน ๒๑ แห่ง รองรับน้ำได้ประมาณ ๑๒.๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอย่างมีประสิทธิภาพ นำมาซึ่งความปลอดภัยและความสุขสะดวกของคนจำนวนมาก

❖ ฝนหลวงพระราชทาน

เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมพสกนิกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสังเกตเห็นว่าท้องถิ่นนั้นประสบภัยแล้ง จึงมีพระราชดำริครั้งแรกในพุทธศักราช ๒๔๙๘ ว่าจะทรงค้นหาวิธีการที่จะทำให้เกิดฝนตกนอกเหนือจากที่ได้รับจากธรรมชาติ โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์กับทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อเกิดเป็นฝน จึงเกิดเป็นโครงการฝนหลวง หรือ “ฝนเทียม” โดยประยุกต์ผลการวิจัย และการค้นคว้าทางวิชาการด้านฝนเทียมของประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และอิสราเอล พร้อมกับมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานรองรับโครงการพระราชดำริฝนหลวง โดยใช้เวลากว่า ๑๔ ปี ฝนเทียมหรือฝนหลวงจึงเกิดขึ้นจริงครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๕๑๒ ได้ตั้งคณะปฏิบัติการและทำการทดลองปฏิบัติการทำฝนเทียมเป็นครั้งแรกขึ้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จากนั้นได้ทำการทดลองเรื่อยมาจนประสบความสำเร็จ สามารถช่วยพื้นที่การเกษตรให้พ้นจากความแห้งแล้งได้ประมาณ ๑๒๐ ล้านไร่ต่อปี

"...เรื่องฝนเทียมนี้เริ่มตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๙๘ แต่ยังไม่ได้ทำอะไรมากมาย เพราะว่าไปภาคอีสาน ตอนนั้นหน้าแล้ง เดือนพฤศจิกายน ที่ไปมีเมฆมาก อีสานก็แล้ง... แต่มาเงยดูท้องฟ้ามีเมฆ ทำไมมีเมฆอย่างนี้ ทำไงจะดึงเมฆนี่ให้ลงมาได้ ก็เคยได้ยินเรื่องทำฝน ก็มาปรารภกับคุณเทพฤทธิ์ ฝนทำได้ มีหนังสือ เคยอ่านหนังสือทำได้..."

(พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๙)

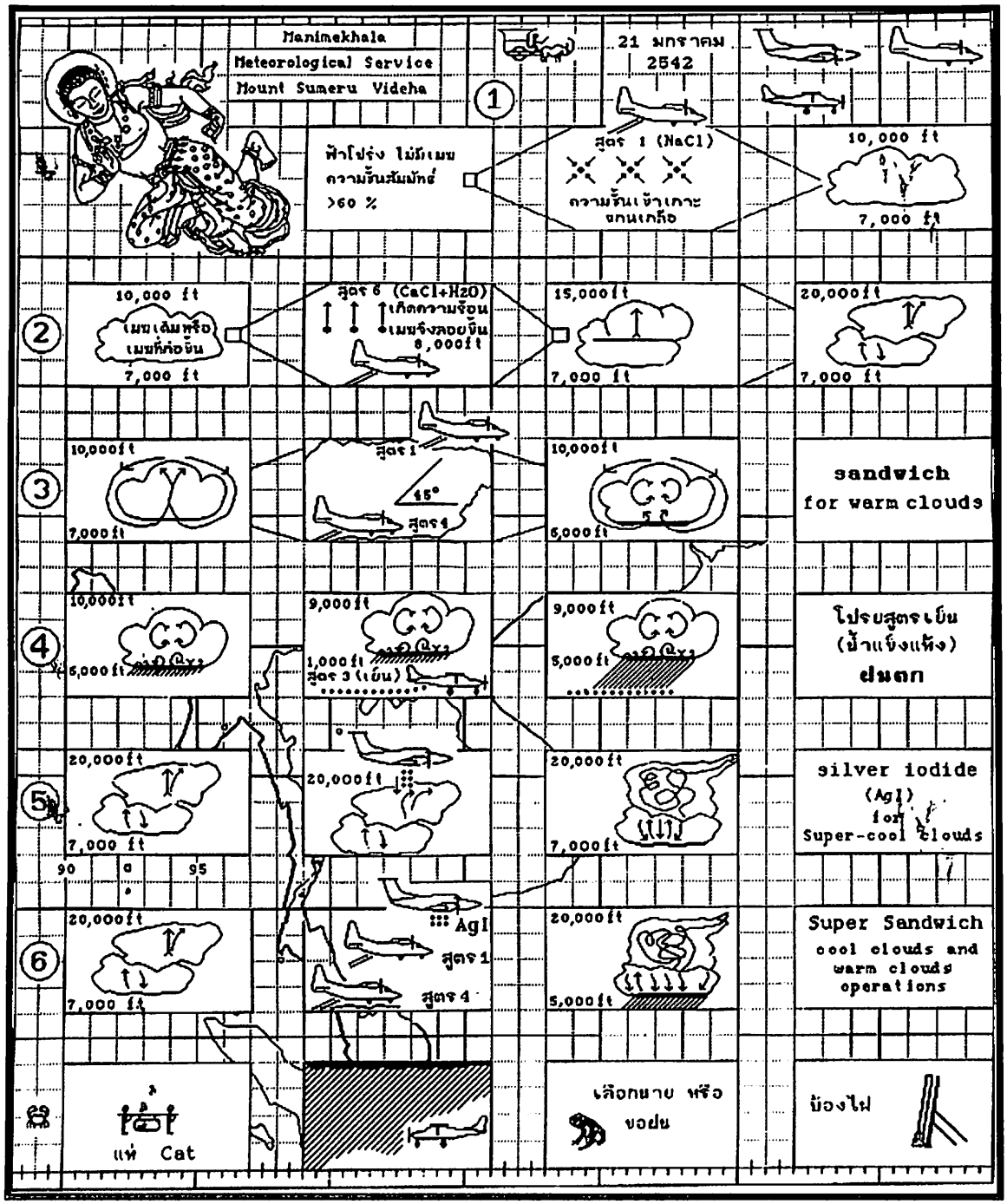
Manimekhala
Meteorological Service
Mount Sumeru Videha
21 มกราคม
2542
ฟ้าโปร่ง ไม่มีเมฆ
ความชื้นสัมพัทธ์
>60 %
สูตร 1 (NaCl)
ความชื้นเข้าเกาะ
จนเกลือ
10,000 ft
7,000 ft
สูตร 6 (CaCl+H2O)
เกิดความร้อน
เมฆจึงลอยขึ้น
8,000ft
15,000ft
20,000ft
เมฆเล็กหรือ
เมฆที่ก่อขึ้น
สูตร 1
45°
สูตร 4
5,000 ft
9,000ft
1,000 ft
สูตร 3 (เย็น)
sandwich
for warm clouds
โปรยสูตรเย็น
(น้ำแข็งแห้ง)
ฝนตก
silver iodide
(AgI)
for
Super-cool clouds
90
95
AgI
สูตร 1
สูตร 4
Super Sandwich
cool clouds and
warm clouds
operations
แห่ Cat
เลือกหาย หรือ
ขอฝน
ป้องไฟ

❖ ขั้นตอนของกรรมวิธีการทำฝนหลวง

๑. ก่อกวน

โดยใช้สารเคมีกระตุ้นให้มวลอากาศลอยตัวขึ้นเบื้องบน เกิดเป็นกลุ่มเมฆในแนวตั้ง จากนั้นใช้สารเคมีที่ให้ปฏิกิริยาคายความร้อนเข้าสู่ก้อนเมฆ เพื่อให้เมฆรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน การก่อกวนมีจุดประสงค์ ๒ ประการ คือ สร้างเมฆให้เกิดขึ้นมาแนวระดับ และทำให้เมฆที่เกิดขึ้นรวมกันเป็นกลุ่มเมฆ

๒. เลี้ยงให้อ้วน

การทำให้เมฆรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่ มีความหนาแน่นมากขึ้น และให้เคลื่อนที่ได้ช้าลง โดยให้สารเคมีชนิดต่าง ๆ แก่กลุ่มเมฆดังกล่าว วิธีการคือ ใช้สารเคมีสูตรร้อนด้านหลังของก้อนเมฆ (ต้นลม) และใช้สารเคมีที่มีค่า Critical Relative Humidity ต่ำ กับสารเคมีสูตรเย็น โดยให้แนวบินปฏิบัติการโปรยสารเคมีเยื้องกับแนวบินข้างบน เรียกการบินลักษณะนี้ว่า Super Sandwich

๓. โจมตี

การเพิ่มปริมาณน้ำฝน โดยการสร้างผนึกน้ำแข็งที่ระดับบนสุดของกลุ่มเมฆ ทำให้กลุ่มเมฆเหล่านั้นมีพลังเพิ่มมากขึ้น และเปลี่ยนสถานะเกิดเม็ดน้ำออกมา เพื่อให้เกิดการกระจายการเกิดฝน เป็นการเร่งและบังคับให้เกิดเม็ดฝนตกกระจายครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย

เพื่อเป็นประจักษ์พยานแห่งพระราชอัจฉริยภาพในการประดิษฐ์กรรมวิธีการทำฝนหลวง กระทรวงพาณิชย์ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตรเครื่องมือ “การดัดแปรสภาพอากาศเพื่อให้เกิดฝน” เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

เหรียญทองด้านการประดิษฐ์คิดค้นโครงการฝนหลวง

โดย Brussels Eureka 2001, 50th World Exhibition of Innovation, Research and New Technology

❖ กังหันน้ำชัยพัฒนา

กังหันน้ำชัยพัฒนา เป็นสิ่งประดิษฐ์ตามแนวพระราชดำริเพื่อบำบัดน้ำเสีย หรือเรียกว่า เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย เนื่องจากปัญหาน้ำเสียของประเทศไทยนับวันจะทวีความรุนแรงและก่อให้เกิดปัญหาใหญ่ต่อความเป็นอยู่ของชุมชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยรวม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสภาพน้ำเสียในหลายพื้นที่ทั้งกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด และได้พระราชทานพระราชดำริเรื่องการแก้ไขน้ำเสียในรูปแบบง่าย ๆ ในช่วงระหว่างพุทธศักราช ๒๕๒๗ - ๒๕๓๐ ด้วยการใช้น้ำที่มีคุณภาพดีมาบรรเทาน้ำเสียตามคลองต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานครที่เชื่อมกับแม่น้ำเจ้าพระยา และอีกวิธีหนึ่งคือการกรองน้ำเสียด้วยผักตบชวาให้ทำหน้าที่ดูดสารพิษสารเคมี โลหะหนัก ซึ่งก็ได้ผลระดับหนึ่งเท่านั้น ต่อมาในพุทธศักราช ๒๕๓๑ เป็นต้นมา สภาพความเน่าเสียของน้ำบริเวณต่าง ๆ มีความรุนแรงมากขึ้น จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริให้ทำเครื่องกลเติมอากาศที่มีขั้นตอนการประดิษฐ์ที่คนไทยน่าจะจัดทำได้ด้วยตนเอง มาใช้ในการบำบัดน้ำเสียอีกทางหนึ่ง ดังปรากฏพยานแห่งพระราชอัจฉริยภาพคือแนวพระราชดำริที่พระราชทานแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและเจ้าหน้าที่กรมชลประทาน ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑ ว่า

"การเติมอากาศลงไปในน้ำเสียมีอยู่ ๒ วิธี วิธีหนึ่ง ใช้อากาศอัดเข้าไปตามท่อเป่าลงไปใต้ผิวน้ำแบบกระจายฟอง อีกวิธีหนึ่ง น่าจะกระทำโดยกังหันวิดน้ำ วิดตักน้ำขึ้นไปบนผิวน้ำแล้วปล่อยให้ตกลงไปยังผิวน้ำตามเดิม โดยที่กังหันวิดน้ำดังกล่าวจะหมุนช้า ๆ ด้วยกำลังของมอเตอร์ไฟฟ้าขนาดเล็ก

ไม่ให้เกิน ๒ แรงม้า หรืออาจจะใช้พลังน้ำไหลก็ได้ จึงสมควรพิจารณาสร้างต้นแบบแล้วนำไปติดตั้งทดลองใช้บำบัดน้ำเสียภายในบริเวณโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า"

แบบจำลองกังหันชัยพัฒนา

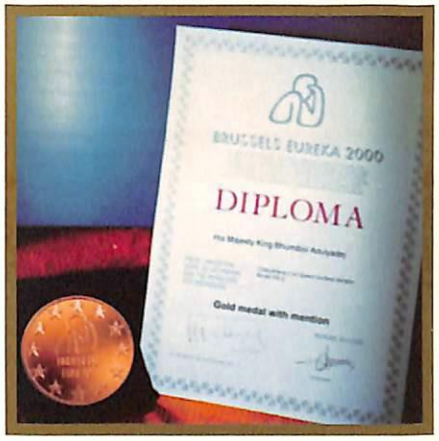

รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณในฐานะที่ทรงใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ พุทธศักราช ๒๕๔๓ โดยองค์กรบรัสเซลส์ยูเรกา ในงาน “บรัสเซลส์ยูเรกา ๒๐๐๐”

รางวัลสิ่งประดิษฐ์ดีเด่นสูงสุด

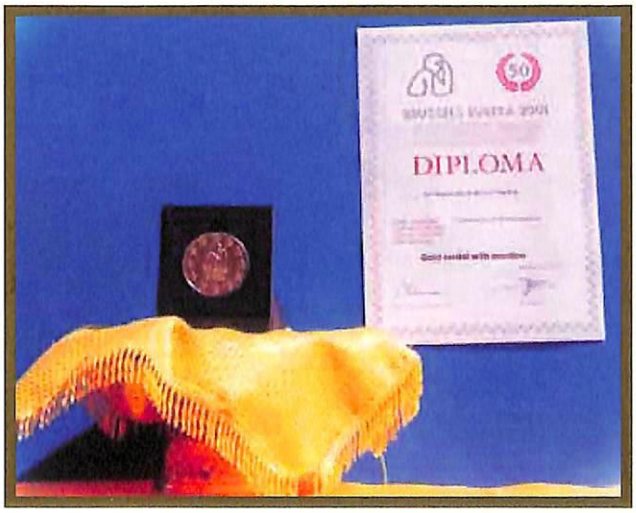

รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณในฐานะที่ทรงใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ พุทธศักราช ๒๕๔๔ โดยองค์กรโดยองค์กรบรัสเซลส์ยูเรกา ในงาน “บรัสเซลส์ ยูเรกา ๒๐๐๑”

สิทธิบัตรการประดิษฐ์

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตรฉบับนี้แด่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับการประดิษฐ์ตามรายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิ และ
ดังที่ปรากฏในสิทธิบัตรนี้

เลขที่ขอ 016185
วันขอรับสิทธิบัตร 2 มิถุนายน 2535
ผู้ประดิษฐ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำ

สิทธิบัตรนี้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรทุกประการ

ทูลเกล้า ถวาย วันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536
หมดอายุ วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ)
(นายพิชัยรัตน์ อินทรศัพท์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
ผู้ออกสิทธิบัตร

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ ผู้ทรงสิทธิบัตรต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเริ่มแต่ปีที่ 5 ของอายุสิทธิบัตร
ถ้าไม่ชำระในกำหนดนี้ สิทธิบัตรจะสิ้นอายุ
ในระหว่างอายุสิทธิบัตรยังไม่ได้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตร และการโอนสิทธิบัตร ต้องทำเป็นหนังสือ
และจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

รางวัลผลงานด้านสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น

กระทรวงพาณิชย์ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตร “เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย (กังหันน้ำชัยพัฒนา)” เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖

สภาวิจัยแห่งชาติได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลที่ ๑ ผลงานคิดค้นหรือสิ่งประดิษฐ์ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ สาขาวิทยาศาสตร์ ประจำปี ๒๕๓๖ ได้รับพิจารณาทูลเกล้าฯ ถวายสิทธิบัตรในพระปรมาภิไธย ในพุทธศักราช ๒๕๓๖

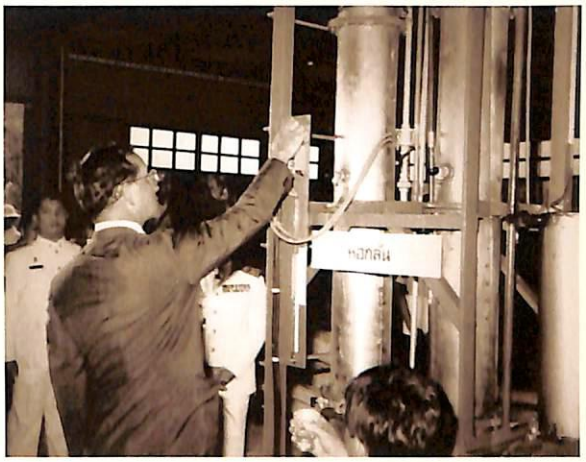

❖ พลังงานพึ่งตนเอง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตระหนักถึงความสำคัญที่ประเทศไทยจะต้องมีพลังงานอื่น ๆ มาทดแทนพลังงานจากฟอสซิลที่จะหมดไปในอนาคต จึงได้พระราชทานพระราชดำริให้ศึกษาและทดลอง อันเป็นที่มาของโครงการพลังงานทดแทน ที่มีการนำพืชผลทางการเกษตรมาผลิตเป็นพลังงานทดแทน อาทิ ไบโอดีเซล เอทานอล เชื้อเพลิงอัดแท่ง พลังงานจากน้ำ ลม แสงอาทิตย์ และเทคโนโลยีการอนุรักษ์พลังงานต่าง ๆ เพื่อให้คนไทยพึ่งตนเองในยามขาดแคลนพลังงาน

- ไบโอดีเซล เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้จากน้ำมันพืชหรือไขมันสัตว์ รวมทั้งน้ำมันที่ใช้แล้วจากการปรุงอาหาร มาผ่านขบวนการเปลี่ยนแปลงทางเคมี โดยการเติมแอลกอฮอล์ เช่น เมทานอล หรือเอทานอล และสารเร่งปฏิกิริยา เช่น โซเดียมไฮดรอกไซด์ ภายใต้สภาวะที่อุณหภูมิสูง เป็นขบวนการที่ทำให้โมเลกุลเล็กลง ให้อยู่ในรูปของเอทิลเอสเตอร์ (Ethyl esters) หรือเมทิลเอสเตอร์ (Methyl esters) ซึ่งมีคุณสมบัติใกล้เคียงกับน้ำมันดีเซลมาก สามารถใช้ทดแทนน้ำมันดีเซลได้ ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ “การใช้น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องยนต์ดีเซล” เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ และทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย

อนุสิทธิบัตร “การใช้น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์ เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงหล่อลื่นสำหรับเครื่องยนต์ ๒ จังหวะ” เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

- เอทานอล เป็นการนำอ้อยมาแปรรูปเป็นเอทิลแอลกอฮอล์หรือเอทานอล โดยการนำแอลกอฮอล์ที่ผลิตได้นี้มาผสมกับน้ำมันเบนซินได้เป็นน้ำมันเชื้อเพลิง “น้ำมันแก๊สโซฮอล์” เป็น

เชื้อเพลิงเหลวที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตรและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทุกส่วนของพืชสามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบสำหรับผลิตเอทานอลได้

- เชื้อเพลิงอัดแท่ง เป็นการนำแกลบที่ใช้เป็นอาหารสัตว์มาอัดเป็นแท่งแล้วแปรสภาพให้เป็นเชื้อเพลิงแท่งโดยเริ่มการทดลองในโรงสีข้าวตัวอย่างในสวนจิตรลดา โดยเลือกใช้แกลบเฉพาะส่วนที่มีความชื้นไม่เกินร้อยละ ๑๐ จากนั้นใช้เครื่องบดแกลบให้ละเอียดและทำให้แน่นผ่านกระบอก โดยกระบอกจะถูกเผาด้วยเศษแกลบอัดแท่ง ซึ่งมีความร้อนประมาณ ๒๕๐ - ๒๗๐ องศาเซลเซียส และเนื่องจากวัสดุแกลบประกอบด้วยสารเซลลูโลส เมื่อถูกความร้อนจากกระบอก สารเซลลูโลสจะหลอมละลายและเคลือบด้านนอกทำให้แกลบเกาะกันเป็นแท่ง

- กังหันน้ำผลิตไฟฟ้าที่ประตูน้ำคลองลัดโพธิ์ โดยกรมชลประทานร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดตั้งกังหันน้ำผลิตกระแสไฟฟ้าที่ประตูระบายน้ำ โดยใช้หลักพลังงานจลน์ของกระแสน้ำไหลเปลี่ยนเป็นพลังงานไฟฟ้า เมื่อกระแสน้ำไหลผ่านใบพัดของกังหันจะเป็นต้นกำลัง

หมุนเครื่องกำเนิดไฟฟ้าแบบแม่เหล็กถาวรที่บรรจุอยู่ภายในกล่องที่สามารถจมน้ำได้ เมื่อกังหันน้ำเริ่มทำงานจะได้กระแสไฟฟ้าสลับ จากนั้นจะใช้เครื่องแปลงให้กลายเป็นไฟฟ้ากระแสตรง และทำการควบคุมแรงดันไฟฟ้า แล้วจึงส่งต่อเข้าระบบไฟฟ้าของการไฟฟ้านครหลวง ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตรสิ่งประดิษฐ์ “เครื่องกำเนิดไฟฟ้าพลังงานจลน์” เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

❖ ศิลปินผู้ยิ่งใหญ่

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้น้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระราชสมัญญา “อัครศิลปิน” ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี เป็นวาระที่ตรงกับวันศิลปินแห่งชาติ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ด้วยทรงพระปรีชาล้ำเลิศในการสร้างสรรค์ศิลปกรรม ๖ สาขา ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม หัตถกรรม ดนตรี ถ่ายภาพ และวรรณศิลป์ เป็นที่ยกย่องกล่าวขานกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนั้น ทรงทำนุบำรุงศิลปะทุกแขนงและอุปถัมภ์บำรุงศิลปินผู้สร้างสรรค์งานในแต่ละแขนงไปพร้อม ๆ กัน

❖ นักกีฬาผู้ทรงเป็นแบบอย่าง

เรือใบ เป็นกีฬาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเป็นพิเศษ ด้วยความสนพระราชหฤทัยในงานช่างตั้งแต่ทรงพระเยาว์ จึงทรงออกแบบและต่อเรือใบด้วยพระองค์เองจำนวนหลายลำ รวมถึงชุดเรือใบที่พระราชทานชื่อเรียงตามลำดับการต่อเรือว่า “มด” “ซุปเปอร์มด” และ “ไมโครมด” ซึ่งพระองค์ทรงใช้ในการแข่งขันเรือใบและทรงชนะเลิศรางวัลเหรียญทองในการแข่งขันกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๐ ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ ยังความปลื้มปีติแก่ชาวไทยและทรงมีพระเกียรติประวัติเลื่องลือไปทั่วโลกถึงพระอัจฉริยภาพในฐานะนักกีฬาเรือใบ ซึ่งในเวลาต่อมาคณะกรรมการโอลิมปิกสากล นครโลซานน์ สมาพันธรัฐสวิส ได้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลลาลาอูนิสแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๓ เพื่อเป็นสัญลักษณ์สูงสุดของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ในการเชิดชูและประกาศเกียรติคุณแก่บุคคลที่เคยเป็นนักกีฬาดีเด่นและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมโลก

ภาค ๔
ปริญญากิตติมศักดิ์ และสมาชิกกิตติมศักดิ์

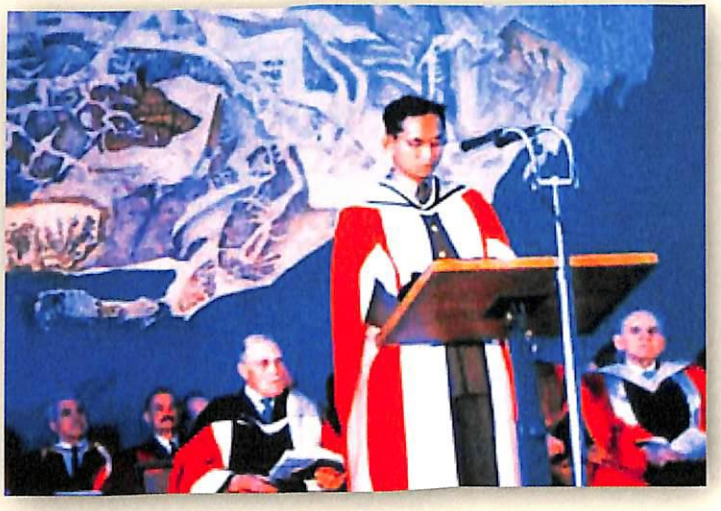

๔.๑ ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ที่สถาบันการศึกษาภายในประเทศทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๒๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๙๖

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเกษตรศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๒

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารการศึกษา

๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๐๓

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๘

มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรกรรม

๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๑๒

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์

๑๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๓

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางรัฐประศาสนศาสตร์

๓๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมเครื่องกล

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๘

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๑

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมชลประทาน

๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๔

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเทคโนโลยีการเกษตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๕

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๒๖

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

๒๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๒๗

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์

๑๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๘

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาโภชนศาสตร์

๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๘

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ

๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๒๙

มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขามานุษยวิทยา

๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาดนตรี

๑๔ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๐

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาชุมชน

๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๓๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม

๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวารสารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาการวางแผนภาคและเมือง ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาการวางแผนชุมชนเมืองและสิ่งแวดล้อมดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม

๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๑

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภูมิศาสตร์

๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญารัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเกษตรศาสตร์

๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๒

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางพัฒนาการเศรษฐกิจ

๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๓๐ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๓

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเศรษฐศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

๑ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา

๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวาริชศาสตร์

๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๔

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ทางสถิติประยุกต์

๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

มหาวิทยาลัยนเรศวร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาชีววิทยา

๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๕

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเกษตรศาสตร์

๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์

๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา แขนงวิชาวัฒนธรรมการดนตรี

๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญานิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

๒๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๗

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีชนบท

๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์

๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการวางแผนและพัฒนาชนบท

๑๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาครุศาสตรอุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเครื่องกล

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาปฐพีวิทยา

๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาชุมชน

๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

๑๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์

๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย

๑๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญานิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม

๑๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาส่งเสริมการเกษตร

๗ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภูมิศาสตร์

๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิเวศวิทยาสิ่งแวดล้อม

๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๖ แห่ง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาการคอมพิวเตอร์

๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาฟิสิกส์

๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๓๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมโยธา

๑๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพลศึกษา

๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเกษตรศาสตร์

๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๑

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวนศาสตร์

๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๑

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร

๑๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๑

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารการพัฒนา

๒๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาปฐพีวิทยา

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพืชสวน

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์การประมง

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพฤกษ์เศรษฐกิจ

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการจัดการทรัพยากร

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพัฒนาสังคม

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชารัฐศาสตร์

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารการศึกษา

๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาบริหารธุรกิจ

๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภาษาไทย

พุทธศักราช ๒๕๔๒

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการจัดการสิ่งแวดล้อม

พุทธศักราช ๒๕๔๒

มหาวิทยาลัยนเรศวร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาพัฒนาชุมชนดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๓

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีพลังงาน

๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์การอาหารและโภชนาการ

๕ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาดนตรีสากล

๒๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร

๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีวิศวกรรมยานยนต์

๒๐ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมชนบท

๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาการเดินเรือ

๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๖

มหาวิทยาลัยนเรศวร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาทันตแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๖

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พุทธศักราช ๒๕๔๖

มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาทัศนศิลป์

๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีการผลิตสัตว์

๒๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมทรัพยากรน้ำ

พุทธศักราช ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาสถาปัตยกรรมไทย

๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม

๒๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาปรัชญา

๓๐ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์

๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐประศาสนศาสตร์

๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยมหิดล ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพัฒนาชนบทศึกษา

๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาการสารสนเทศดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิเทศศาสตร์

๑๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมเครื่องกล

๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเกษตรศาสตร์

๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเศรษฐศาสตร์

๑๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาการสารสนเทศดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขานิเทศศาสตร์

๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

๒๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการศึกษาและพัฒนาสังคม

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยนเรศวร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาฟิสิกส์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยนเรศวร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภูมิศาสตร์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาบัญชีดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาพยาบาลศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเภสัชศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๔๙

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยทักษิณ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการพัฒนาภูมิสังคมอย่างยั่งยืน

๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมเกษตร

๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาปรัชญาและศาสนา

๒๒ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา

๑๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาสัตวแพทยศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยบูรพา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาเศรษฐศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

พุทธศักราช ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต กิตติมศักดิ์ สาขาดุริยางคศิลป์

๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาชาติพันธุ์ศึกษา

๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๑

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมเคมี

พุทธศักราช ๒๕๕๑

มหาวิทยาลัยทักษิณ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาดุริยางคศาสตร์สากล

พุทธศักราช ๒๕๕๑

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการบริหารการพัฒนา

พุทธศักราช ๒๕๕๒

มหาวิทยาลัยศิลปากร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม

พุทธศักราช ๒๕๕๒

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพัฒนาสังคมและการจัดการสิ่งแวดล้อม

๑๔ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการจัดการภูมิสังคม

๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาเทคโนโลยีการบริหาร

๑๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมโยธา

๑๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพัฒนาสังคม

๑๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

มหาวิทยาลัยทักษิณ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาภูมิศาสตร์

๒๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๔

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาศึกษาศาสตร์

๒๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๔

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิศวกรรมโยธา

๒๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๒๙ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์

๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาเคมีสิ่งแวดล้อม

๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์เกษตร

๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายปริญญาศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการถ่ายภาพ

๔.๒ ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ที่สถาบันการศึกษาต่างประเทศทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๐๒

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยไซ่ง่อน กรุงไซ่ง่อน สาธารณรัฐเวียดนาม

๑๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๐๓

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยกาดจาห์มาดา เมืองจอกจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๐๕

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเปชาวาร์ เมืองเปชาวาร์ สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน

๓ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๐๕

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเมลเบิร์น นครเมลเบิร์น รัฐวิกตอเรีย เครือรัฐออสเตรเลีย

๑๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๐๖

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ เมืองเกซอนซิตี สาธารณรัฐฟิลิปปินส์

๑๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๐

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ วิทยาลัยวิลเลียมส์ เมืองวิลเลียมส์ทาวน์ รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา

๑๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๒

ปริญญาบัตรกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเปปเปอร์ไดน์ เมืองมาลิบู รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา

๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยทัฟทส์ เมืองเมดฟอร์ด รัฐแมสซาชูเซตส์ สหรัฐอเมริกา

๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๒๙

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยฮาวาย เมืองโฮโนลูลู รัฐฮาวาย สหรัฐอเมริกา

๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ด้านการศึกษา มหาวิทยาลัยแคนเบอร์รา กรุงแคนเบอร์รา เครือรัฐออสเตรเลีย

๑๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยนอตติงแฮม เมืองนอตติงแฮม สหราชอาณาจักร

๑๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๑

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยกริฟฟิธ รัฐควีนส์แลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย

๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๒

ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยวิกตอเรีย นครวิกตอเรีย รัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา

๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยโอไฮโอ เมืองเอเธนส์ รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา

๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๑๘

ปริญญาวิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จังหวัดปทุมธานี

๗ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขากฎหมายระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยสหประชาชาติเพื่อสันติภาพ กรุงซันโฮเซ สาธารณรัฐคอสตาริกา

๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จังหวัดปทุมธานี

๑๑ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยแมสซี เมืองพาล์มเมอร์สตัน นอร์ท ประเทศนิวซีแลนด์

๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยแทสเมเนีย รัฐแทสเมเนีย เครือรัฐออสเตรเลีย

๒๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์แห่งมหาวิทยาลัยวูลลองกอง มหาวิทยาลัยวูลลองกอง รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย

๑๗ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาการประพันธ์เพลงและบรรเลงดนตรี มหาวิทยาลัยนอร์ทเท็กซัส เมืองเดนตัน รัฐเท็กซัส สหรัฐอเมริกา

๒๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา

๒๑ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

ปริญญานิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยเอดแรน เมืองเดอรัม สหราชอาณาจักร

๔.๓ สมาชิกกิตติมศักดิ์ที่ทรงดำรงตำแหน่ง

๑. สมาชิกกิตติมศักดิ์ สถาบันการดนตรีและศิลปะแห่งกรุงเวียนนา กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๗

๒. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งอังกฤษ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗

๓. สมาชิกกิตติมศักดิ์ มูลนิธิสมุทรศาสตร์ เมืองนอร์ฟอล์ก รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๒

๔. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ราชสมาคมถ่ายภาพแห่งสหราชอาณาจักร เมืองบาธ สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๓

๕. สมาชิกกิตติมศักดิ์ สหพันธ์ศิลปะการถ่ายภาพนานาชาติ กรุงเบิร์น สมาพันธรัฐสวิส เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๓๔

๖. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ราชวิทยาลัยอายุรแพทย์แห่งออสเตรเลเซียน นครซิดนีย์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ เครือรัฐออสเตรเลีย เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

๗. สมาชิกกิตติมศักดิ์ สถาบันวิศวกรโยธาแห่งสหราชอาณาจักร กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

๘. สมาชิกกิตติมศักดิ์ ราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งเอดินบะระ เมืองเอดินบะระ สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

๙. สมาชิกกิตติมศักดิ์ สโมสรแล่นเรือใบแห่งสหราชอาณาจักร กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

ภาค ๕ สิทธิบัตรและรางวัล

๕.๑ สิทธิบัตรในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สิทธิบัตรเป็นเอกสารหลักฐานที่ทางราชการออกให้เพื่อคุ้มครองสิทธิในผลงานประดิษฐกรรม กรรมวิธีการผลิตหรือผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะการผลิตที่พัฒนาสูงขึ้นมีเทคโนโลยีสูงขึ้น และสามารถนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ได้ ด้วยพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในด้านการประดิษฐ์จึงปรากฏสิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นประจักษ์พยานถึงพระปรีชาสามารถ เช่น

๑. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ “เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย” (กังหันน้ำชัยพัฒนา) กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖

๒. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ “การใช้น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องยนต์ดีเซล” กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

๓. อนุสิทธิบัตร “การใช้น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์เป็นน้ำมันหล่อลื่นสำหรับเครื่องยนต์ ๒ จังหวะ” กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๕

สิทธิบัตรการประดิษฐ์

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตรฉบับนี้แด่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับการประดิษฐ์ตามรายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิ และ
รูปเขียน ดังที่ปรากฏในสิทธิบัตรนี้

เลขที่ขอ 016185
วันขอรับสิทธิบัตร 2 มิถุนายน 2535
ผู้ประดิษฐ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ เครื่องกดเดิมอากาศที่ผิวน้ำ

พระอ... สิทธิบัตรนี้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรทุกประการ

ทูลเกล้า... ถวาย ณ วันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536
หมดอา... 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ)
(นายพิชัยรถ อินทรศัพท์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
ผู้ออกสิทธิบัตร

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ ...ทรงสิทธิบัตรต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเริ่มแต่ปีที่ 5 ของอายุสิทธิบัตร
...สิทธิบัตรจะสิ้นอายุ
...ให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตร และการโอนสิทธิบัตร ต้องทำเป็นหนังสือ
...ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

สำเนา

เลขที่อนุสิทธิบัตร 841 อสป/200 - ข

อนุสิทธิบัตร

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสิทธิบัตร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาออกอนุสิทธิบัตรฉบับนี้ให้แก่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

สำหรับการประดิษฐ์ตามรายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิ และรูปเขียน (ถ้ามี)
ปรากฏในอนุสิทธิบัตร

เลขที่คำขอ 0203000713
วันขอรับอนุสิทธิบัตร 23 สิงหาคม 2545
ผู้ประดิษฐ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ การใช้น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์เป็นน้ำมันหล่อลื่นสำหรับเครื่องยนต์ 2 จังหวะ

ให้ผู้ทรง... สิทธิบัตรนี้มีสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรทุกประการ
ออกให้ ... 11 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2545
หมดอายุ ... 22 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2551

(ลงชื่อ) .....
(นายยรรยง พวงราช)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
ผู้ออกอนุสิทธิบัตร

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ ...สิทธิบัตรต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเริ่มแต่ปีที่ 5 ของอายุสิทธิบัตร มิฉะนั้น อนุสิทธิบัตรจะสิ้นอายุ
2. ผู้ทรงอนุสิทธิบัตรจะชำระค่าธรรมเนียมรายปีล่วงหน้าโดยชำระทีเดียวหลายปีก็ได้
3. ภายใน 90 วันก่อนวันสิ้นอายุอนุสิทธิบัตร ผู้ทรงสิทธิบัตรมีสิทธิขอต่ออายุอนุสิทธิบัตรได้ 2 คราว มีกำหนดคราวละ 2 ปี โดยยื่นคำขอต่ออายุ
4. การอนุญาตให้ใช้สิทธิตามอนุสิทธิบัตรและการโอนอนุสิทธิบัตรต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

๔. สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์ “ภาชนะรองรับของเสียที่ขับออกจากร่างกาย” กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

๕. สิทธิบัตรการประดิษฐ์ “อุปกรณ์ควบคุมการผลักดันของเหลว” กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

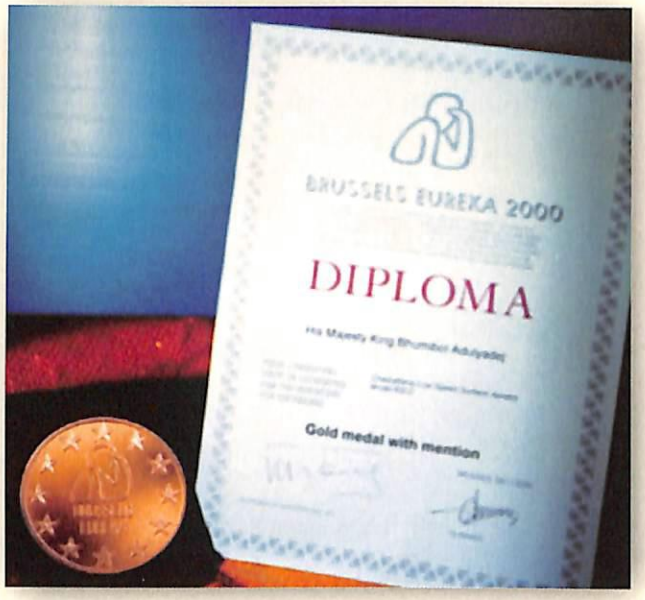

๕.๒ รางวัลต่าง ๆ ที่สถาบันและองค์กรต่างประเทศทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

๑. เหรียญรัฐสภายุโรป รัฐสภายุโรป กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๘

๒. รางวัลสันติภาพของสมาคมอธิการบดีระหว่างประเทศ สมาคมอธิการบดีระหว่างประเทศ กรุงโซล สาธารณรัฐเกาหลี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๒๙

๓. เหรียญทองเฉลิมพระเกียรติคุณแห่งสมเด็จพระมหากษัตริยาธิราชผู้ทรงพระปรีชาสามารถเลิศล้ำในการนำชนบทให้วัฒนา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

๔. เหรียญจำลองโดโนแวน เพื่อเป็นเครื่องหมายแห่งมิตรภาพขององอดีตสมาชิกองค์การโอเอสเอส และมูลนิธิอนุสรณ์วิลเลียม เจ. โดโนแวน องค์การโอเอสเอส นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐

๕. เหรียญทองเฉลิมฉลองการประชุมทางวิชาการร่วมกันระหว่างราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศไทย และราชวิทยาลัยศัลยแพทย์แห่งประเทศอังกฤษ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๒

๖. เหรียญสดุดีพระเกียรติคุณ องค์กรโรตารีสากล รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

๗. เหรียญฟีแล องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๔

๘. เหรียญทองสดุดีพระเกียรติคุณ โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๕

๙. เหรียญทองสาธารณสุขเพื่อมวลชน องค์การอนามัยโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๕

๑๐. เหรียญสดุดีพระเกียรติคุณด้านการสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ สมาคมนานาชาติด้านนิเวศวิทยาทางเคมี รัฐฟลอริดา สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

๑๑. เหรียญทองสดุดีพระเกียรติคุณ สหพันธ์องค์กรต่อต้านวัณโรคและโรคปอดนานาชาติ กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๐

๑๒. เหรียญเทเลฟูด องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

๑๓. เหรียญแซนฟอร์ด สดุดีพระเกียรติคุณด้านการดนตรี คณะกรรมการดนตรีแห่งมหาวิทยาลัยเยล รัฐคอนเนตติคัต สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

๑๔. ถ้วยลาลาอูนิส คณะกรรมการโอลิมปิกสากล นครโลซานน์ สมาพันธรัฐสวิส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๓

๑๕. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณ องค์การอนามัยโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๓

๑๖. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณ สมาคมนักประดิษฐ์แห่งราชอาณาจักรเบลเยียม กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๓

๑๗. เหรียญเบิร์กลีย์ มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย วิทยาเขตเบิร์กลีย์ รัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๓

๑๘. เหรียญ Golden Shining Symbol of World Leadership สภามวยโลก กรุงเม็กซิโกซิตี สหรัฐเม็กซิโก ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

๑๙. รางวัลสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น องค์กรบรัสเซลส์ยูเรกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลต่าง ๆ ในงาน "บรัสเซลส์ ยูเรกา 2000 : นิทรรศการสิ่งประดิษฐ์ งานวิจัย และเทคโนโลยีใหม่ของโลก ครั้งที่ ๔๙" ระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๓ กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม จำนวน ๕ รางวัล ได้แก่

(๑) รางวัลสิ่งประดิษฐ์ดีเด่นระดับโลก

(๒) รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณในฐานะที่ทรงใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) รางวัลผลงานประดิษฐ์ดีเด่นสูงสุด

(๔) รางวัลผลงานสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น

(๕) รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านการประดิษฐ์

๒๐. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณนานาชาติ สมาคม The International Erosion Control Association รัฐโคโลราโด สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๖

๒๑. รางวัลรากหญ้าแฝกชุบสำริด ธนาคารโลก กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๖

๒๒. เหรียญสดุดีพระเกียรติคุณโครงการควบคุมยาเสพติดระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ กรุงเวียนนา สาธารณรัฐออสเตรีย ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๗

๒๓. เหรียญแอกริโคลา องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ กรุงโรม สาธารณรัฐอิตาลี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

๒๔. เหรียญสดุดีพระเกียรติคุณ สถาบันวิจัยข้าวนานาชาติ เมืองลากุนา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

๒๕. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณในฐานะที่ทรงบำเพ็ญประโยชน์เพื่อมนุษยธรรมในระดับผู้นำประเทศ องค์การโรตารีสากล รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๓๙

๒๖. รางวัล Parthering for World Health วิทยาลัยแพทย์โรคทรวงอกแห่งสหรัฐอเมริกา รัฐอิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๓๙

๒๗. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านอุตุนิยมวิทยา องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒๘. เหรียญสดุดีพระเกียรติคุณ องค์การสภาการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีนนานาชาติ กรุงออตตาวา ประเทศแคนาดา เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๐

๒๙. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านวรรณกรรม คณะกรรมการตัดสินรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (รางวัลซีไรต์) กรุงเทพมหานคร ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๔๐

๓๐. รางวัลสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น องค์กรบรัสเซลส์ยูเรกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายรางวัลต่าง ๆ ในงาน "บรัสเซลส์ ยูเรกา 2001 : นิทรรศการสิ่งประดิษฐ์งานวิจัย และเทคโนโลยีใหม่ของโลก ครั้งที่ ๕๐" ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๔ กรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม จำนวน ๕ รางวัล

(๑) รางวัลผู้ให้แนวความคิดใหม่เพื่อการพัฒนาประเทศไทย

(๒) รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านการประดิษฐ์คิดค้นทฤษฎีใหม่ น้ำมันปาล์ม และฝนหลวง

(๓) รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านการประดิษฐ์คิดค้นโครงการน้ำมันไบโอดีเซลสูตรสกัดจากน้ำมันปาล์ม

(๔) รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านการประดิษฐ์คิดค้นโครงการทฤษฎีใหม่

(๕) รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านการประดิษฐ์คิดค้นโครงการฝนหลวง

๓๑. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณโครงการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติ กรุงไนโรบี สาธารณรัฐเคนยา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๗

๓๒. รวงข้าวทองคำ สมาคมสินเชื่อการเกษตรและชนบทภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

๓๒. รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๔๙

๓๓. อิสริยาภรณ์สดุดีลูกเสือโลก องค์การลูกเสือโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

๓๔. รางวัลวีรชนแห่งเอเชีย นิตยสารไทม์เอเชีย เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

๓๕. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณด้านการศึกษาวิจัยการทำฝนเทียมและพัฒนาดัดแปรสภาพอากาศ รัฐบาลสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ร่วมกับ องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

๓๖. เหรียญ Dr. Norman E. Borlaug World Food Prize Medallion มูลนิธิรางวัลอาหารโลก เมืองดิมอยน์ รัฐไอโอวา สหรัฐอเมริกา ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

๓๗. เหรียญรางวัลผู้นำโลกด้านทรัพย์สินทางปัญญา องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๒

๓๘. รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เมื่อวันที่ ๑๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๕

รางวัลจำนวนมากมายที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงได้รับจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วโลกมิใช่เป็นแต่เพียงสิ่งที่จะเชิดชูพระเกียรติยศให้แพร่หลายเท่านั้น หากแต่ยังเป็นสิ่งที่เชิดชูเกียรติยังความภาคภูมิใจให้แก่คนไทยทุกคนซึ่งเป็นพสกนิกรด้วย

ข้อมูลที่ประมวลมาถ่ายทอดข้างต้นนี้ เป็นเพียงส่วนน้อยนิดเมื่อเปรียบเทียบกับพระราชอัจฉริยภาพ พระราชกรณียกิจ พระราชภาระ และพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทย ซึ่งเชื่อเหลือเกินว่าในความนึกคิดของพสกนิกรที่เปี่ยมด้วยความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ย่อมฉายชัดติดตรึงในหัวใจและไม่มีวันลบเลือนไปได้เลย

ขอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ไพศาลด้วยพระเกียรติคุณอดุลยาธิปัตย์ ตราบจิรัฏฐิติกาล เทอญ

Chapter 1 Introduction

Introduction

On the 9th of June 1946, King Bhumibol Adulyadej acceded the throne to become the ninth monarch of Thailand from the House of Chakri. His Majesty the King has done more than the required royal duties and responsibilities. His Majesty has always ruled with righteousness, benevolence, and capability. To the Thais, His Majesty is the pride of the nation. His Majesty is "More Than A Monarch".

The Emblem of His Majesty King Bhumibol

His Majesty the King's initials – Bhor Por Ror stand for His Majesty's name in Thai; Bhumibol Adulyadej Paramarajadhiraja.

The initials are topped by the great Crown of Victory. Within the Great Crown of Victory is the Thai symbol for Aum.

The letter "Bhor" (ภ) in yellow represents the color of Monday, His Majesty's day of birth.

The letter "Por" (ป) in blue represents the color of the monarchy.

The letter "Ror" (ร) in white represents the color of His Majesty's birthday according to the Maha Thaksa Scripture.

ายทันตก
ระราชทาน

Thong Trairong

The national flag of the Kingdom of Thailand is called in Thai "Thong Trairong" which means tricolor flag: Red for the Nation White for the Religions, and Blue for the Monarchy.

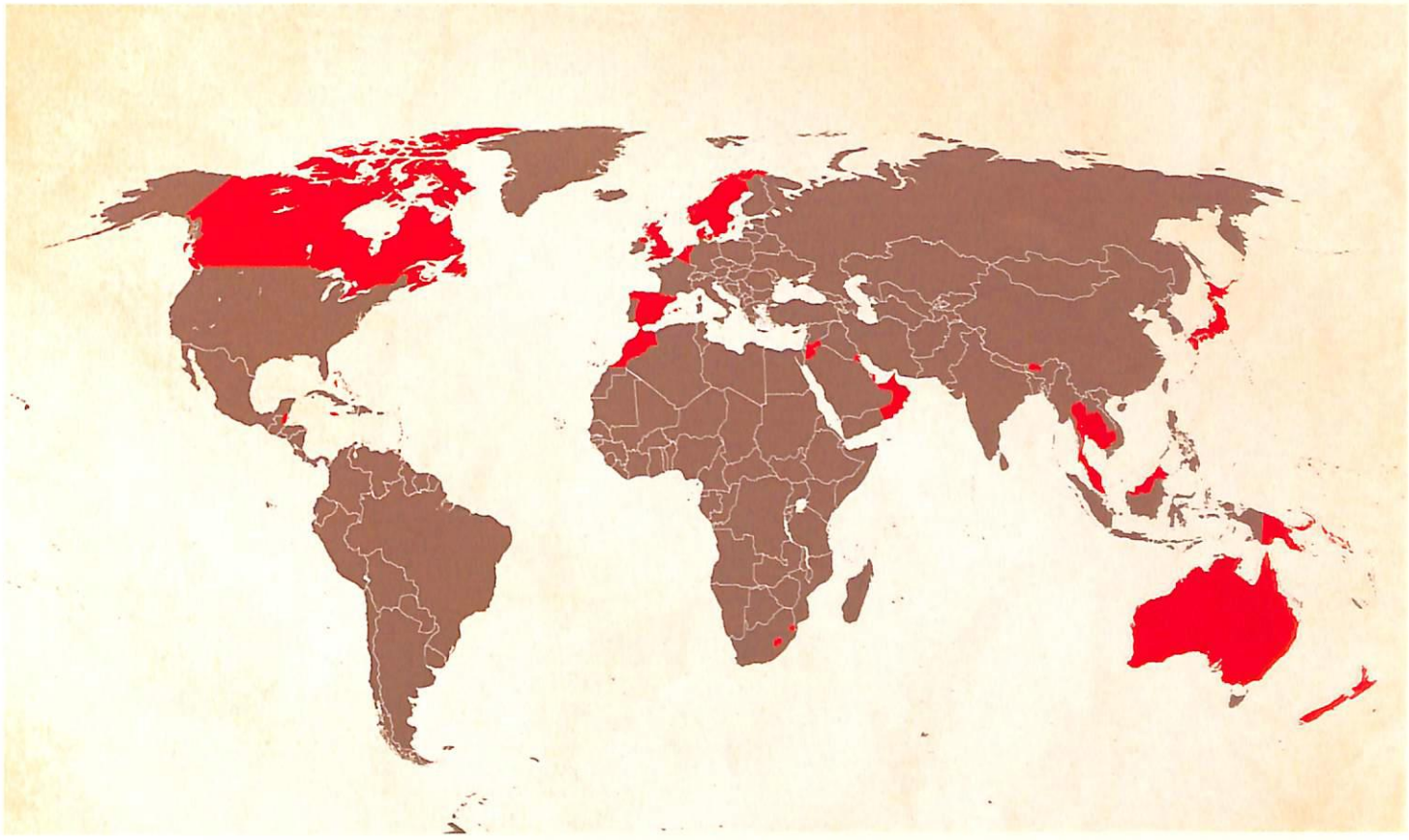

List of current reigning monarchs (in different continents around the world)

The Middle East: Bahrain, Jordan, State of Kuwait, Oman, Qatar, United Arab Emirates

Europe: Belgium, Denmark, Liechtenstein, Luxembourg, Monaco, the Netherlands, Norway, Spain, Sweden, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (including Antigua and Barbuda, Australia, Bahamas, Barbados, Belize, Canada, Grenada, Jamaica, New Zealand, Papua New Guinea, Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent and the Grenadines, Solomon Islands, Tuvalu)

Asia : Bhutan, Brunei Darussalam, Cambodia, Japan, Malaysia, Thailand, Lesotho, Morocco, Swaziland, Samoa, Tonga

Chapter 2

The King and The Constitution of Thailand

The King and The Constitution of Thailand

- The King is the Head of State
- The King holds the position of the Head of the Thai Armed Forces
- The King is a Buddhist and Upholder of All Religions

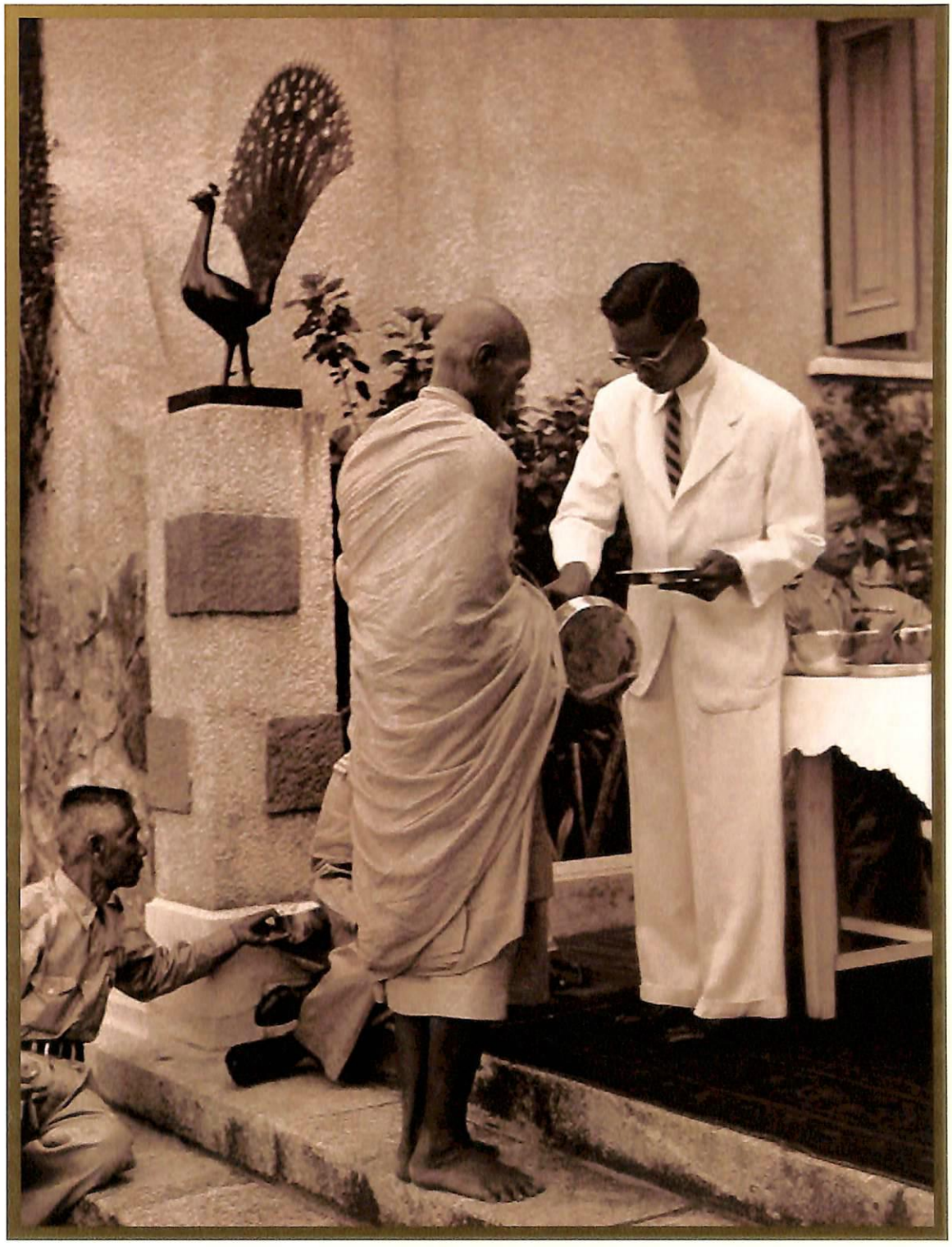

The King Rules but not Reigns

An absolute monarchy was replaced by the constitutional monarchy on June 24, 1932. Since then, Thailand adopted a democratic regime of government with the King as the Head of State.

His Majesty lives under the law of the Kingdom, but not be involved in politics. However, His Majesty is still given the position of honorary supreme commander and considered as the living god according to the concept of Deva Raja or God King in Brahman beliefs. All legislative, executive and judicial powers are conducted under His Majesty the King.

The Guiding Light of the Nation

Despite the constitutional monarchy system, Thais continue to respect the King as much as they did in the absolute monarchy period. King Bhumibol acceded to the throne on June 9, 1946 at the age of 18. He leads His people by the power of His personality, His warmth and concern for their welfare. He has been the guiding light during His more than 80 years as the King of Thailand.

After a short stay in Bangkok, it was agreed by everyone that it would be best for His Majesty to return to Switzerland and complete His studies. In His Majesty the King's traveling diary Traveling from Siam to Switzerland, His Majesty recorded on 19 August 1946 that

"...Along the way, someone cried out loudly, "Don't forsake the people!" I wished to answer him that "if the people do not forsake me, how could I do forsake them..."

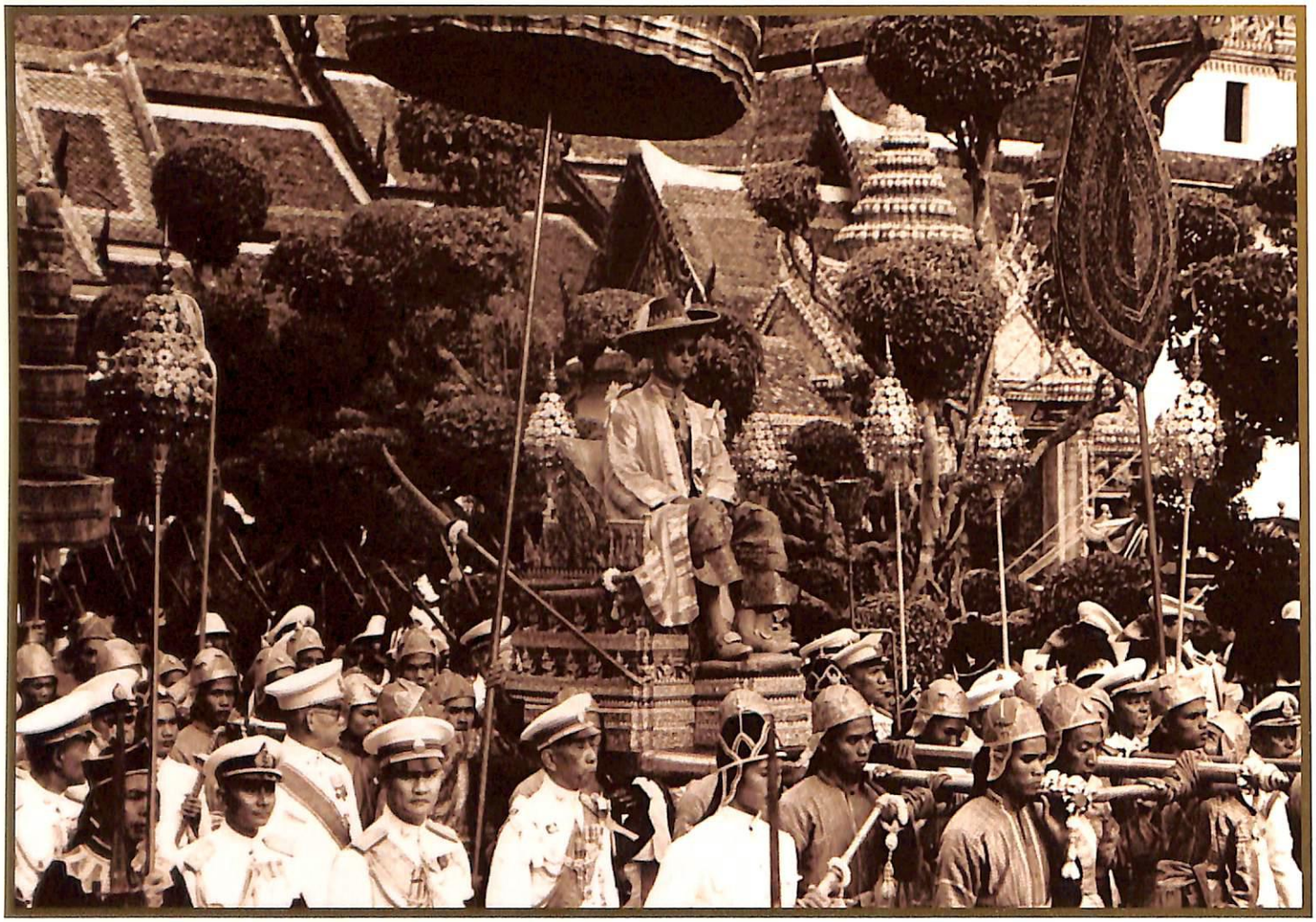

Coronation of His Majesty King Bhumibol

His Majesty King Bhumibol Adulyadej (Rama IX) was crowned as the King of Thailand on 5 May 1950 at the Grand Palace in Bangkok.

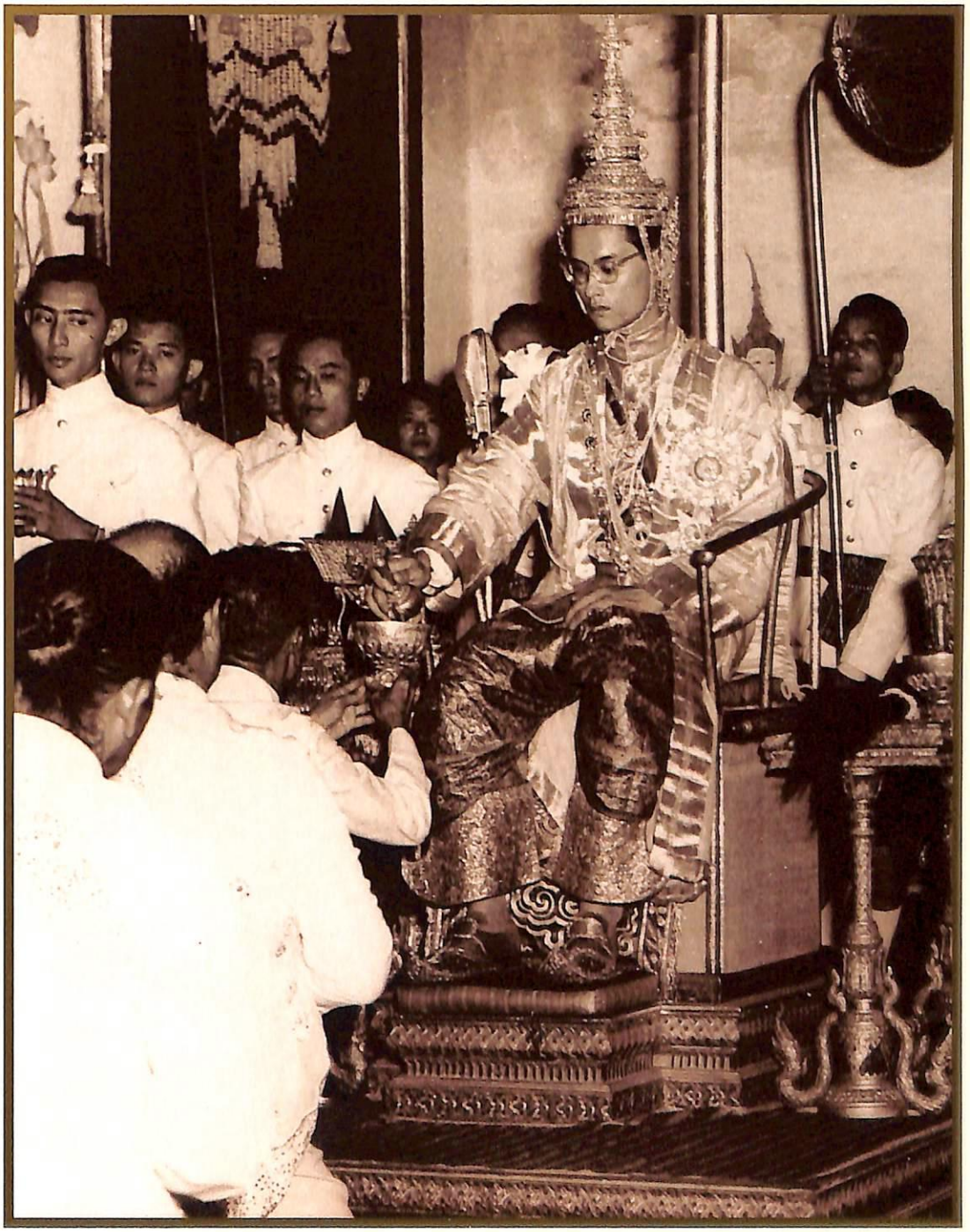

Military Morale

His Majesty often visited the wourded soldiers, border patrol police and civilian volunteers in their fights against the enemy. His Majesty provided for their needs so that they maintain a high morals.

His Majesty contributes his own money for the purchase of arms for soldiers and police stationed at the border areas. When soldiers or policemen get killed in action, the families of the deceased are looked after by the foundation under His patronage.

A person who is appointed as the Thai Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary to be present at a foreign country must be formally endorsed by His Majesty the King, who will present him with the letters of credence addressed to the head of the recipient state, before living for his office. It has, therefore, been a long tradition that the Ambassador be given an opportunity to appear before His Majesty to bid farewell and receive the letter. In the occasion, His Majesty shall pour him the blessing water, anoint his forehead, and give him a bael leaf which he will place behind his ear during the ritual. A royal guidance will also be given as an advice for the performance of his duties.

His Majesty often visted soldiers and Border Patrol police stations in areas where there was communist insurgency from 1975 - 1976. He sent the helicopters to pick up the wounded officers and rush them to the hospital. Some patients were sent to the hospital in the United States.

Their Majesties regular visits soldiers and police in the Thai border areas. During Their Majesties' visit in 1967, Her Majesty showed great concern in giving fruit to the soldiers.

Flags of the Royal Thai Armed Forces

Each unit of the Royal Thai Armed Forces is given a colour called the "Thong Chai Chalermphol" or Victory Colours. These are presented to each unit personally by His Majesty the King of the Kingdom of Thailand. The flags are divided into four different designs, for : Royal Thai Army, Royal Thai Navy, Royal Thai Air Force and Royal Guard unit. Before their presentation the colours are ceremonially blessed in a religious ceremony, it symbolizes His Majesty the King's role as Warrior ruler of his realm. It also emphasizes his constitutional role as Head and Chief of the Royal Thai Armed Forces.

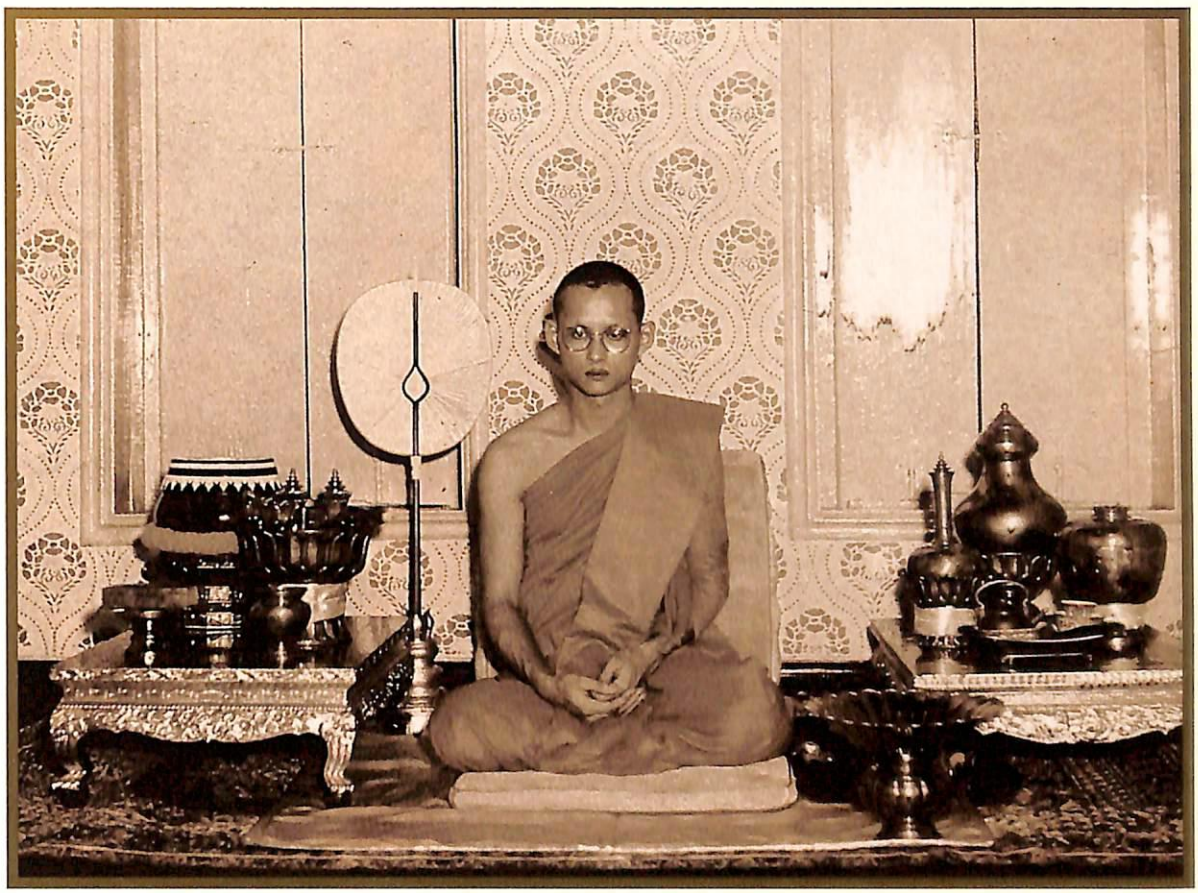

His Majesty the King is a Buddhist and Upholder of Religions

His Majesty the King is a Buddhist and Upholder of Religions. Thai constitutions have stipulated that the Thai King must be Buddhist, but monarchs are invariably entitles upholder of all Religions' the King patronizes Buddhism and other religions. His Majesty promotes good understanding and harmony among followers of all religions as well as encourages the application of religious principles to create virtue and develop the quality of life.

His Majesty the King is a Buddhist and Upholder of Religions

His Majesty has stressed his constitutional role as protector of all religions. The monarch upholds every faith, including Buddhism, Islam, Christianity, Brahmanism or Hinduism, and Sikhism, among others. Thai people are free to practice their faith and conduct religious activities without any fear of persecution.

The supreme patron of Buddhism

"Having been brought up in Buddhism, our national religion, and personally believing it to be one of the good religions, teaching people to do good as well as logically demonstrate truths in very convincing ways, I have always wished that, should the opportunity arise, I could undergo ordination as a Buddhist monk, in accordance with Royal custom, which would also be the traditional way of expressing gratitude to my august ancestors..."

Royal Speech at the Sutthaisawan Prasat in the Grand Palace, October 18, 1956

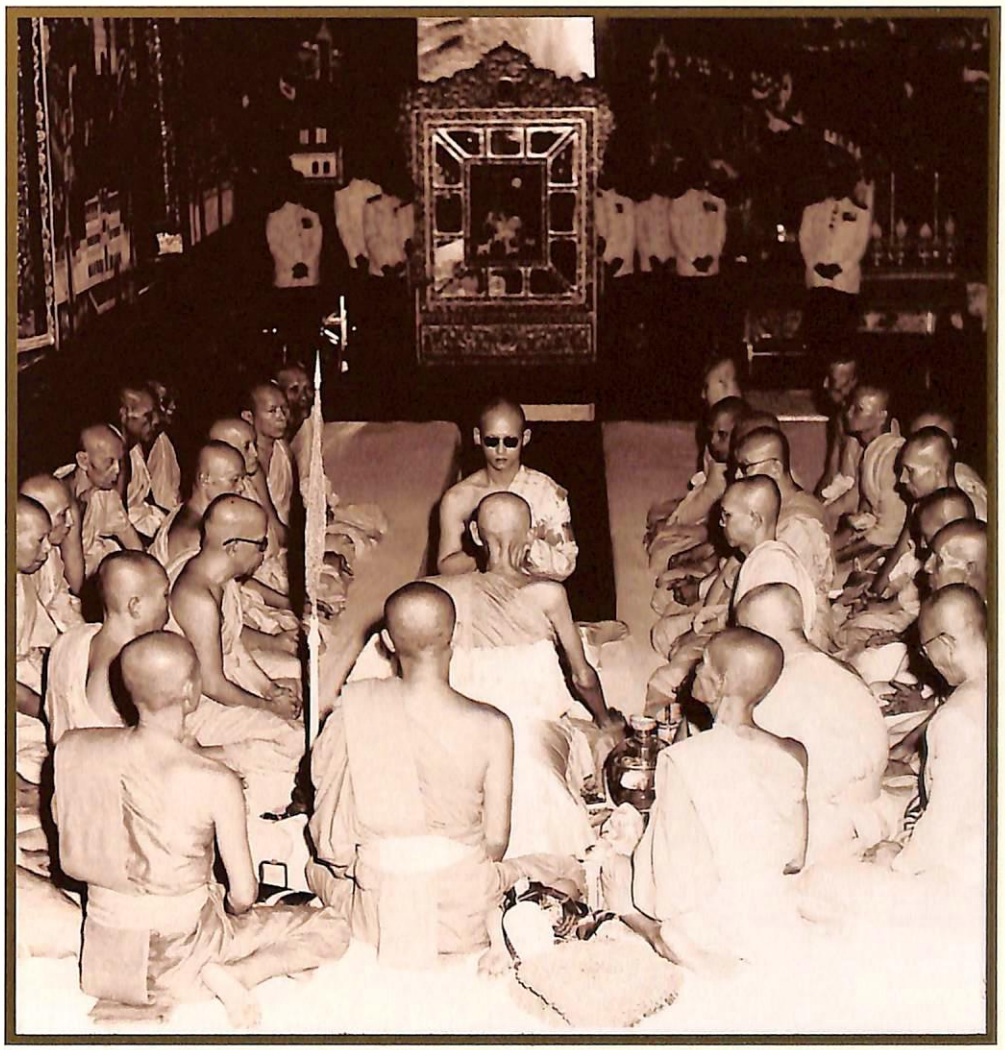

In 1956, His Majesty the King was ordained in the Royal Chapel at the Grand Palace. During the 15 days period in monkhood, His Majesty resided at Wat Bovoranives Vihara. Like other monks in the kingdom, His Majesty rose before dawn each day and walked barefoot through the streets of Bangkok to receive alms presented by the faithful lining the roads. His Majesty studied Buddhist principles under the tutelage of the Supreme Patriarch.

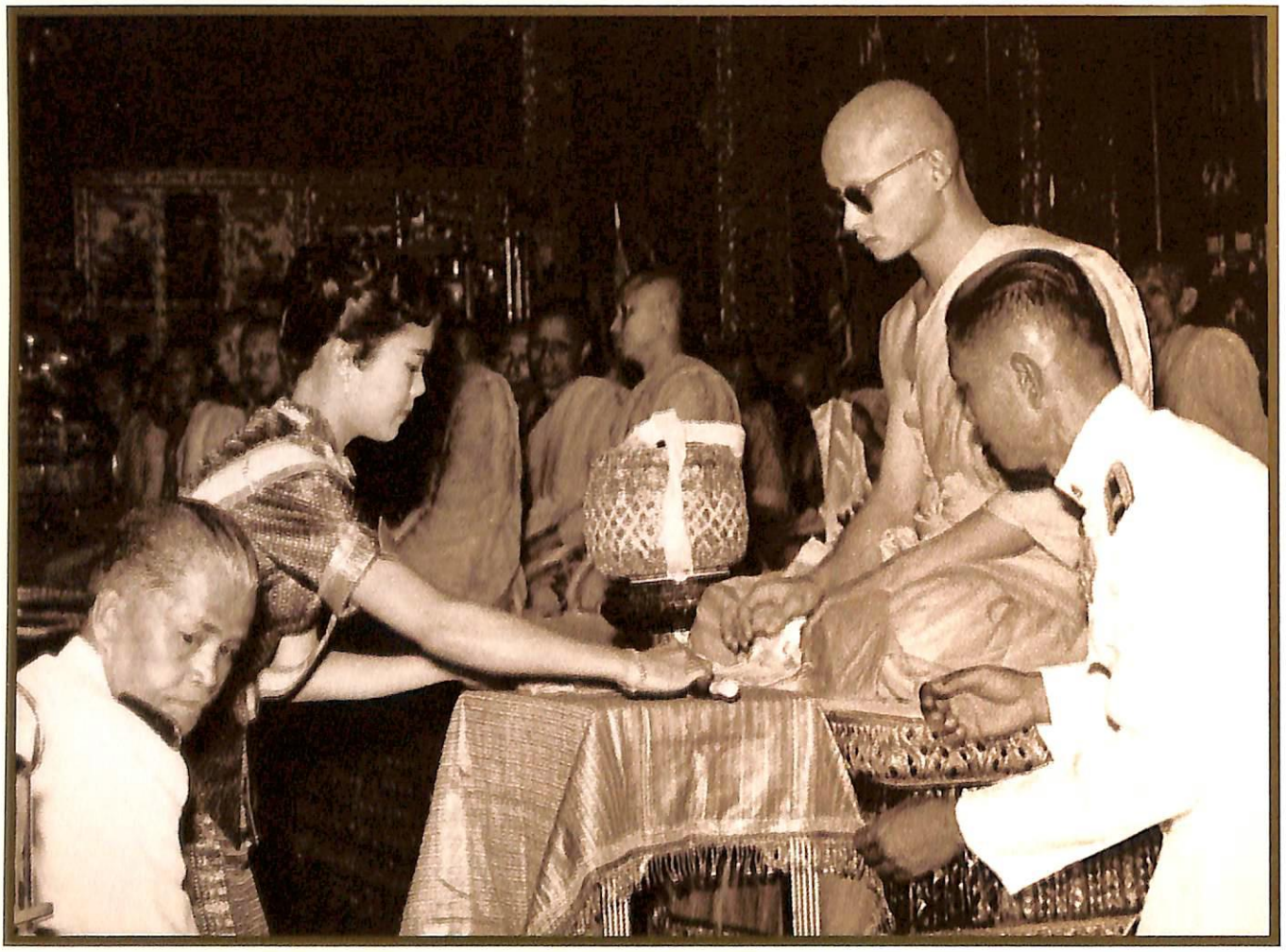

His Majesty appoints a respected Muslim religious leader as Chularajamontri, or State Counselor for all Islamic affairs. His Majesty supported the translation of the Quran into Thai upon realizing that its study was hindered by having to know Arabic well. Moreover, His Majesty also provides funds for building and renovating mosques. Each year His Majesty the King or Royal representative presides during celebration commemorating the Prophet Muhammad's birthday.

His Majesty the King and the Royal Family have attended various Catholic functions. In 1960, His Majesty King Bhumibol made a visit to the Vatican where His Majesty met Pope.

Hinduism or Brahmanism is one of the oldest religions in the world. Hinduism played an important role in the Thai institution

of kingship. Sacred ceremonies in Thailand, especially the coronation of the King, are conducted by Brahmin priests. The Devasathan, a Brahmin compound of shrines to Shiva, Ganesha and Vishnu is situated in the City Hall square. The Brahmin priests based here still officiate at royal and other ceremonies.

His Majesty is the Upholder of all Faiths, including Sikh. Like other religions, Sikh has long been under the Royal Patronage. In 1976, the Sikhs were given the opportunity to appear before His Majesty at the Bhubing Palace to receive the Sikhism Guru Siri Sathakure Yakyit Sinkh Yee on his private visit to Thailand. On this occasion, the Guru expressed his gratitude and gave a sermon as a blessing for His Majesty. Sikh is a religion that has long been upheld by His Majesty the King, and all Sikhs have lived peacefully under the royal protection.

Chapter 3
Follow His Majesty's Step

Royal Project Implementation

All these development projects have originated from the frequent and extensive trips made by His Majesty. Before visiting a particular area, His Majesty will study the information from documents and maps in order to learn in detail about the conditions of the area.

After arriving at the site, His Majesty will collect more information on pertinent facts and the latest data by interviewing the local people, conducting the spot survey and discussing relevant officials. This philosophy might be applied depending on the economic background of each individual and geo-social condition of the area. The projects are classified into various categories, such as agriculture, water resources, the environment, and public health. Each of them is based on major principles suggested by His Majesty the King. His Majesty himself will return to the project site, whenever there is an opportunity, to observe the progress, and to suggest solutions if His Majesty finds any problems. The success of these Royal Projects is due to the efforts of His Majesty, who has dedicated much personal attention to develop his work for the sake of the nation.

Diagram of Royal Project Implementation

1. Preliminary research: Before paying visit to any local area, His Majesty will conduct a research from all available documents and maps to obtain relating necessary information.

2. Field Research: Upon arrival, His Majesty will conduct more research on the area by ways of:

❖ Direct inquiry with local people concerning their occupations, condition of the village, and local landscape, weather and environment:

❖ Actual inspection of the area which could be appropriate for a development project;

❖ Inquiry and consultation with local officers from various departments to re-assess the project feasibility, flowed by immediate analysis on prospective benefits and cost – effectiveness of the project, after which related officers would be responsible for the consideration of the project's detailed description.

3. Information Analysis and Project Preparation: Upon learning the Royal ideas, related government officers shall undertake comprehensive studies to support the implementation of a particular project. The officers are always reminded that His Majesty's initiatives are merely guidance which requires further consideration and analysis. The execution of a project is at the sole discretion of the government, who may renounce the initiative anytime it deems inappropriate to proceed.

4. Project Implementation: Once a Royal Project is approved for government budget in due process, related government agencies shall immediately embark on its execution. In this event, the Office of the Royal Development Projects Board (ORDPB) shall function as the central agency in coordinating various departments and projects.

5. Monitoring and Evaluation: Related agencies, as well as ORDPB, will follow up and evaluate each project from time to time. Nonetheless, His Majesty will always pay visits to each project to observe its progress and monitor the results. In case of any problem or difficulty related to the project, His Majesty will also provide guidances for appropriate solutions.

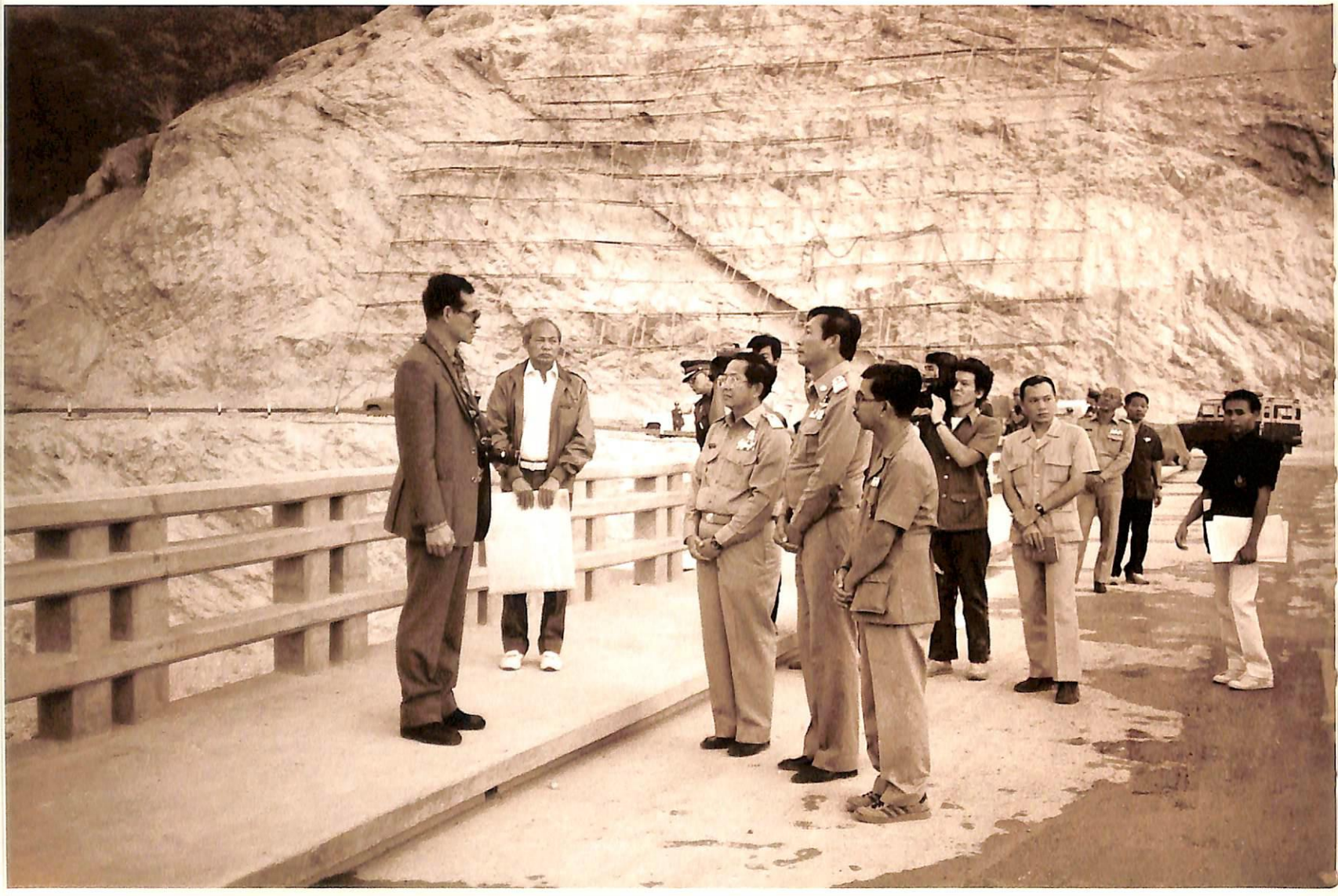

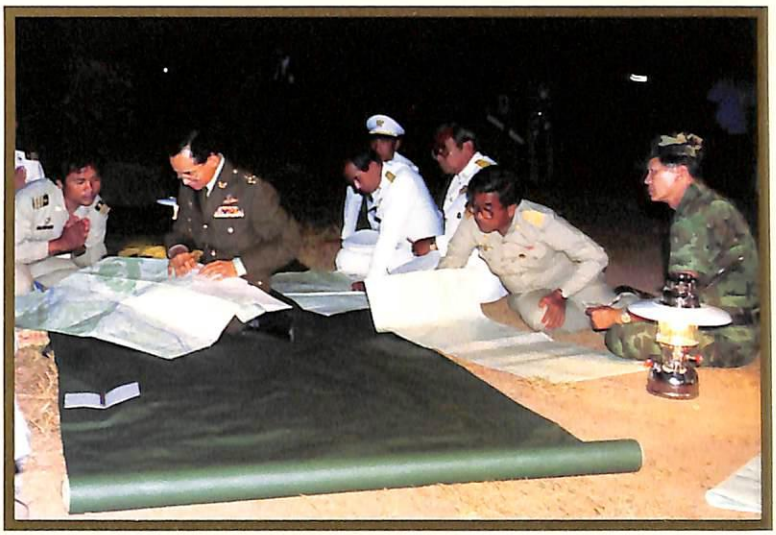

Rural Thais are at the Heart of Development

This is in accordance with His Majesty's speech delivered to the Executive Committee for Rural Development Acceleration, Provincial Governors Level, at Amphorn Satharn Villa, on June 13, 1969 which stated that:

"Rural development is of a major and critical concern since the majority of Thai people live in rural areas. Such a public problem needs to be addressed. As to the question 'when', I shall say 'now'; as to the question 'where', the answer could be found from the project's name 'Rural Development'; and as to the question 'why', I shall say for the sake of humanity, for kindness to your national fellows, and for the survival, security and prosperity of the nation. A much more difficult question should be 'how'. The fundamental necessities such as roads or irrigation system must be established first but, without other developments to immediately follow, all could become failures. Therefore, all forms of development must be addressed at the same time..."

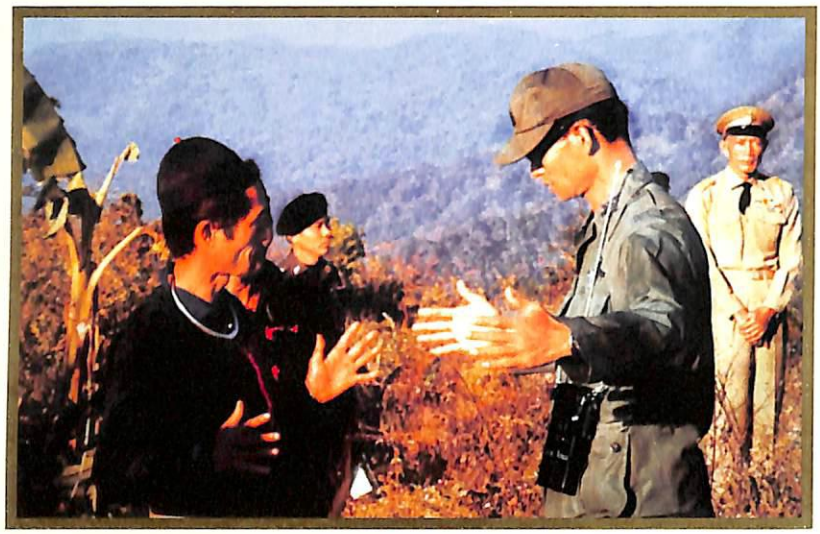

"Your Majesty has made an extraordinary contribution to human development as the world's 'Development King.' Your Majesty has reached out to the poorest and the most vulnerable people of Thailand – regardless of their status, ethnicity or religion – listened to the problems, and empowered them to take their lives in their own hands."

UN Secretary-General Kofi Annan delivered an admirable speech to His Majesty King Bhumibol Adulyadej at the first United Nations Development Programme's Human Development Lifetime Achievement Award ceremony on May 26th, 2006

UNDP's Human Development Lifetime Achievement Award, United Nations Development Programme (UNDP), New York, the United States of America

Asian Institute of Technology's Gold Medal of Outstanding Leadership in Rural Development

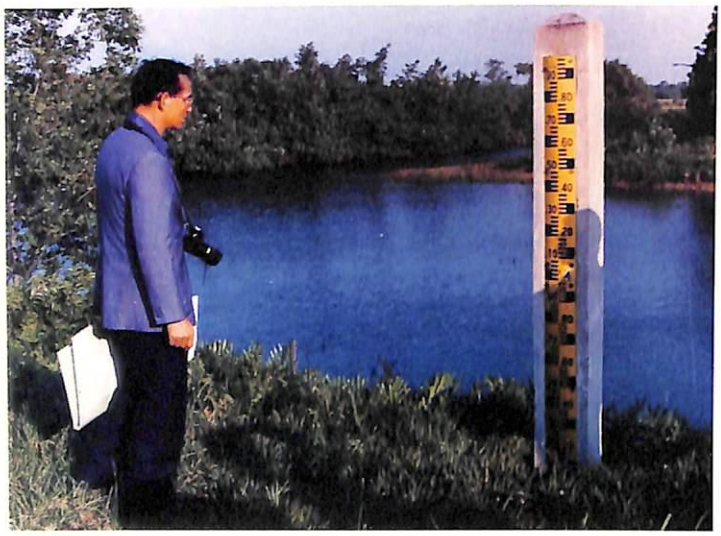

The Water Resource Development Project under Royal Initiative Projests is a nature-oriented approach combining natural methods with science and technology to solve the problems at hand.

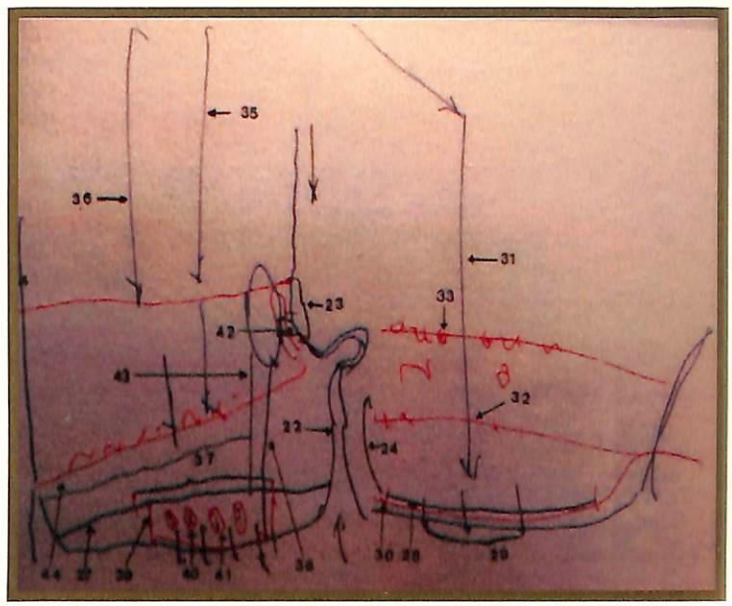

A sketch of a drainage basin

The Monkey's Cheek (Kaem Ling) Project

Severe flooding affecting much of Bangkok occurred in 1995. His Majesty the King has worked very hard to solve this problem. When travelling around the capital city, His Majesty used these chances to review and correct maps. His Majesty studied old aerial photographs and Bangkok maps. Then His Majesty arranged them in chronological order to compare the city and its water drainage system. Then His Majesty, had the idea of using a retention area to keep water during the heavy rains, and diverted off-flow from the surges into reservoirs, 'the cheeks', for later release into the gulf.

"...ordinarily when we give bananas to monkeys, we will see them keep munching food continuously and then keep them in their cheeks. They munch and

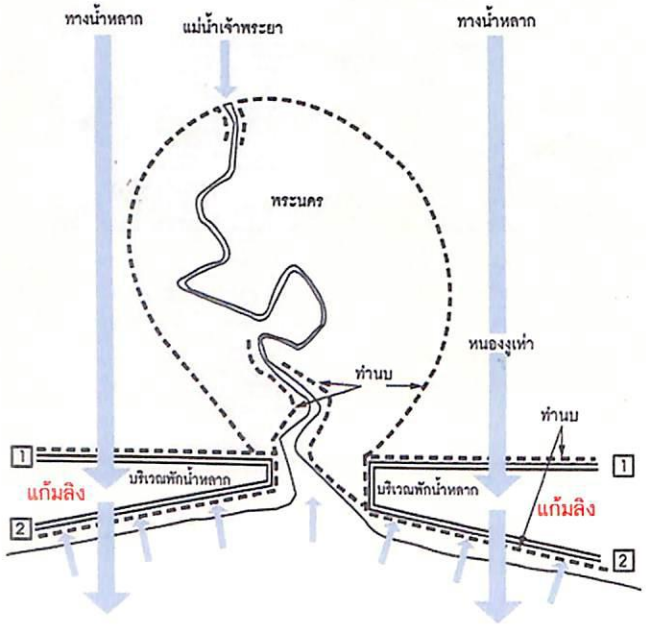

The Monkey Cheek Model

store their food in their cheeks. When the floods come down, and we have no "Monkey Cheek Project", that flood would inundate all over the place, the same way it did this year, all over the central plains. We have to make a "Monkey Cheek" as a retention area to keep that water..."

His Majesty the King's royal speech
on December 5th, 1995

Royal Rainmaking

In 1955, His Majesty visited the northeastern provinces. During the trip, His Majesty looked at the sky and saw a large number of clouds moving over the vast and arid area of the Northeast. The initial concept arose from His Majesty's observation that there was no rain despite heavy cloudiness. This idea was the starting point for His Majesty's efforts to conduct rainmaking operations. After intensive research and experimentation over several years from various models applied by various countries, such as the United States of America, Australia, and Israel, the first practical experiment took place over a mountain barrier at Khao Yai National Park in Nakhon Ratchasima Province in July 1969. The operations have proven successful in the following years.

"This artificial rainmaking started in 1955, but not much had been done. I then traveled to the Northeast in the dry season, in November, I saw a lot of clouds, but the Northeast remained arid... When I looked up at the sky, there were clouds. With such cloudiness, how could we bring down the clouds as rain? I have heard of rainmaking technique. So, I consulted Khun Debariddhi (M.R. Debariddhi Devakula, an expert in agricultural engineering at the Ministry of Agriculture and Cooperatives). I insisted that we could make rain. I read from the book, it was possible."

His Majesty the King's royal speech at Chitralada Royal Villa
on March 19th, 1986

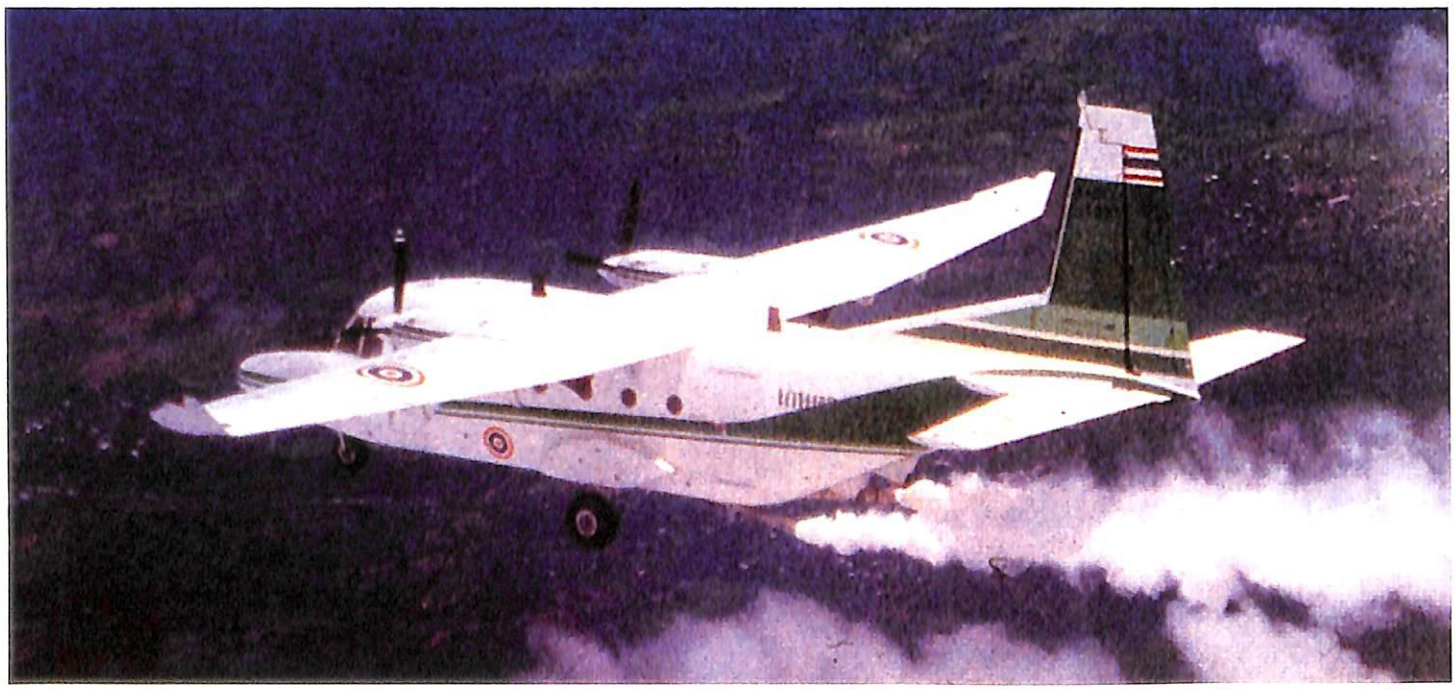

The Three Steps of the Rainmaking Process

1. Agitation: using weather moditication techniques to form rain clouds.

2. Fattening: or impregnating the rain clouds through the sprinkling of chemicals to make the water droplets condense. The cloud-seeding technique or Super Sandwich should be applied to prevent adverse effects from hailstorms and damage to people's lives and properties. According to the Royal advice, rainmaking operations might continue from the day time into the night time as well, if necessary.

3. Attacking: flying the plane into the impregnated clouds to further modify the surroundings and speed up the process.

On November 29th, 2002, the Ministry of Commerce has presented the patent of "Weather Modification by Royal Rainmaking Technology" to His Majesty the King as the remarkable proof of His Majesty's genius for inventing the methods of Royal Rain.

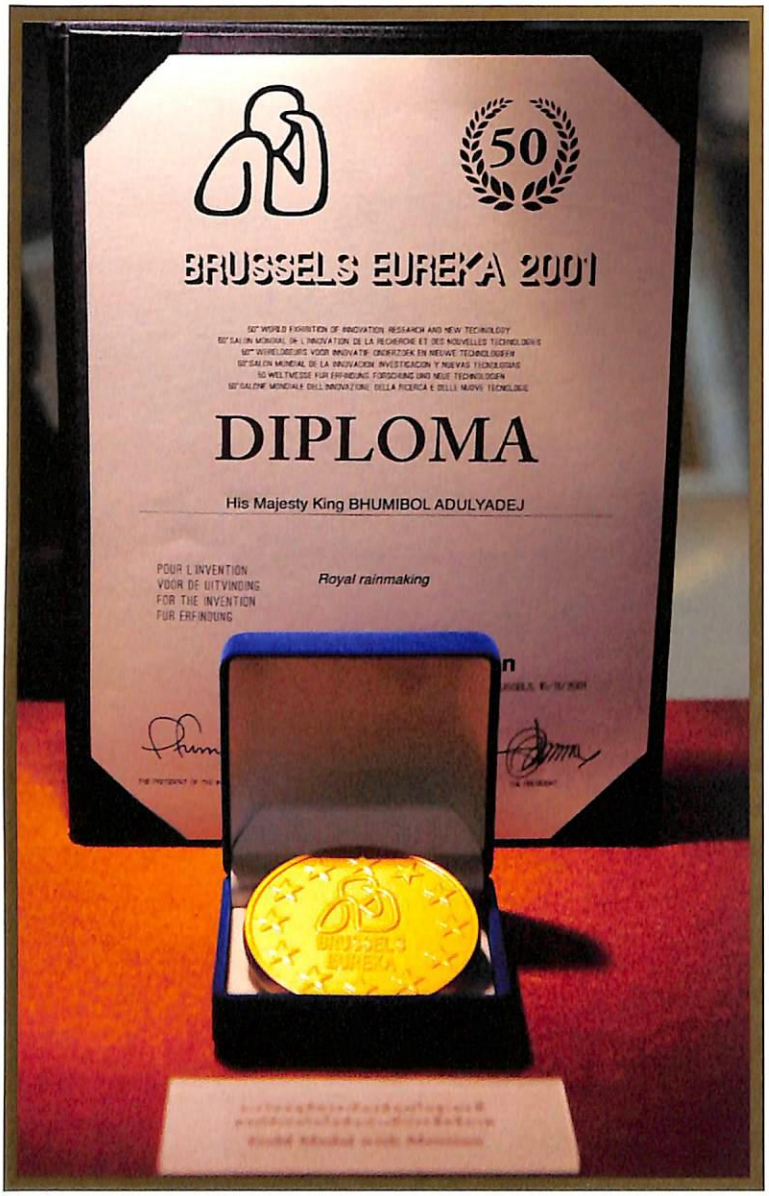

Gold Gold Medal for the Royal Rainmaking Project and the Royal Rainmaking Textbook at Brussels Eureka 2001, 50th World Exhibition of Innovation, Research and New Technology

The Chaipattana Aerator

The Chaipattana Aerator is a paddle – wheel machine in the form of a floating buoy that helps adding oxygen to water. His Majesty the King invented it for the use in wastewater treatment. When the scoop plunges below the water's surface, a pocket of air is created in the scoop until it is fully submersed. This enhances the effectiveness of oxygen transfer. His Majesty first suggested using fresh and clean water to flush out and dilute polluted water. Water hyacinth cultivation has also been developed as a natural water filter to absorb some heavy metals from polluted water in Bangkok and the surrounding areas during 1984 - 1987. However, using the Chaipattana Aerator is the most effective way to improve wastewater.

"There are two ways to add oxygen to polluted water; using water-air pump type aerator and using paddle-wheel aerator. We had them put together into what we call the Surf Boat because it resembles Surf Boats with a rotating propeller. The 1 - 2 horsepower engine scoops water up and sprinkles it back over the surface to introduce oxygen into the wastewater. It has been in experimental use at the Phramongkutklao Hospital."

Speech given by His Majesty King Bhumibol at Chitralada Royal Villa, December 24, 1988

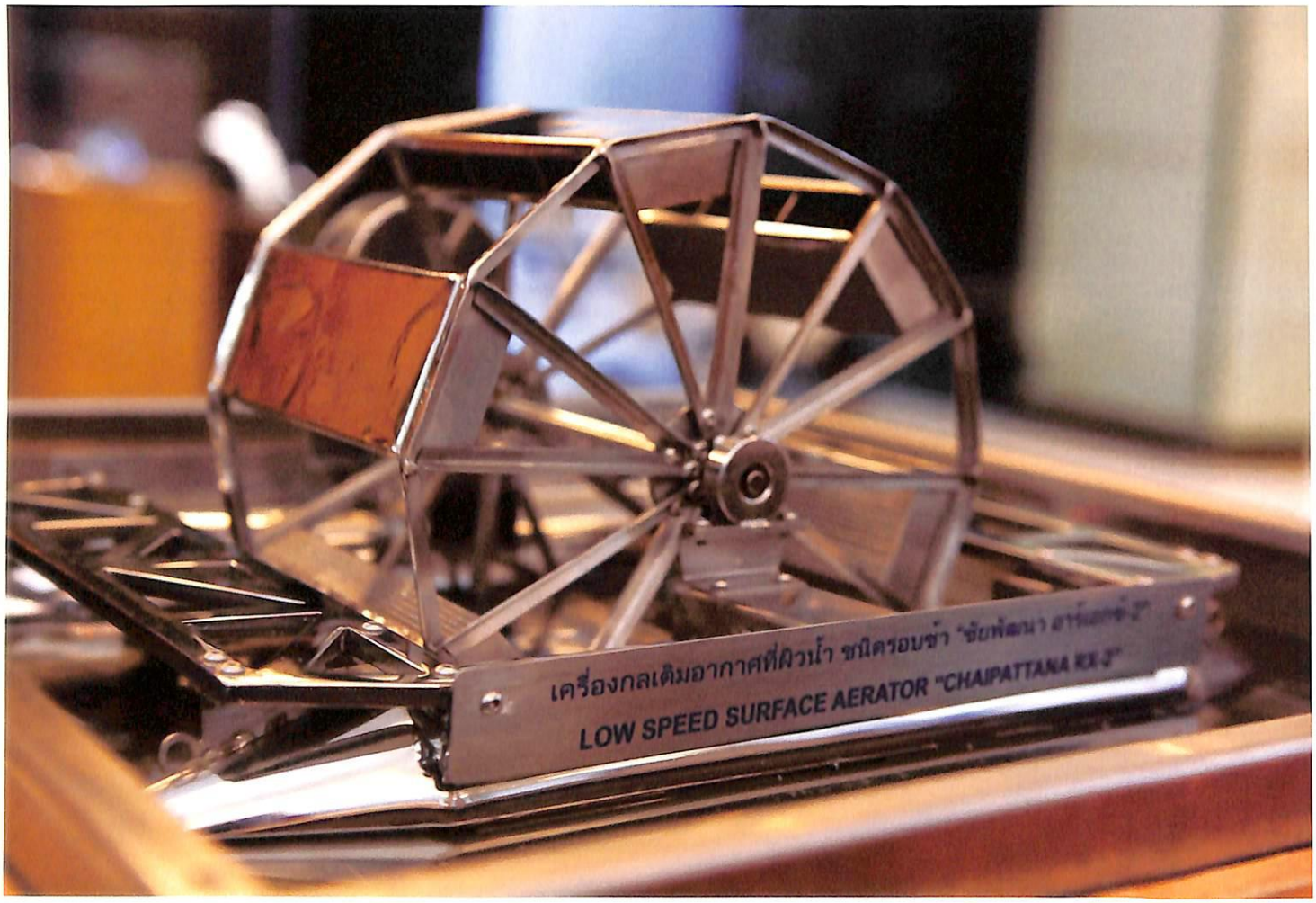

Model

World Outstanding Invention Awards, Gold Medal with Mention awarded during 49th World Exhibition of Innovation, Research and New Technology - Brussels EUREKA 2000.

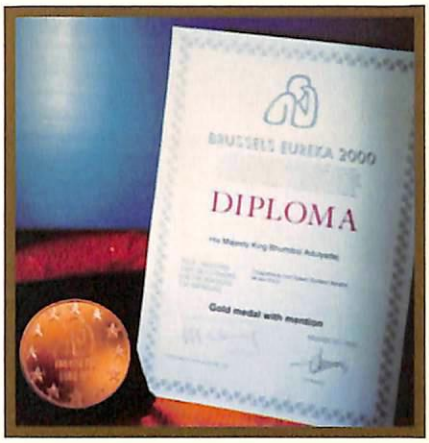

Grand Prix International Cup

Gold Medal with Mention awarded during 50th World Exhibition of Innovation, Research and New Technology - Brussels EUREKA 2001.

สิทธิบัตร 3127 สป/200-ข

สิทธิบัตรการประดิษฐ์

อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2522
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญาขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายสิทธิบัตรฉบับนี้แด่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับการประดิษฐ์ตามรายละเอียดการประดิษฐ์ ข้อถือสิทธิ และ
ดังที่ปรากฏในสิทธิบัตรนี้

เลขที่ขอ 016185
วันขอรับสิทธิบัตร 2 มิถุนายน 2535
ผู้ประดิษฐ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ชื่อที่แสดงถึงการประดิษฐ์ เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำ

พระอ... สิทธิบัตรนี้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตรทุกประการ

ทูลเกล้า...ถวาย ณ วันที่ 2 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536
หมดอา... วันที่ 1 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

(ลงชื่อ)
(นายพิชัยรถ อินทรศัพท์)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา
ผู้ออกสิทธิบัตร

พนักงานเจ้าหน้าที่

หมายเหตุ ...ทรงมีพระราชประสงค์ให้ผู้ทรงสิทธิบัตรต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปีเริ่มแต่ปีที่ 5 ของอายุสิทธิบัตร
...ละนั้น สิทธิบัตรจะสิ้นอายุ
...รอนุญาตให้ใช้สิทธิตามสิทธิบัตร และการโอนสิทธิบัตร ต้องทำเป็นหนังสือ
...จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

Minister J. Chabert Cup

The Chaipattana Low Speed Surface Aerator was granted patent of invention by The Ministry of Commerce 2 February 1993.

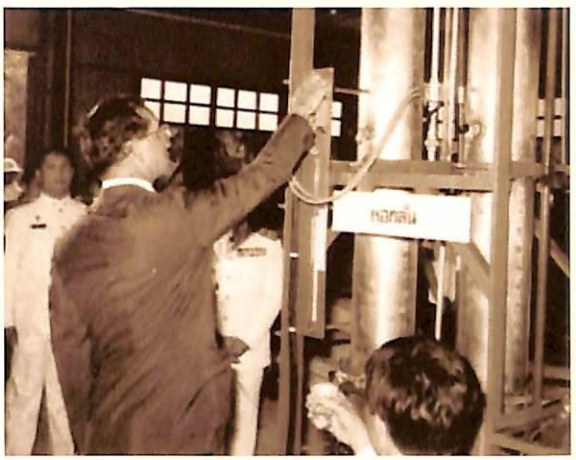

Substitute Fuel

His Majesty the King has been touting the substitute fuel to his nation for years. He has brought up biodiesel technology in Thailand through a great number of Royal Initiative Projects. When the nation needs to reduce its consumption of fossil energy and people are likely to suffer from fuel shortages in the future, His Majesty first instructed the Royal Chitralada Projects to experiment with bio-ethanol production, biofuel pellets, solar energy, wind energy, water energy, etc.

❖ Biodiesel is derived from crop oil, animal fats and used cooking oils. It is typically made by chemically reacting lipids with an alcohol producing fatty acid esters. Biodiesel can be used in pure form or may be blended with petroleum diesel in any propotions.

❖ The ethanol is obtained by the fermentation and subsequent distillation of sugar cane and other crops. Gasohol is a motor fuel blend of gas and ethanol.

❖ Fuel Pellets are generally made from compacted sawdust and rice husk. Rice husk used as raw material was obtained by milling process from Royal Chitralada Projects in Bangkok. The dried rice husk was treated chemically, compacted and heated at reaction temperature of 250 - 270 °C.

❖ The Royal Irrigation Department, in response to His Majesty's suggestions, has also worked with Kasetsart University to develop axial flow and cross flow hydro turbine generators on the Klong Lad Pho sluice gate, which are able to generate the electricity.

The petty patent respectfully offered to His Majesty by the Ministry of Commerce on October 11th, 2002 for the invention of the process for the use of RBD Palm Olein as a lubricant for two-stroke engines

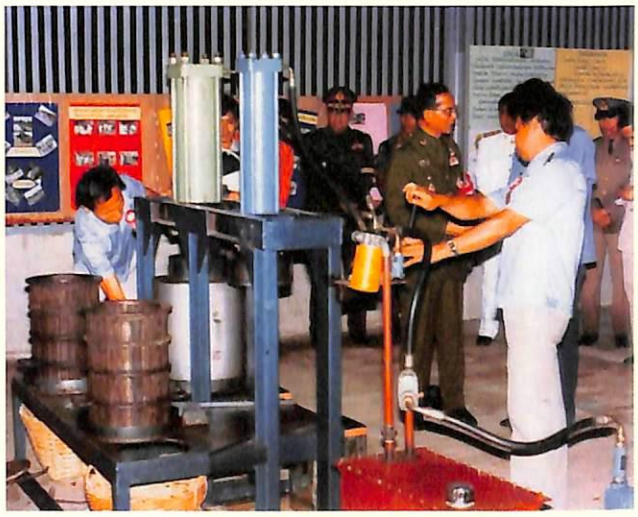

The patent granted on November 19, 2010 for the invention of a kinetic-energy generator structure

ภาค ๖
บันทึกภาพเหตุการณ์งานนิทรรศการ “พระทรงเป็นยิ่งกว่ามหากษัตริย์”

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch
๑-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

PATEK PHILIPPE

Scintilla

The King and
The Constitution of Thailand
The King is the Head of State

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch

นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๘๖ พรรษา
พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch
๑-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

๒๕๔๕

พระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

"...ปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่มีความสำคัญควบคู่กับการพัฒนาความเจริญก้าวหน้า ซึ่งเป็นปัญหาร่วมกันของทุกประเทศ กล่าวคือ การพัฒนายิ่งรุดหน้า ปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และภาวะมลพิษก็ยิ่งก่อตัว และทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่ง ที่กำลังประสบกับปัญหาดังกล่าวอยู่ในขณะนี้..."

พระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ สะท้อนถึงพระราชกรณียกิจหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

The Father of Natural Resources and Environmental Conservation in Thailand

"...The inevitable conflicts between environmental problems and modern development are critical issues confronted by every country; the more a country tries to advance in development, the more its environmental and pollution problems are heightened. And Thailand is not an exception," stated by H.M. the King Bhumibol in His Royal Speech delivered on July, 4 2002.

๒๕๔๕
/2002

The Father of
Royal Rainmaking

CHANEL
CIMB preferred

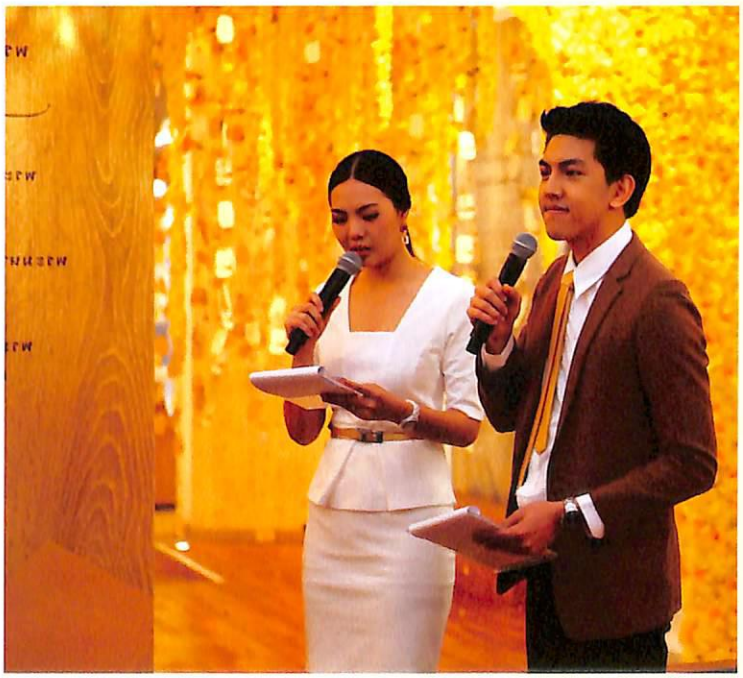

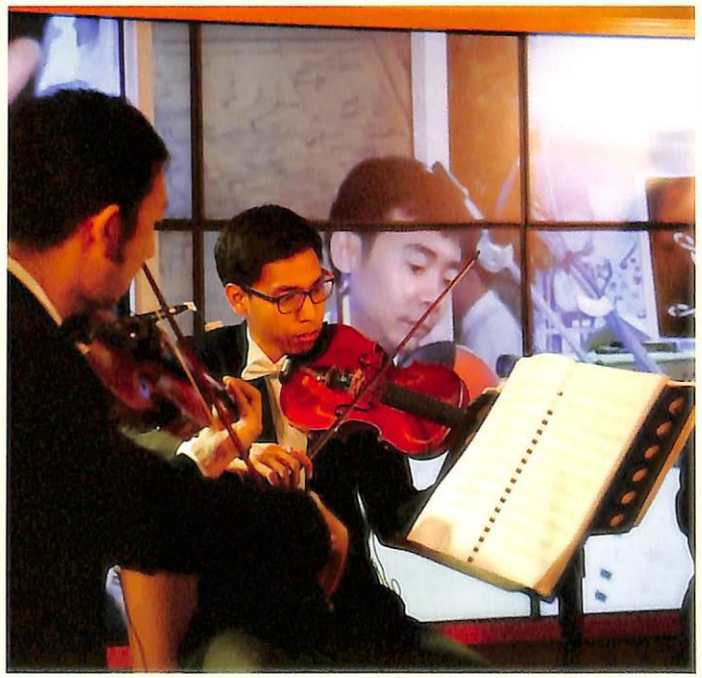

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch

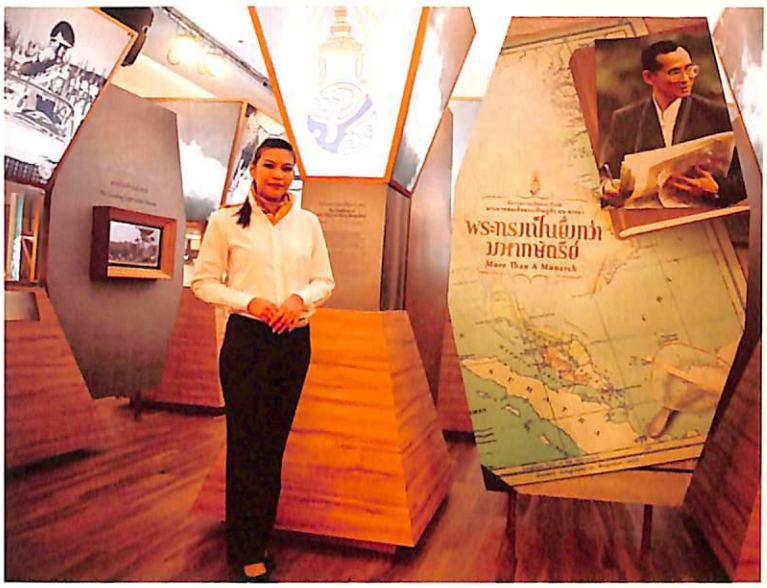
พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch

ทรงพระเจริญ

พระเจ้าอยู่หัว

จิตรลดา
TOSHIBA

กรมธนารักษ์

กรมธนารักษ์

ไปรษณีย์ไทย
LOVE
DAD

โครงการหลวง

โครงการหลวง

ภัทรพัฒน์

TOSHIBA

กรมธนารักษ์

โครงการหลวง

ผลิตภัณฑ์โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
โดย สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์

บัตรถวายพระพร
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch

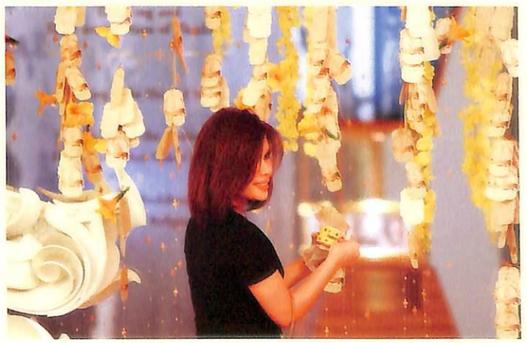

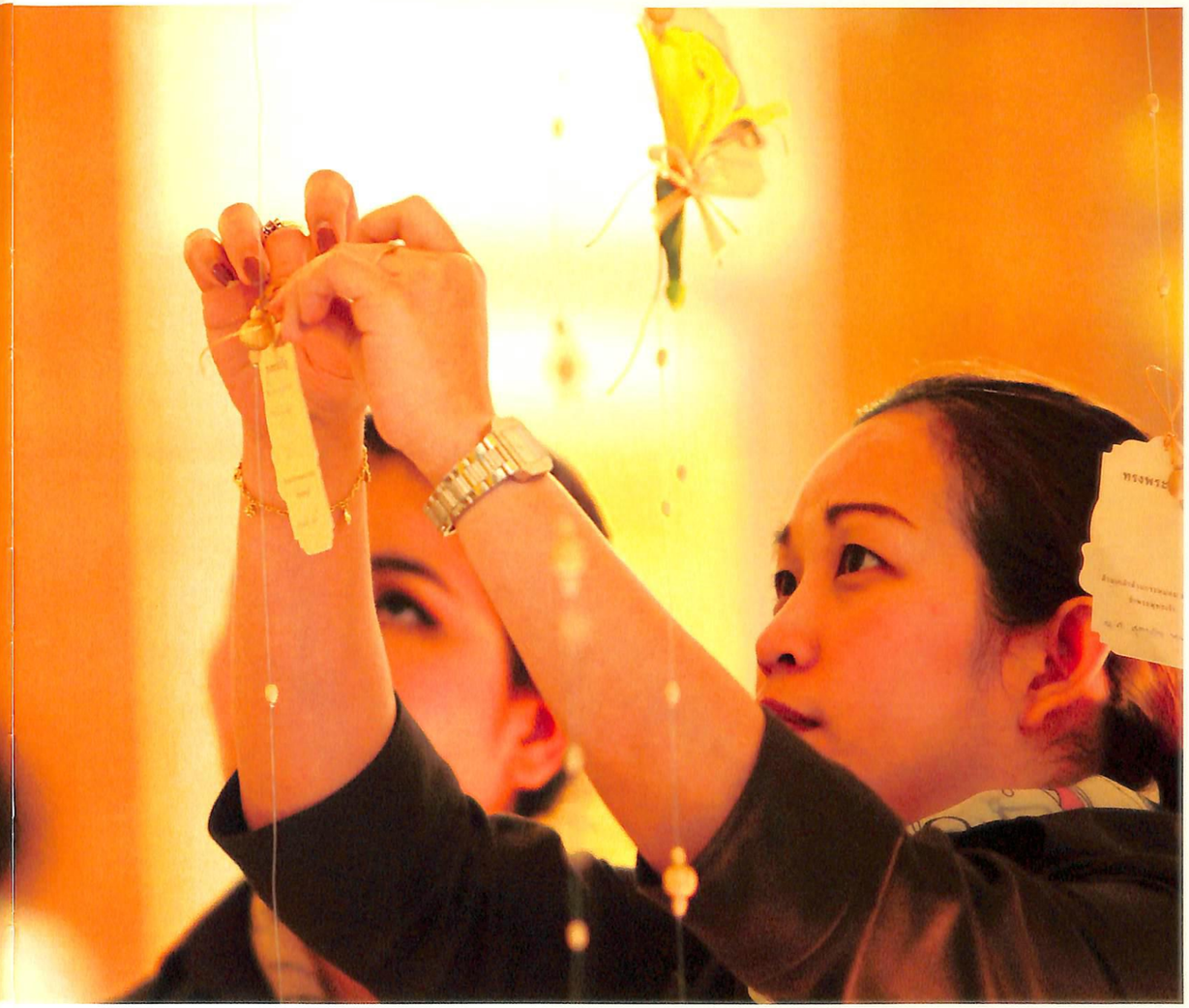

The supreme patron

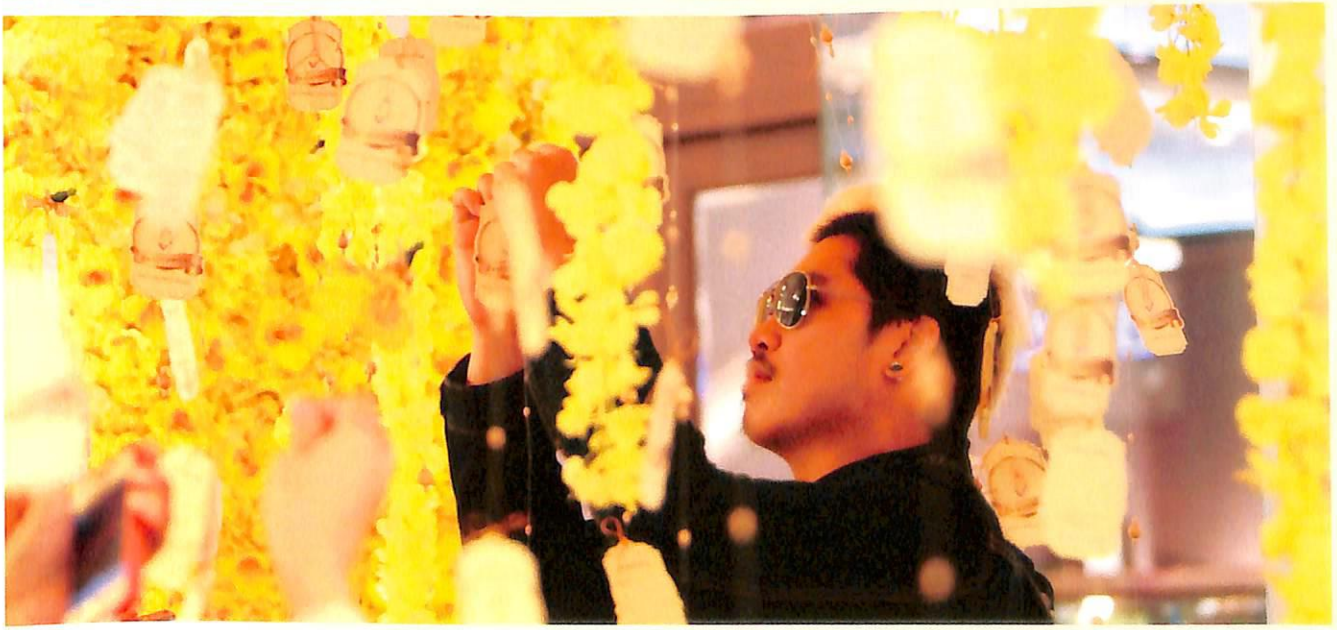

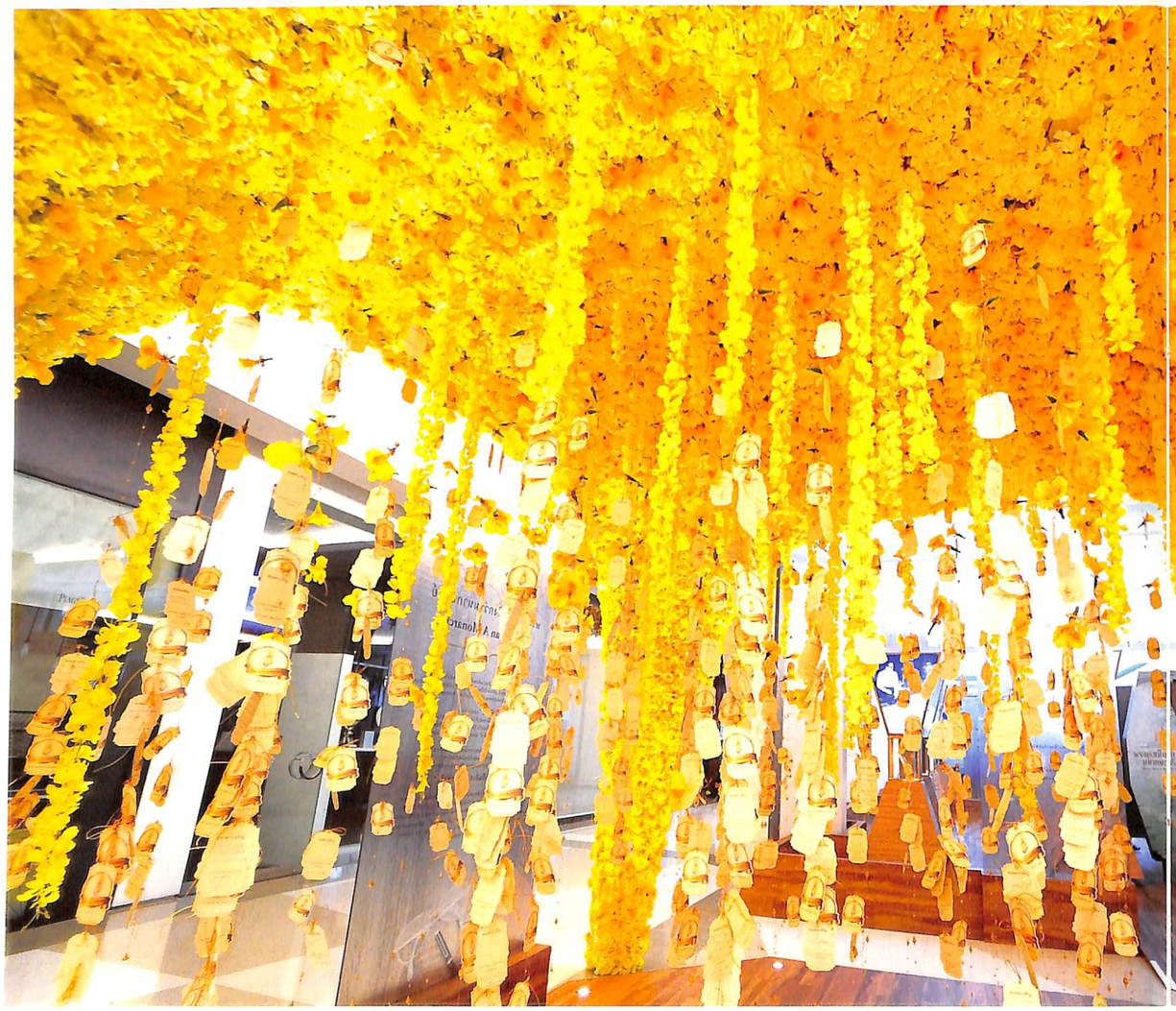

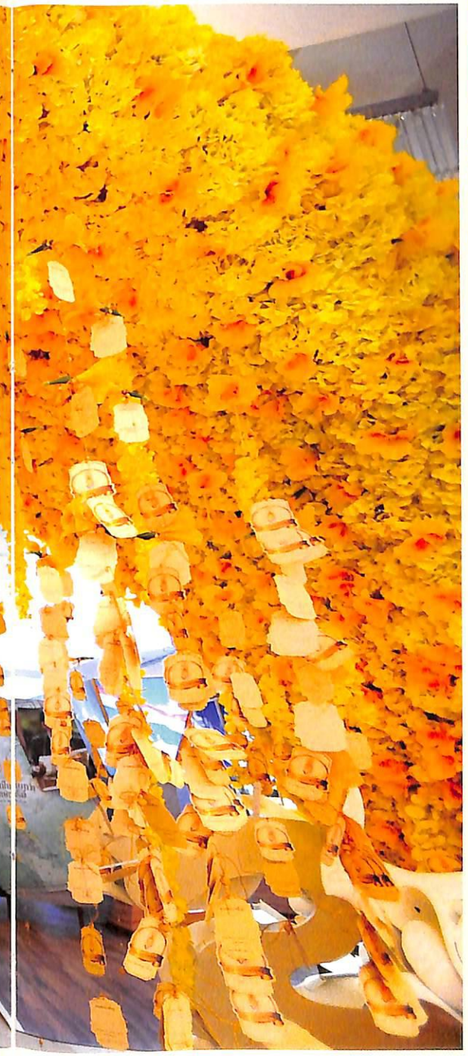

พระทรงเป็นยิ่ง
มหากษั
More Than A Mo
๑-๑๐ ธันวาคม ๒

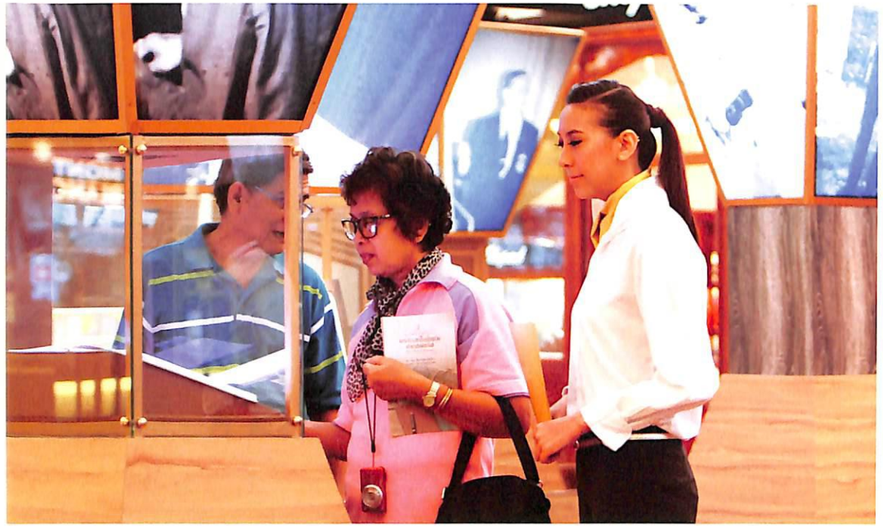

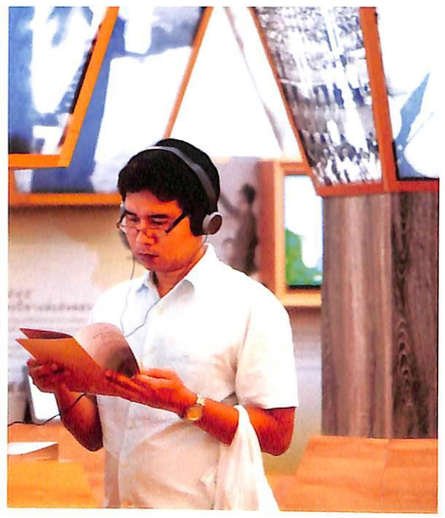

The Father of Thai Technology
The Father of Natural Resources and Environmental Conservation in Thailand
The Father of Royal Rainmaking
The Father of Thai Energy Development

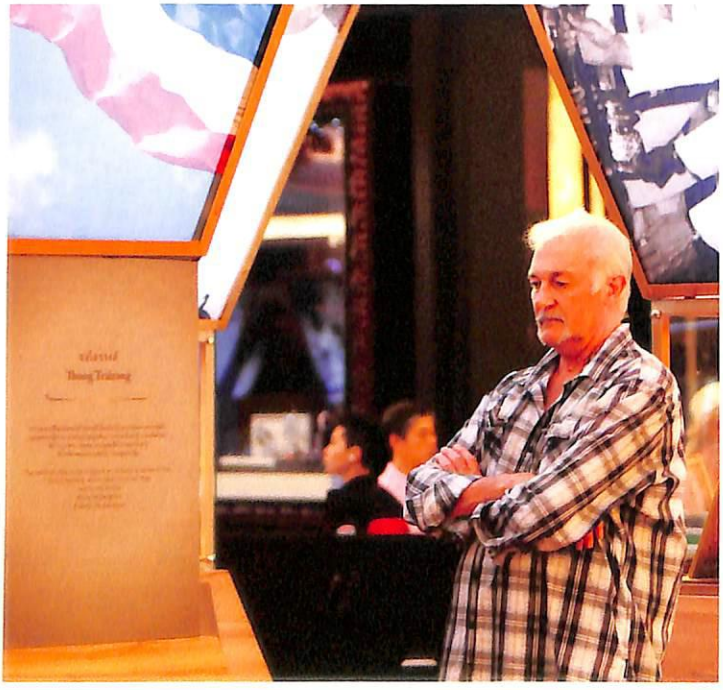

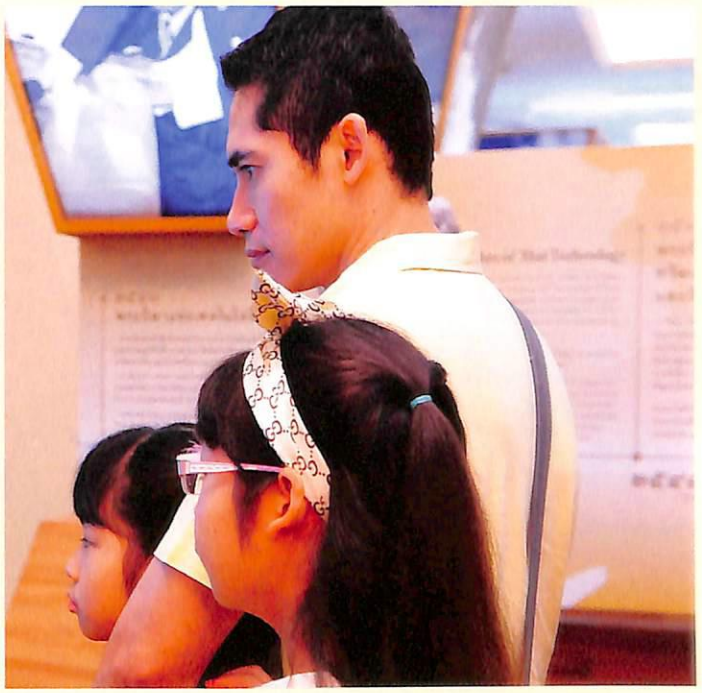

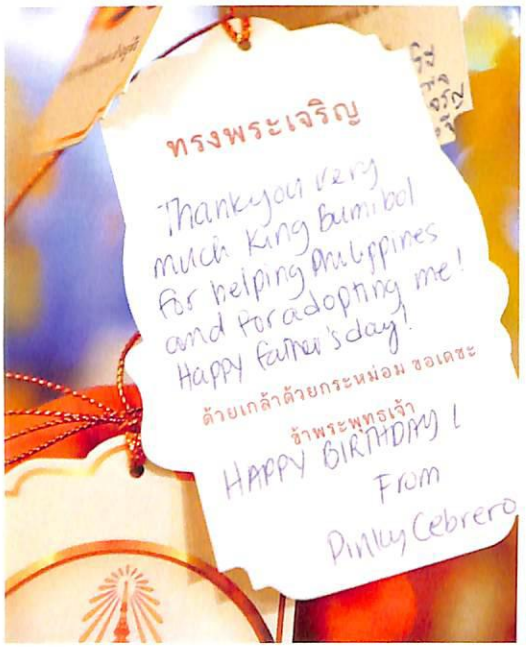
ทรงพระเจริญ
Thankyou very much King Bumibol For helping Philippines and for adopting me! Happy Father's day!
ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า
HAPPY BIRTHDAY !
From
Pinky Cebrero

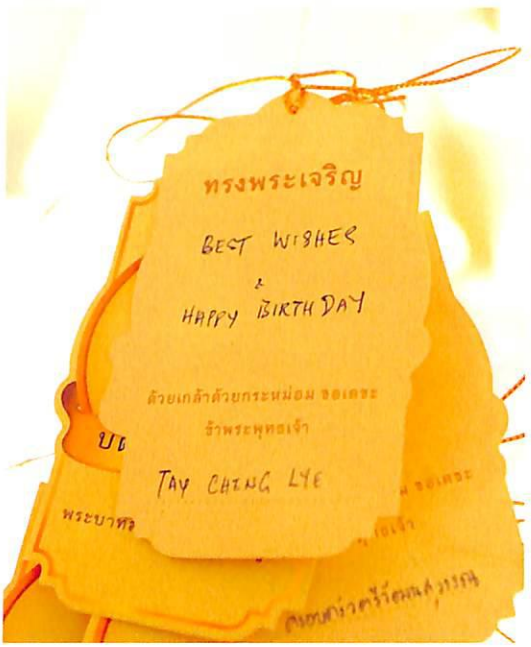
ทรงพระเจริญ
BEST WISHES
&
HAPPY BIRTHDAY
ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า
TAY CHENG LYE

AND
ระบบบำบัดน้ำเสียแบบ STABILIZATION
ระบบบำบัดน้ำเสียแบบ CONSTRUCTED

นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๘๖ พรรษา
พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์

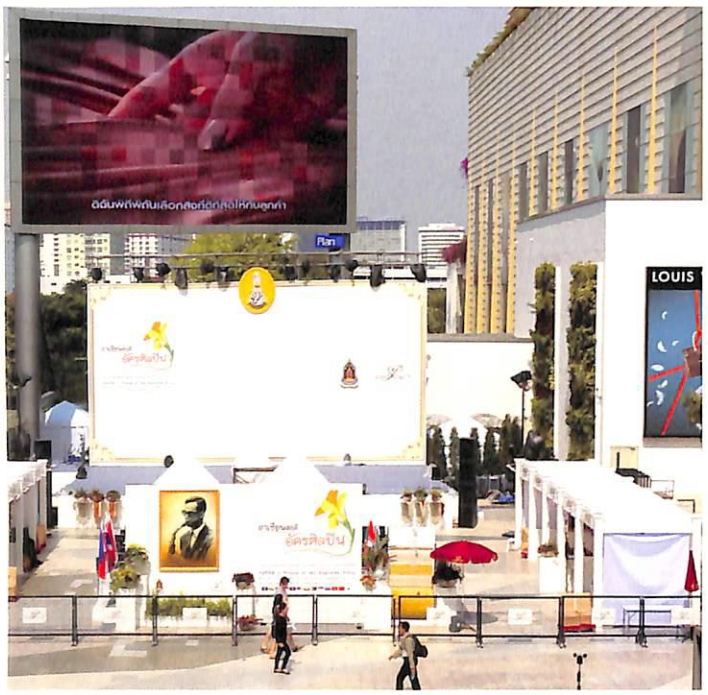
LOUIS

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch

Asian Institute of Technology's Gold Medal
of Outstanding Leadership in Rural Development

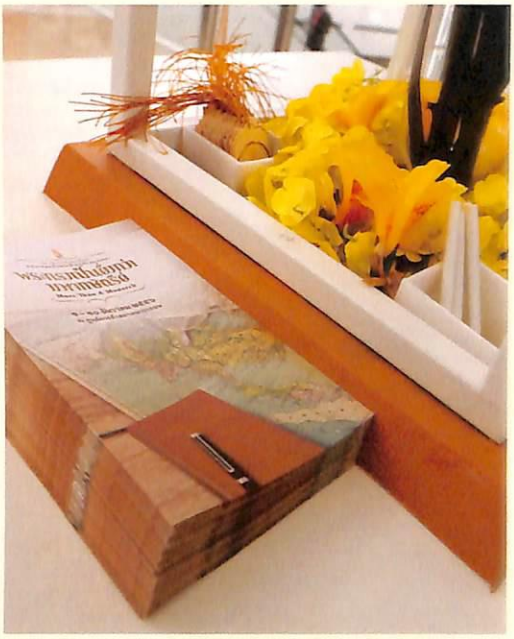

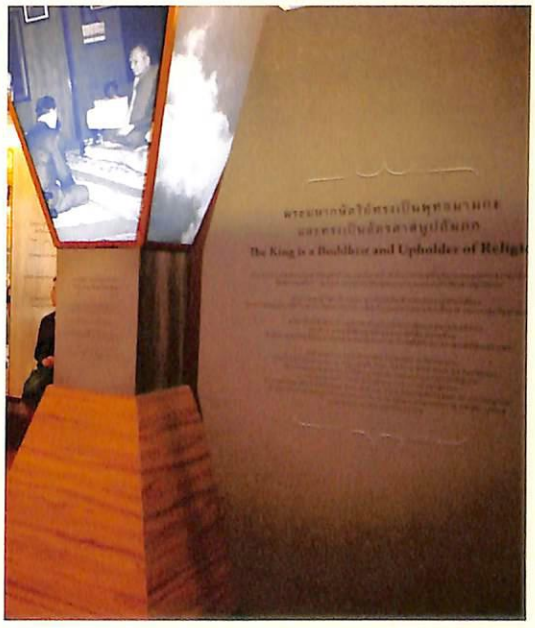
The King is a Buddhist and Upholder of Religi

พระกรมเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์
More Than A Monarch
๑-๑๐ ธันวาคม ๒๕๕๖

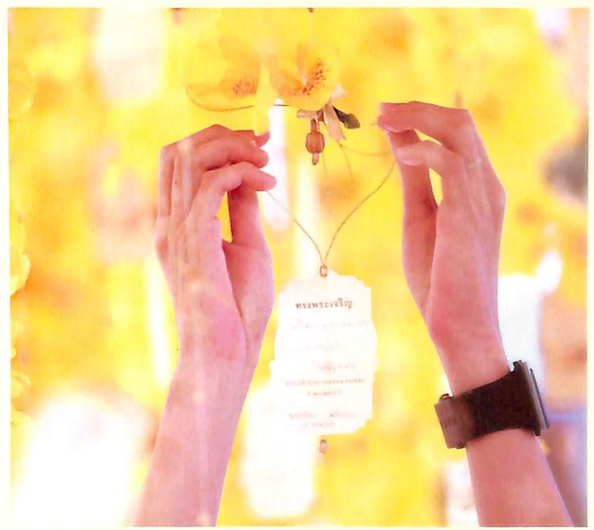

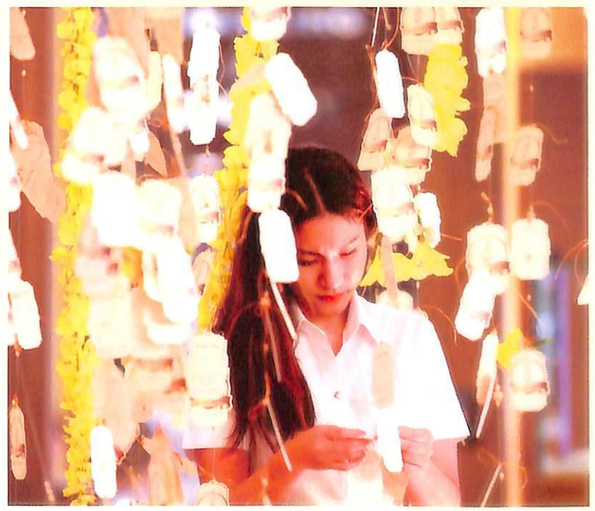

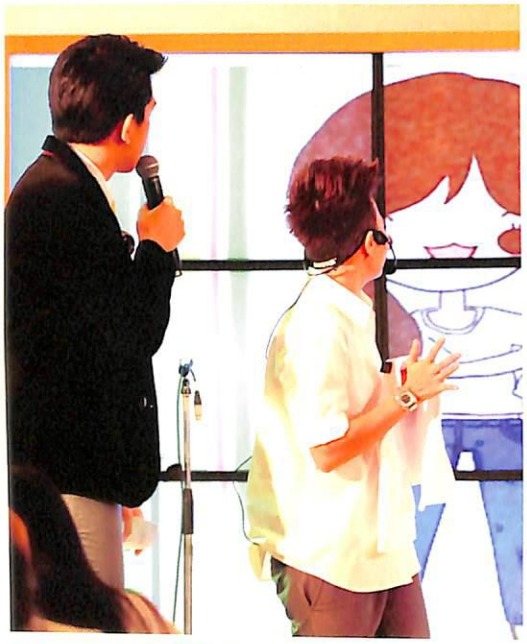

าทษัตรีย์
han A Monarch
DAD

TODS
CIMB preferred

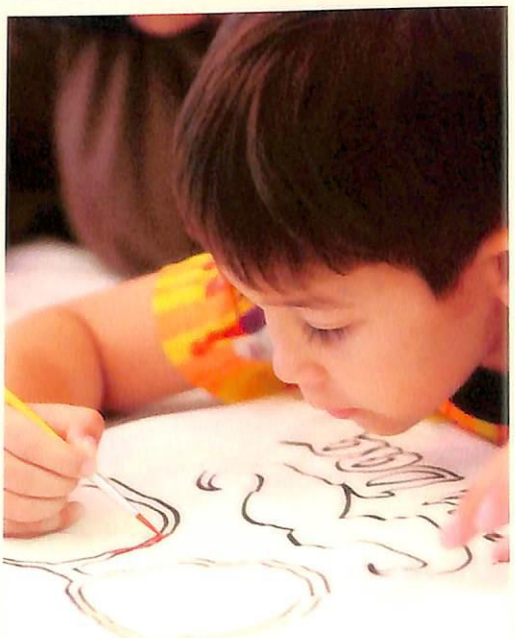

พระทรงเป็นยิ่งกว่า
มหากษัตริย์

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษธงทอง จันทรางศุ
นางพัชราภรณ์ อินทรียงค์

ผู้เรียบเรียง

อาจารย์ ดร. ชัชพล ไชยพร
นายศิรธัช ศิริชุมแสง

คณะทำงาน

๑. นางสาวพรทิพย์ อุดมเวทยนันท์
๒. นางสาวชิดชนก ถาวร
๓. นายสมชาย จันทร์สุข
๔. นางสาวจิตตวีร์ ตังธนเศรษฐ์
๕. นายวีระพล มนตรี
๖. นางสาวสุวรรณา เกษมพรมณี
๗. นางสาวสุกัญญา วงศ์รัตนชัย
๘. นางดวงเด่น นุเรมรัมย์ เชิดชู
๙. นางสาวชัญญานุช เพชรร้อน
๑๐. นางสาวอณิกร ดอนแก้ว
๑๑. นายจาตุรนต์ เกษจรัล
๑๒. นายเริงรณชิต วรังครัศมิ
๑๓. นางสาวพัชรา อัมพวานนท์

จัดพิมพ์โดย	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ISBN	978-616-235-227-0
จำนวน	๑๐,๐๐๐ เล่ม
พิมพ์ครั้งแรก	สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
พิมพ์ที่	บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)